יודען געדענקט! דער קאמף געגען רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד — דויערט

NAJER FOLKSBLAT
...ta pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 72 | Łódź, Wtorek, 24 marca 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. pocz. 106. | לאדז, דינסטאג פ' ויקרא א' ניסן תרצ"ו | 14-טער יאהרגאנג

בלוטיגע דעמאנסטראציעס אין קראקא

איבער 30 מאן פערוואונדעט. — 6 זענען געשטארבען פון די וואונדען

ווארשא, 23 (טעלעפאניש)

אין אנ'אפיציעלען פאט־קאמוניקאט ווערט גע־מאלדען:

אויפ'ן 23 ד. ח. (אויף געבעטן הויסט עס) איז דורך פ. פ. ס. און די פראפעסיאנעלע פעראיינען פראקלאמירט געווארען אין קראקא אן'אלגעמיינער שטרייק.

דער שטרייק האט ארומגענומען בלויז א טייל ארבייטער אין איניגע פאבריקען. די ארבייטער אין די אינסטיטוציעס פארן עפענטליכען געברויך האבען געארבייט נארמאל.

די קרייז־קאמיסיע פון פ.פ.ס. האט זיך געווענדעט צום שטאטישען סטאראסטע וועגען דערלויבען א פערזאמלונג אין הויז פון ז. ז. ק. דער סטאראסטע האט די ערלויבעניש ארויסגעגעבען מיט'ן תנאי, אז די אנפיהרער פון דער קרייז־קאמיסיע וועלען אויספאדערן די פערזאמעלטע, נאך דער פערזאמלונג זיך פונאנדערצוגעהן, נישט פארמירענדיג קיין דעמאנסטראציעס.

נאכן שלוס פון דער פערזאמלונג, ווען דער עולם האט אנגעהויבען צו פערלאזען דעם לאקאל פון ז.ז.ק. האבען אונפעראנטווארטליכע פאקטארען, וועלכע האבען נישט קיין שייכות מיט דער לייטונג פון דער קרייז־קאמיסיע, אטאקירט מיט שטיינער און רעוואלווער־שאסען א פאליציי־אפטיילונג, וואס איז געשטאנען אויף רוג פון באשטאנאווא און די פלאנטען. ווען עטליכע פאליציאנטען זענען דערביי פערוואונדעט געווארען, איז די פאליציי־אפטיילונג אויך געווען געצוואונגען צו בענוצען געווער. דער המון האט זיך אויף א וויל פונאנדערגעלאזען, אבער באלד דערנאך, אונטערגעהעצט דורך די אומפעראנטווארטליכע פאקטארען, האט ער זיך אנגעהויבען צו פערזאמלען אין אנדערע ערטער, וואו ער איז דורך פאליציי געווארען פונאנדערגעטריבען.

אויף די גאסען פלאריאנסקא, סלאווקאווסקא און דלוגא האבען גרעסערע גרופען דעמאנסטראנטען אויסגעהאקט די שויבען און געוועלבער, און צוראבירט דערביי פון די וויטרינעס איניגע געגענשטאנדען.

א גרעסערע גרופע פון דעמאנסטראנטען האט זיך פערזאמעלט אויף דער סלאווקאווסקא גאס ביי די פלאנטען, מאכענדיג שטערונגען דורך בענק, בכדי נישט ארייטצולאזען פאליציי אויף דער סלאווקאווסקא גאס. בעת א פאליציי־אפטיילונג האט געוואלט פונאנדערטרייבען די דעמאנסטראנטען, האבען זיך א שאס געגעבען שטיינער אויף דער פאליציי־אפטיילונג, און וועלכער מען האט אויך געשאסען. די אטאקירטע פאליציי איז געווען געצוואונגען צו בענוצען זיך מיט געווער און דער המון איז זיך פונאנדערגעלאפען.

לויט ביז־איצטיגע ציפערן זענען מצד די דעמאנסטראנטען בסך הכל פערוואונדעט געווארען עטליך און צוואנציג פערזאן, פון וועלכע 6 זענען געשטארבען פון די בעקומענע וואונדען.

מצד דער פאליציי זענען אבער א צוואנציג פאליציאנטען פערוואונדעט און קאנטוזירט געווארען.

א רייה מעהר־אגרעסיווע אנפיהרער פונם המון איז ארעסטירט געווארען. איצט איז אין קראקא פולשטענדיג רוהיג.

* * *

קראקא, 23 (טעלעפאניש)

זינט א געוויסע צייט האבען זיך אויפ'ן שטח פון דער קראקאווער וואיעוואדזשטווע אנגעהויבען שטרייקען, וועלכע האבען זיך פערוואנדעלט אין אקופאציע־שטרייקען. מחמת דעם, וואס ביי די אויפגערייצטע שטימונגען קאנען די אקופאציעס פון פאבריקען ברענגען צו סאבאטאזש־אקטען מצד נישט־אפיציעלע פאקטארען, פון קיינעם נישט בעהערשטע האט דער קראקאווער וואיעוואדע פעראָרדענט צו פערלאזען די אקופירטע פאבריק „סעמפעריט". ביים אויספיהרען די דאזיגע פעראָרדנונג, זענען מצד געוויסע עלעמענטען, ובפרט ארבייטערינס, געמאכט געווארען פרובען צו שטערען דער פאליציי אין אויספיהרען איהרע פליכטען, און דעריבער האט זיך די לעצטע געמוזט בענוצען מיט צוואנגס־מיטלען, בכדי צו אויסצוליידיגען די פאבריק.

אלע ידיעות, אז בעת'ן אויסליידיגען די פאבריק זאלען האבען געפאלען וואסערע נישט אין קרבנות אין מענשען, שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט.

טאג־טעגליך

ווער קומט אין קאן?

האס אריינטרעטען פונם דייטשען מיליטער אין דעם דעמיליטאריזירטען אויפער־רהיין געביט האט פאר דער אויסלענדישער פרעסע געשאפען שפויז פאר דיסקוסיעס וועגען דעם, אין וועלכער ריכטונג עס פלאנט בקרוב אנצוגרייפען די דייטשע דיפלאמאטיע. מען איז זיך מתוכח שוין נישט וועגען דעם ספק, צי דער „פיהרער", צוריקקעהרענדיג די דייטשען זייער „פולשטענדיגע סובערעניטעט", וועט זיך בעפרידיגען מיט די שוין דערגרייכטע פאזיציעס. נאר וועגען דעם — וועלכע מלוכה וועט איצט לויטן סדר, פאלען א קרבן פון דער דייטשער דינאמיק..

אזוי ווי צווישען דייטשלאנד און ליטע איז איצט ארומגעפלויגען א „גוטער מלאך", און די „ראנציגער פרי" — ווי עס שרייבט די שווייצארישע פרעסע — ווערט שוין סי־ווי צייטיג, בלייבט נאר דער אויסוואהל צווישען טשעכאסלאוואקיי און עסטרייך.

דער פרט, וואס היטלער האט אין זיינע שלום־אפערטעס אויסגעמיטען די דאזיגע צוויי מלוכות, זאל זיין א בעווייז, אז די דייטשע עקספאנסיע געהט איצט אין דער ריכטונג צו דרום, און אז איהר נעהנטסטער ציל איז פראג און וויען.

א גאנצע רייה אינערליכע און אויסערליכע פאליטישע סימנים רעדען אבער דערפאר, אז די דאזיגע עקספאנסיע בעפארצוגט עסטרייך, וויל ביי דעם קינפטיגען „אנשלוס" וואלט דאך טשעכאסלאוואקיי ממילא ארומגעריגעלט געווארען און וואלט פערלוירען איהר אומאפהענגיקייט.

מען ריכט זיך איצט דעריבער, אז אין עסטרייך וועט מיט דער פולער פארע געלאזט ווערען אין גאנג דער נאציסטישער פראפאגאנדע־אפאראט, און די ברוינע זוימען, וואס וועלען דארט געווארפען ווערען, וועלען ביי דער איצטיגער קאניונקטור, אויסגיין און געבען א שנעלע און גוטע גערעטעניש: די ארבייט פון אויפרייסען עסטרייך פון אינעווייניג פיהלט מען בפירוש קאן איצט אננעהמען סכנה'דיגע פארמען...

דאס — וואס שייך עסטרייך.

וואס גייט פוילען, ווערט אין פויזנער און פאמערנער קאנט מאסענהאפט פערשפרייט א נאציפראקלאמאציע, וועלכע ענדיגט זיך מיט פאלגענדע ווערטער:

„א, היטלער, היטלער — קום און בעפריי אונז און מיר וועלען דיר העלפען. און ווען דער שיינער טאג וועט קומען, וועט אויך שלעזיען, פאמערן און פויזען ווערען דייטשיש!"

אינטערעסאנט, וואס עס טראכט וועגען דעם די מאראם פריסטאר, און — צי טראכט זי בכלל...

מ.

אונזער ווארט

מיט'ן גאנצען מויל

אינם ים פון סתירות, מיט וועלכער עס איז רייך און איבערגעלאדען אונזער ניסטראיטע צייט, איז צוגעקומען נאך איינע —

דער אפענער פאסטוך־בריף פונם גרויסען קאטוילישען גייסטליכען, דעם קארדינאל הלאנד אין דער פוילישער פרעסע — אט דעם בריף, וויאזוי דאס קריסטליכע פאלק האט צו בעהאנדלען די יודען אין פוילען.

ווי דער גייסטליכער זאל נישט זיין פערטיפט אין זיין גייסטיגקייט, און ווי ער זאל נישט בלב ובנפש עוסק זיין אין תורה, עבודה און מעשים טובים, דערפיהלט ער דאך אין אונזער אומגעהויער צייט, אז „עפעס איז נישט אין ארדנונג אינם קעניגרייך דענעמארק" — ער וויל, קאן זיין, פון פאליטיק נישט וויסען, זי אינטערעסירט איהם נישט. און אפשר טאקי ווייסט ער זי נישט און קאן זי נישט, ווי א סך אנדערע דברי חול, גשמיות און חומר־זאכען, אבער דאס געוויסען, קאן זיין, גיט א וואונק, און עס קומט א בריוו אז מ'טאר נישט און מ'דארף נישט אזוי...

באיקאטירען, אויסמיידען דעם יודען מעג מען טאקי יא, אויסרייסען דעם ביסען פון מויל מעג מען, און ס'איז טאקע נאר גוט, ווען מ'טוט אזוי, אבער שלאגען, הרגענען, אויסהאקען שויבען, בעווארפען מיט פעטארדעס — דאס, פע!

פארוואס דאס איז „פע" און „פע־פע", און נישט „צאצי־צאצי", בעת די יודען און דעם זעלבען בריף ווערען בעצייכענט, אלס אויסוואורפען פון דער וועלט, אלס אוואנגארד פון גאטלאזע, וואס זייער איינפלוס אויפ'ן פוילישען לעבען איז סם — איז א גרויסע פראגע!

פארוואס עס זאל די יודען גלאט אדורך זייער פערשפרייטע פארנאגראפיע (דאס ווערט פעסטגעשטעלט אין דעם זעלבען בריף), זייער בעגעהן אפעריעס, זייער נעהמען הויכע פראצענטער, זייער האנדלען מיט לעבעדיגע סחורה, א. אי. וו. א. או. וו. תיקו — בלייבט אקשיא!

און נאך א קשיא איז, ווי אזוי דאס ברייטע, דאס פשוט'ע פאלק זאל אזעלכע „בערוהיגונגס"־צוגנרונגען אויפנעהמען? אז די יודען זענען שוין יא אזעלכע מנובלים, בלוט־זויגער, פערברעכער שענדער, טא פארוואס זאלען מיר זיין אזעלכע הייליגע, און נישט ווי געהעריג רעאגירען אויף דעם. זיין בויפסטליכער פון פויפסט קאן זיך פערגינען א קארדינאל, א הויכער גייסטליכער, אבער נישט מיר פשוט'ע, ארימע מענשען, וועלכע האלטען, אז דאס בייז דארף מען אויסוואָרצלען.

דער מוסר השכל איז: אז אויב קריסטליכע ליבע און טאלעראנץ — איז מיט'ן גאנצען מויל.

ב.

די שחיטה־גזירה

אין דער סענאט־קאמיסיע פאר אדמיניסטראציע ענינים

ווארשא, 23 (טעלעפאניש)

היינט וועט דאס אנטי־שחיטה געזעץ בעטראכט ווערען דורך דער אדמיניסטראציע־קאמיסיע ביים סענאט און שוין היינטיגען דאנערשטאג קומט דאס געזעץ אויף דער פלענאר־זיצונג פון סענאט.

אמוואהרשיינליכסטען וועט דער סענאט נישט מאכען קיין שום אויספעסערונגען אדער ענדערונגען אינם געזעץ, וויל אין דעם פאל וואלט דאס געזעץ געמוזט צוריקקעהרען אין סיים און ס'וואלט שוין נישט געקענט אנגענומען ווערען אויף דער איצטיגער סיים־סעסיע. וויל שוין פרייטאג וועט ערשיינען דער דעקרעט פון מלוכה־פרעזידענט וועגען פונאנדערלאזען די בודזשעט־סעסיע פון סיים און סענאט.

פרעזעס פון פשיטיקער ענדעקעס פערמשפט אויף 8 חדשים תפיסה

פאר ארגאניזירען די לעצטע געשעהענישען

ראדאם, 23 (יט"א טעלעפאניש)

היינט איז פארגעקומען דער פראצעס געגען דעם פרעזעס פון דער ענדעקישער ארגאניזאציע אין פשיטיק, יוינצענטי קארטשאק, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען, אז ער האט אנגעפיהרט מיט די געשעהענישען אין פשיטיק.

ער איז פערמשפט געווארען אויף 8 חדשים תפיסה און 400 זל. שטראף. קארטשאק איז באלד אויפ'ן ארט ארעסטירט געווארען.

אין די מאטיוען גיט דאס געריכט אן, אז קארטשאק איז שולדיג אין די פשיטיקער געשעהענישען.

דער הילפס־קאמיטעט ביי דער יוד. קהלה אין פשיטיק מעלדעט דער יוד. עפענטליכקייט וועגן טויט פון די פשיטיקער בני־עיר

יוסף און חיה מינקאווסקי ז"ל

וועלכע זענען געפאלען על קדוש השם.

אין די ארבייטסט — העלף דעם ארבייטסלאזען

געדענק וועגען דער אויסערגעוועהנליכער זאמלונג אויף יום־טוב פאר די ארימסטע פון לאדז

דעם 29־טען, 31־טען מערץ און 1־טען אפריל.

[ר]יבענטראפ פאהרט צוריק קיין לאנדאן

[דײ]טשלאנד וועט ארויסרוקן קאנטר-פראפאזיציעס

[...] 23 (כפ. טעל.)
[...]טשע אינפארמאציע - ביורא מעלדעט: [...]דעוויסען זיך, אז דער אמבאסאדאר פאן [...]טראפ וועט דינסטאג ווידער ארויספאהרען [...]נדאן.
[...]אפיציעלע קרייזען פערהאלטען זיך ווייטער [...] און שווייגען בנוגע די פרטים פונם [...] ענטפער אויף דעם מעמאראנדום פון די לאקארנער מלוכות. עס איז אבער בעקאנט, אז בכדי וואס ברייטער ארומצורידען די סיטואציע, האט דער אמבאסאדאר ריבענטראפ בעגלייט דעם קאנצלער אין זיין פליה קיין בהעסלוי. פון היינט פריה האט עס שטארק געברענט די ארבייט אין די אמטען, די קאמפעטענץ פון וועלכע עס איז אויסצו-ארבייטען דעם דייטשען ענטפער.
מען איז זיך משער, אז די דייטשע רעגירונג וועט נישט אפווארפען קאטעגאריש דעם גאנצען מעמאראנדום, נאר אין איהר תשובה, טאדלענדיג די „דיסקרימינאציע - מאמענטען" וועט זי ארויסרוקען קאנטר-פראפאזיציעס, וועלכע וועלען דערמעגליכען די ווייטערדיגע אונטערהאנדלונגען און איבערלאזען פאר ענגלאנד די ראליע פון א פערמיטלער.

פערפלייצונג אין אמעריקא

ניו-יארק, 23 (ספ. טעל.)
אין פיטסבורג פונקציאנירט נאך אלץ נישט די עלעקטרישע סטאציע, די וואסערליטונג, און די צושטעלונג פון שפייזארטיקלען איז נאך אלץ נישט גענוגענד.
די הילף פאר די געליטענע פון דער פערפלייצונג טרעפט אן אויף שווערע מניעות, צוליב דעם גרויסען שניי-שטורם.

פרעטענדענט אויפ'ן עסטרייכיש[ען] טראן אין פאריז

פאריז, 23 (ספ. טעל.)
נעכטען אין אוונט איז געקומען קיין פאריז דער גרויספירשט אטא האבסבורג.
די פרעסע ברענגט נישט קיין שום קאמענטארען וועגען דעם כאראקטער און צילען פון זיין רייזע.

יובילעאום-פייערונג פון טשערניכאווסקי אין אמעריקא

ניו-יארק (יט"א). לויט דער איניציאטי[ווע] פון די אמעריקאנער ציוניסטען איז אין אודיטאריום פון ניו-יארקער סיטי-קאלעדזש פארגעקומען א פייערונג לכבוד דעם 60-יעהריגען יובילעאום פון דעם גרויסען העברעאישען שריפטשטעלער שאול טשערניכאווסקי. אייניגע פיהרענדע ציוניסטישע פערזענליכקייטען האבען אין זייערע רעפעראטען געגעבען אפשאצונגען פון די שאפונגען פון דעם נאציאנאלען דיכטער.

דזשידזיגא אפגעמעקט פון דער ערד

19 עראפלאנען האבען דריי פערטעל שעה געשליידערט באמבעס

לאנדאן, 23 (ספ. טעל.)
פון די איטאליעניש - אביסינישע קריגס-פראנטען טיילט מען מיט:
אויפ'ן צפון-פראנט האט דאס איטאליענישע מיליטער רוהיג געפייערט דעם יום-טוב פון דער פאשיסטישער פארטיי. די ידיעות וועגען בלוטיגע שלאכטען ווערען אפגעלייקענט.
דאגעגען האבען אויף א גאר אנדער אופן „געפייערט" די איטאליענישע עראפלאנען אויפן דרום פראנט. דארט האבען 19 עראפלאנען, אנגעפיהרט דורכ'ן גענ. ראנצא 45 מינוט נאכאנאנד געשליידערט באמבעס אויף דער געגענד דזשידזשיגא, וועלכע איז, לויט דער רייטער - אגענטור אינגאנצען אפגעמעקט געווארען פון דער ערד. געבליבען גאנץ איז בלויז דאס הויז פון דער קאטוילישער מיסיע מיסיע. 14 פערזאן זענען דערהרג'עט געווארען.

איטאליעניש-עסטרייך-אונגא-רישער צוגאב-אפמאר

רוים, 23 (ספ. טעל.)
דא איז פערעפענטליכט געווארען פאלגענדער אפיציעלער קאמוניקאט:
אין רעזולטאט פון די לעצטענס פארגעקומענע איטאליעניש - אונגאריש - עסטרייכישע געשפרעכען וועלכע זענען געפיהרט געווארען אין אן אטמאספער פון גרויסער הארציגקייט און געגענזייטיגער פערשטענדיגונג, האט דער שעף פון דער איטאליענישער רעגירונג דער קאנצלער פון עסטרייך און דער פרעמיער פון אונגארן, היינט אינם ווענעציאנישען פאלאץ, אונטערגעשריבען א צוגאב - אקט צו די רוימישע פראטאקאלען פון 17 מערץ 1934. דער דאזיגער אקט וועט פערעפענטליכט ווערען מארגען בייטאג.

ארעסטירט אנ'אראבער בעשולדיגט אין ערמארדען א יוד

ירושלים, 23 (יט"א טעלעגראפיש)
די פאליציי האט ארעסטירט אנ'אראבער, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין דערמארדען דעם יוד אברהם גלוטמאן.

אכטונג, קאנקורענץ-פרייזן!
הערן-שניידער-מייסטער
א. ח. קוטשינסקי,
13 נארוטאוויטשא 13
קווער אפיצינע 1-טער שטאק, טעל. 247-90
מאכט בעקאנט, אז צום פריהלינג און זומער-סעזאן ווערען אנגענומען אלערליי בעשטעלונגען פון אייגענע און אנפערטרויטע סחורות מיט די נייעסטע מאדעלען.
ערשטקלאסיגע ארבייט! מעסיגע פרייזען!
בעמ.: גרויסער אויסוואהל פון סחורות
קומט און איבערצייגט אייך!

צו די ה"ה גנבים!
פאהרענדיג נעכטען פריה פון זדונסקא-וואלע קיין לאדז, האט מען מיר אויף דער באהן אדער אויפ'ן טראמוואי ארויסגענומען א פארטפעל וועקסלען, וועלכע האבען פאר קיינעם קיין שום ווערט נישט. די ה"ה גנבים ווערען געבעטען געגען בעלוינונג זיך צו פערשטענדיגען טעלעפאניש 193-33. דיסקרעציע שטרענג געזיכערט.

אויפקלערונג
פון: לעמבערגער ראבינאט
דער היגער ראבינאט גיט צו אנ'ערקלערונג צו די הכשרים, וואס האבען ארויסגעגעבען דאס יאהר שנת תרצ"ו פאר אלע לעמבערגער שאקאלאד-פאבריקאנטען, דאס היי-יאהר האט די לעמבערגער שאקאלאד-פאבריקאנטען אויסשליסליך נור פאר שאקאלאד-ווארען און קאקאא. דאגעגען נישט פאר באקווארען און צוקערקי הנקרא באנבאנס.
ראבינאט דק"ק לבוב.

Prezesowi Rady Nadzorczej
p. D-rowi NATANOWI KIJAKOWI z powodu zgonu
OJCA Jego
składamy wyrazy głębokiego współczucia
RADA NADZORCZA i ZARZĄD
Powsz. Kasy Kredytowej w Łodzi
Piotrkowska 23

Naszemu Panu Prezesowi
Dr. NATANOWI KIJAKOWI
z powodu zgonu
OJCA Jego
wyrażamy głębokie współczucie
PERSONEL
Powsz. Kasy Kredyt. w Łodzi
Piotrkowska 23.

וואך מיט פרעמדע אלט-אויסגעבאקענע מצות!
דערמיט מאך איך בעקאנט דער יודישער בעפעלקערונג, אז די גוט-בעקאנטע נייעסטע מעכאנישע בעקעריי פון
מרדכי יערעץ
אל. קאשטשושקי 11
פיליע פיעטריקאווער 24, טעל. 173-46
האט שוין אנגעהויבען צו באקען לויט'ן הכשר און אונטער דער שטרענגער השגחה פון יאנאווער רב איהרע גוט-בעקאנטע ווי יעדעס יאהר
שטרענג כשר'ע מצות
אין דער שענסטער בעקעריי פון אלע לאדזער מצה-בעקערייען און פון די בעסטע קוואליטעטען מעהל.
די ג' קונדשאפט ווערט געבעטען צו ווענדען זיך וואס פריהער מיט די בעשטעלונגען, כדי צו קענען אלעמען צופרידענשטעלען. רעדוצירטע פרייזען!
פרימא מצה-מעהל אויף הורט און דעטייל
קומט און איבערצייגט אייך!

קמח של פסח
תחת השגחת הראבינאט דפה לאדז
די איינציגע מיהל אויף לאדז איז שוין גע'כשר'ט א[...] טער דער שטרענגער אויפזיכט פון היגען ראבינאט. אונזער[ע] ג. קונדען וועלען זיך ווידער איבערצייגען, אז דאס שענ[סטע] און בעסטע זעקעל מעהל אויף מצות בעקומט מען נאר [...] דער פירמע
„עלעקטראמלין"
לאדז, זאקאנטנא 47, טעל. 147-40
וועלכע איז פערצנטווארטליך פאר די רייןקייט און פינקטליכקייט. פערקוקט אייך נישט אויף די פראווינצער מצ[ה-מעהל] וואס שטעלען אייך צו מעהלען, וואס אויף חמץ קען עס [...] גילטען פאר ברייזען-מעהל און פאר דעם גראשען בילינגער [...] איינקויף דערלעגט איהר מעהר ביי דעם מצות-פערקויף. [...] קומט שוין און בעשטעלט פערזענליך אדער דורך טעל. [14]7-40
די איינציגע מיהל שוין גע'כשר'ט.
בעמערקונג: די ליפערונג פאר דער פראווינץ קומען [...] נאך די פערלאנגען פון קויפער. מיט אכטונג
Firma „Elektromłyn"
[Ł]ódź, Zakatna 47, tel. 147-40

כשר דער בעוואוסטער כשר
כשר'ער פענסיאנאט
„ELIDA"
אין פאדעמביצע, ווילא „גראנד"
Tuszyn 2. טעל.
נעהמט שוין אן אויף פסח געסט
און עמפפעהלט שעהנע, זוניגע צימערן מיט עלעקטריש ליכט, צענטראל-בעהייצונג, קאנאליזאציע, פליסענדער וואסער, באדע-צימער, ראדיא, טעלעפאן אויפן ארט — פערשיד. פערוויילונגס-פלעצער
מיט אכטונג אינה.: ש. לובינסקי

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואהל פון אריגינעלע בילליצער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראנט II שטאק.

מצה-מעהל
וולאצלאווקער
העל, שיין און טרוקען
מיט א הכשר צו בעקומען ווי אלע יאהר ביי דער פירמע
ברייטשטיין און ראזענפעלד
צו די ביליגסטע פרייזען
Łódź, Kościelna 3, front
Tel. 119-33.

צו דער פייערליכער ערעפנונג פון נייעם לאקאל אמבולאטאריום ביים פעראיין „לינת משמורים" ווינשען מיר דעם חשוב'ן פרעזעס
ה' בנימין שער
לאנגע יאהרען פון פרוכטבארער ארבייט.
יחיאל מאיר פייטעלבוים
און פרוי. 3801

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9-2 און פון 4-8 אוונט.
ביי דער קליניק איז טעטיג
ארענטגען-גאבינעט
פאר דורכלייכטונגען און אלערליי פאטאגראפיעס

פענסיאנאט
„NICEA"
אין קאלומנא, פיעטריקאווער 7/9
נעמט אן בעשטעלונגען אויף פסח
שטרענג כשר!
אינפארמאציעס אויפ'ן ארט.
צו זעהר מעסיגע פרייזען.
געדענקט דעם אדרעס!
אינפארמ. אין לאדז: ה. פערלשטיין, פילסודסקיעגא 47, נאביאל-געשעפט.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען-, הארץ- און סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אוו.

Dr. med.
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע- און פרויען-קראנקהייטען
אגדזשעיא 4, טעל. 228-20.
נעמט אן פון 10–12 און פון 5–7 אוו.

Dr. med.
A. STILLER
אינערליכע קראנקהייטען
נעהמט אן פון 4–8
פילסודסקיעגא 15,
פראנט, 2. שטאק טעל. 206-75.

פוילישע רעגירונג איינגעלאַדענט

דורך דער פעלקער־ליגע צו אַ קאָנפערענץ וועגען די יודיש־דייטשע פליטים

יוואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש)

דער גענעראַל־סעקרעטאַריאַט פון דער פעלקער־ליגע האָט מיטגעטיילט דער פוילישער רעגירונג, אַז דעם 2 יולי וועט אין זשענעווע פאָרקומען אַ צווישענפעלקערישע קאָנפערענץ מכוח דער רעכטליכער לאַגע פון די יודישע פליטים פון דייטשלאַנד.

די קאָנפערענץ ווערט צוזאַמענגערופען אויפ'ן פאָרשלאַג פון הויכען קאָמיסאַר פאַר די דייטשע פליטים־ענינים.

דער גענעראַל־סעקרעטאַריאַט פון דער ליגע בעט מודיע צו זיין שפּעטסטענס ביז'ן 15 מאַי, צי די פוילישע רעגירונג וועט זיך בעטייליגען אין דער דאָזיגער קאָנפערענץ, און ווער וועט זיין איהר רעפּרעזענטאַנט.

וועגען אַ נייעם פויליש־אונגאַרישען קאָנסולאַרען אָפּמאַך

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש)

נעכטען איז געקומען קיין וואַרשאַ אַן אונגאַרישע דעלעגאַציע צו אונטערהאַנדלען וועגען אַ נייעם קאָנסולאַרען אָפּמאַך.

די לעמבערגער סטודענטען ווילען זיך נישט בערוהיגען

לעמבערג, 23 (ספּ. טעל.)

היינט זענען, צוליב די ווייטערדיגע סטודענטישע אַרויסטרעטונגען אָפּגעשטעלט געוואָרען די לימודים אין לעמבערגער פּאָליטעכניקום.

איבערגעצאָהלט דירה־געלד ווערט פערעכענט

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש)

דאָס וואַרשעווער שטאָטישע געריכט האָט נעכטען בעהאַנדעלט אַ פּראָצעס, וועלכער האָט אַ פּרינציפּיעלע בעדייטונג.

געהאַנדעלט האָט זיך בעמליך וועגען דעם, אַז אַ לאָקאַטאָר, וועלכער האָט ערבין דערשיינען פון'ם דעקרעט ביליגער צו מאַכען דירות — בעצאָהלט פאַר זיין איינצימערדיגער דירה דעם באַלעבאָס פון פאָראויס ביז'ן יאָהר 1938. איצט האָט ער געפאָדערט, אַז דער באַלעבאָס זאָל איהם פערעכענען די 15־פּראָצענטיגע דיפערענץ. דאָס געריכט האָט עס איהם, אויפ'ן יסוד פון מלוכה־פּרעזידענט'ס דעקרעט, צוגעמשפּט.

פארשטעהער פוז 400 יודישע ארגאניזאציעס

בעשליסען אַ באַלדיגע הילף־אַקציע פאַר יודען אין פוילען

אַפּעל צו דער פוילישער רעגירונג

ניו־יאָרק, 23 (יט״א טעלעגראַפיש)

היינט איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט פערטרעטער פון 400 יודישע אָרגאַניזאַציעס.

ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען אָרגאַניזירען אַ באַלדיגע הילף־אַקציע פאַר די יודען אין פוילען.

ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע מיט אַן אַפּעל צו דער פוילישער רעגירונג, זי זאָל אָנעמען די ענערגישסטע מיטלען און זיכערן, דאָס לעבען און פערמעגען פון די יודען, און צוריקשטעלען די גלייכהייט פון די יודישע רעכט, צוזאַמען מיט אַלע אַנדערע בירגער אין לאַנד.

Olbrzymie transporty nowych wiązań
i deseni WEŁEN i JEDWABI
na sezon wiosenny już nadeszły
A. Rabinowicz
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 10, tel. 218-84.

געגען דעם ווערסיילער טראַקטאַט

לאָנדאָן, 23 (ספּ. טעל.)

סער אַליוועך באַלדווין, אַ זוהן פונ'ם איצטיגען פּרעמיער, איז אַרויס אין „דיילי מייל" מיט אַן אַרטיקעל געגען דעם ווערסיילער טראַקטאַט.

דער מחבר פונ'ם אַרטיקעל טענה'ט, אַז די איצטיגע פּותות־איינשטעלונג אין אייראָפּא, וואָס האַלט אין איינברעכען, און וואָס איז געבויט אויפ'ן יסוד פונ'ם ווערסיילער טראַקטאַט, דאַרף פערטרעטען ווערען דורך אַ נייעם אָפּמאַך. צו דעם צוועק דאַרף צוזאַמענגערופען ווערען אַ שלום־קאָנפערענץ פון גלייכבערעכטיגטע מלוכות. די איניציאַטיוו אין דער ריכטונג דאַרף איבערנעהמען ענגלאַנד, וועלכע שפּילט אין דער איצטיגער סיטואַציע אַ פיהרענדע ראָלע.

ארום דעם ים־טראַקטאַט

לאָנדאָן, 23 (ספּ. טעל.)

ענטפערנדיג אויף אַן אַנפראַגע אין פּאַרלאַמענט, האָט דער פּרעמיער באַלדווין דערקלערט, אַז דער ים־טראַקטאַט וועט געחתמ'עט ווערען מיטוואָך און אין דעם זעלבען טאָג וועט דערשיינען דאָס „ווייסע בוך", וואָס וועט ענטהאַלטען דעם טעקסט פונ'ם טראַקטאַט.

טאָקיאָ, 23 (ספּ. טעל.)

אין שייכות מיט די פּרעסע־ידיעות וועגען יאַפּאַנ'ס צוטריטלען צום ים־טראַקטאַט, וועלכער בעגרעניצט דעם אונטערוואַסער־קריג, האָט דער עקספּערט פונ'ם יאַפּאַנישען פלאָט־מיניסטעריום דערקלערט פאַר אַ פאָרשטעהער פון האַוואַס, אַז יאַפּאַן, וועלכע האָט געקינדיגט דעם וואַשינגטאָנער און לאָנדאָנער טראַקטאַט און האָט פערלאָזט די ים־קאָנפערענץ אין לאָנדאָן, וועט זיך נישט בעטייליגען אין דער נייער קאָנפערענץ און וועט נישט אונטערשרייבען קיין שום אָפּמאַך. אפילו ווען עס וועט זיך האַנדלען וועגען צווייטראַנגיגע ענינים טראָץ דעם וועט אָבער יאַפּאַן אָפּהיטען די קלויזולעס פונ'ם לאָנדאָנער טראַקטאַט, וועלכע בעגרעניצען דעם אונטערוואַסער־קריג.

געשענדעט קברים און מצבות אין שעדלעץ

שעדלעץ, 23 (יט״א טעלעפאָניש)

אויפ'ן בית־החיים אין שעדלעץ האָבען אויסוואורפען געשענדעט און פערוואָרייניגט מצבות. די פּאָליציי פיהרט אַן אויספאָרשונג.

נפטר געוואָרען דער זוהן פון סאַדאַגורער רבי'ן

בוקאַרעשט, (יט״א) אין עלטער פון 52 יאָהר איז אין טשערנאָוויץ נאָך אַ לאַנגער קראַנקהייט נפטר געוואָרען דער צווייט־עלטסטער זוהן פונ'ם סאַדאַגורער רבי און אַן אייניקעל פונ'ם רוזשינער רבי, ר' שלום יוסף פרידמאַן.

אין דער לויה האָבען אָנטיילגענומען רביים און אַ טויזענדקעפּיגער עולם.

קאָלאָמביא־סטודענטען דעמאָנסטרירען

געגען אַנטייל אין די היידעלבערגער פייערונגען

ניו־יאָרק, (יט״א). עטליכע הונדערט סטודענטען פון קאָלאָמביא־אוניווערזיטעט האָבען דעמאָנסטרירט געגען דעם, וואָס דער סענאַט פון אוניווערזיטעט האָט אָנגענומען די איינלאַדונג צו די היידעלבערגער פייערונגען.

די סטודענטען האָבען אָנגענומען אַ רעזאָלוציע וואָס פאָדערט אויף דעם סענאַט, פון דער אוניווערזיטעט צוריקצוציהען זיך פון דער היידעלבערגער פייערונג און בטל צו מאַכען די אָנגענומענע איינלאַדונג.

ערשטער פילם פוז דער פוילישער פּראָדוקציע אין דער יודישער שפּראַך

א. נ.

„על חטא"

מאָנומענטאַלער פילם פוז יודישען לעבען, געשטיצט אויף אַן אמת'ער געשעהעניש.

סצענאַר: י. מ. ניימאַן — בעקאַנטער יודישער שריפטשטעלער

רעזשי: אַלעקסאַנדער מאַרטען — גלענצענדער רעזשיסער פון ווינער און בערלינער טעאַטערס.

פּראָיעקטען פון דעקאָראַציעס: פּראָפ. י. אַדלער. מוזיק: הענעך קאָן. אַרטיסטישע ליטונג: ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער.

די ראָלען זענען בעזעצט דורך די בעדייטענדסטע קרעפטען פון דער יודישער ביהנע. — אין די הויפּטראָלען:

בעקאַנטע טראַגיקערין
רחל האָלצער

בערימטער טראַגיקער
אברהם מאָרעווסקי

די ליבלינגען פון פובליקום, די אויסגעצייכענטע קאָמיקער
ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער

דער יונגער קינאָ־סטאַר
רות טורקאָוו

דער יונגער אַמאַנט פון די ווינער טעאַטערס
הערבערט שערצער

בעקאַנטער אַרטיסט פון ביהנע און עקראַן
קורט קאַטש

די בעקאַנטע אַרטיסטין קלאַראַ סעגאַלאָוויטש • בעקאַנטער שוישפּילער ח. בוזגאַן און אַנדערע.

די אַקציע קומט פאָר אין די יאָהרען 1915/16 אין דער צייט פון וועלט־קריג און איז דער געגענוואַרט.

„על חטא" דאס איז אַן אוצר פון פאָלקלאָר און יודישע ראָמאַנטיק.
„על חטא" דאס איז אַן אנשטרענגונג פון קאָריפּעען פון יודישער קונסט.
„על חטא" דאס איז א דערשיטערנדע טראַגעדיע פון א יודישער משפּחה.
„על חטא" דאס איז א פילם, וואס ריהרט ביז טרערען.
„על חטא" דאס איז דער ערשטער גרויסער פילם אין דער יודישער שפּראַך.

Wytwórnia „KINOR"
Wyłączna eksploatacja „LEGJA-FILM" WARSZAWA, Królewska 11.

Zjednoczone Zakłady Włókiennicze K. Scheiblera i L. Grohmana

Sp. Ako. w Łodzi

Niniejszem podajemy do wiadomości Sz. Klienteli, iż NASZ SKLEP DETALICZNY w ŁODZI został z dniem 21 marca r. b.

PRZENIESIONY do nowego obszerniejszego lokalu

przy ul. Piotrkowskiej Nr. 53.

געבעלעס א דרשה

ווענן דעם ווערסיילער און לאָקאַרנאָ'ער טראַקטאַט

פּ ר אַ נ ק פֿ ו ר ט, 23 (ספּ. טעל.)

היינט האָט מיג. געבעלס דאָ געהאַלטען אַ זאַהל־רעדע, אין וועלכער ער האָט צ. אַ. געזאָגט:

— מען האָט אונז פֿאַרגעוואָרפֿען דאָס ברע־כען דעם ווערסיילער און לאָקאַרנאָ'ער טראַקטאַט. אין דער ווירקליכקייט אָבער דויערט פֿון יאָהר 1919 ביז 1933, אָהן איבעררייס אַ ברעכען פֿון טראַקטאַטען און דאָס פֿערגוואַלדיגען דייטש־לאַנד דורך איהרע געגנער. אַ סוף דערצו האָבען געמאַכט מיר, די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען. אויב די לאָקאַרנאָ־מלוכות מיינען נאָך אַלץ, אַז זיי וועלען קאָנען דערהאַלטען דאָס אינטערנאַציאָנאַלע מיליטער אויף אַ 20־קילאָמעטערדיגען פּאַס פֿון דער פֿראַנצויזיש־דייטשער גרעניץ, דעיקען זיי נאָך, ווייזט אויס, מיט די קאַטעגאָריעס פֿון 1919 און נישט 1936. די פֿראַנצויזישע רעגירונג, זאָגט מען, היט אָפּ מיט פֿראַנצויזישע האַרמאַטען דעם שלום אויף דער דייטשער גרעניץ. זעהר פֿיין, אָבער אויך מיר שטעלען דאָרט אויס אונזערע האַרמאַטען, בכדי מיר זאָלען דערמיט העלפֿען די פֿראַנצויזען, וואָרום עס איז דאָך געגען אונזער כבוד, אַז עמיצער אַנדערש זאָל אָפּהיטען אונזער זיכערקייט...

די וועלט — האָט געבעלס פֿערענדיגט — מוז אָננעהמען אַ שטעלונג לגבי היטלערס פּראָפּאָזיציעס, צי זי וויל, צי זי וויל נישט. דער קאַנצלער היטלער טרעט דאָך אַרויס אַלס פֿאָרשטעהער פֿון אַ 67־מיליאָניגען פֿאָלק.

פֿוּן סיים און סענאַט

וואַרשאָ, 23 (טעלעפֿאָניש)

מאָרגען קומט פֿאָר אַ פּלענאַר־זיצונג פֿון סיים, און דאָנערשטאָג, דעם 26 — פֿון סענאַט־ היינט האָט די ווירטש... און פֿינאַנץ־קאָ־ מיסיע ביים סענאַט, מיט קליינע אויסבעסערונ... אָנגענומען דעם געזעץ־פּראָיעקט וועגען דעם מי... האַנדעל.

150 וואַגאָן ציטרינען צו 10 גראָשען פֿאַר א שטיק

וואַרשאָ, 23 (טעלעפֿאָניש)

מחמת דעם, וואָס צוליב די סאַנקציעס האָט זיך פֿולשטענדיג אויסגעלאָזט דער זאַפּאַס פֿון די איטאַליענישע ציטרינען, וועט פּוילען מיטן ים־ וועג דורך גדיניע בעקומען דעם ערשטען גרויסען טראַנספּאָרט סירישע ציטרינען. דער טראַנספּאָ... בעשטייט פֿון 150 וואַגאָן, און די ציטרינען ו... לען ביליגער ווערען ביז צו 10 גראָשען פֿאַר שטיק.

היינט רעדט היטלער ווידער

בערלין, 23 (ספּ. טעל.)

מאָרגען, דינסטאָג, האַלב 9 אין אָוענד וועט דער קאַנצלער היטלער האַלטען אין בערלין זיין זיבענטע וואַהל־רעדע, וועלכע וועט טראַנסמיטי... ווערען דורך אַלע דייטשע סטאַציעס.

גרויסע מיליטערישע מאַנעווערס אין ח'יפה און יפו

מיליטערישע בעוואַכונג אין ירושלים

ירושלים. אויף די א"י וואַסערען זענען די טעג פֿאָרגעקומען גרויסע מיליטערישע מאַנעווערס פֿון דעם ענגלישען פֿלאָט. אין די מאַנעווערס האָבען זיך בעטייליגט אויך מיליטערישע אעראָפּלאַנען פֿון דעם א"י גאַרניזאָן עס איז אינסצעניזירט געוואָרען אַ קאָנ־ צענטרירטער אַטאַקע אויף חיפה מיט דער אָנווענ־ דונג פֿון אַלע פֿערטיידיגונגס מיטלען. אַלע עפֿענט־ ליכע בנינים ווי אויך די העכער פֿון הויכע פּריוואַט־ הייזער און די וויכטיגסטע סטראַטעגישע פּונקטען אין שטאָט און אין די פֿאָרשטעט זענען בעזעצט גע־ וואָרען דורך מיליטער.

אַנאַלאָגישע מאַנעווערס זענען אויך פֿאָרגעקו־ מען אין יפו, וואו די מיליטערישע מאַכט האָט אויף איין טאָג איבערגענומען די לייטונג פֿון דער שט... די טעלעפֿאָנישע סטאַציעס זענען געווען טעטי... מער דער אויפֿזיכט פֿון מיליטער.

ירושלים. ווי עס טיילט מיט „אל ליוואַ“ ... אין דעם בריטישען מיליטערישען שטאַב אין ... שלם פֿאָרגעקומען אַ וויכטיגע מיליטערישע בע... טונג, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט די ... מענדאַנטען פֿון לופֿט פֿלאָט אין א"י און עבר... דער קאָמענדאַנט פֿון אַראַבישען לעגיאָן אין עבר... אַלע אָפֿיצירען פֿון דעם גאַרניזאָן, דער גענעראַל... רעקטאָר פֿון די אייזען־באַהנען און דער וויצע ... קריגסאָר פֿון דער א"י רעגירונג ה' מודי.

די פֿראַגען וועלכע זענען אויף דער בעראַטונ... טראַכט געוואָרען ווערען געהאַלטען בסוד, ווי ... איז זיך משער איז די בעראַטונג געווען געווידמ... די רעזולטאַטען פֿון די לעצטע מיליטערישע מאַנ... רעס וועלכע זענען די טעג פֿאָרגעקומען אין פֿער... דענע פּונקטען פֿון לאַנד.

פֿאַרוואָס איז פֿערבאָטען געוואָרען די פֿאַרלעזונג

פֿון ברוך שעפּנער אין לובלין

לובלין.

פֿרייטאָג־צונאַכטס האָט אין דער קולטור־ליגע אויף ריבנאַ 1 געזאָלט פֿאָרקומען אַ פֿאַרלעזונג פֿונ'ם פֿאָרזיצענדען פֿון ליטעראַטען־פֿעראיין ב. שעפּנער א.ד.ט. „קאַבצאַנסק אָהן ראָמאַנטישען שליי־ ער“. געווידמעט דעם 100־יאָהריגען געבורטס־טאָג פֿון מענדעלע מוכר ספֿרים.

עס זענען פֿונאַנדערגעקלעבט געוואָרען אַפֿי־ שען און עס זענען געמאַכט געוואָרען אַלע פֿאָר־ בערייטונגען. אין טאָג פֿון דער פֿאַרלעזונג איז מינדליך און שפּעטער שריפֿטליך די פֿאַרלעזונג געוואָרען פֿערבאָטען דורכ'ן לובלינער סטאַראָסטע.

אינטערעסאַנט זענען די מאָטיווען, מיט וועלכע עס ווערט בעגרינדעט דער פֿערבאָט פֿון דער פֿאַרלעזונג.

פֿעררופֿענדיג זיך אויף דער פֿעראָרדנונג פֿון אינערן־מיניסטעריום וועגען אימפּרעזען (דז. אוסט. נומער 103 פּאָז. 801) ערקלערט דער סטאַ־ ראָסטע, אַז:

1) אַן אַקאַדעמיע געווידמעט דעם 100־יעהרי־ גען יובילעאום פֿון מענדעלע מוכר ספֿרים איז שוין פֿאָרגעקומען דעם 22 פֿעברואַר ה. י.

2) די אָרגאַניזאַטאָרען פֿון דער פֿאַרלעזונג גיבען נישט די נויטיגע גאַראַנטיע, אַז בעת און נאָך דער פֿאַרלעזונג וועלען זיי דערהאַלטען רוה און עפֿענטליכע אָרדנונג אין שייכות מיט די אָנ־ געשטרענגטע נאַציאָנאַליטעטען־בעציהונגען ביי אונז אין שטאָט.

די פֿערזאָנען, וואָס אָרגאַניזירען די פֿאַרלעזונג רעקרוטירען זיך פֿון „בונד“, וועלכער האָט אין די לעצטע איינגעאָרדענטע עפֿענטליכע אימפּרעזען אַרויסגעוויזען מאַנגעל אין מאָס, נישט געהאַלטען זיך ביי די געמאָלדענע פּראָגראַמען און נישט איינמאָל טאָלערירט רעדעס פֿון „וויוראַטאָווע“ כאַ־ ראַקטער.

דאס לעבען אין ווארשא

(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפּט־שטאט)

איטאַליענישער שטריק פֿון די קהלה בעאַמטע.

נעכטען איז פֿאָרגעקומען אַ דעלעגאַטען פֿערזאַמ־ לונג פֿון די בעאַמטע אין דער יודישער קהלה.

אויף דער דאָזיגער פֿערזאַמלונג איז בעשלאָסען געוואָרען צו ערקלערען אַן איטאַליענישען שטרייק פֿון די קהלה בעאַמטע. די בעאַמטע וועלען בלייבען אויף זייערע ערטער וועלען אָבער גאָרנישט ערלע־ דיגען. דער שטרייק וועט אַרומנעהמען אַלע ביוראָס שולען אינטערנאַט און אַמבולאַטאָריום פֿון דער קהלה. דער שטרייק איז אויסגעבראָכען צוליב דעם וואָס די בעאַמטע בעקומען נישט אויסגעצאָהלט ראָס געהאַלט.

טראַמוואַי אַרויף אויף אַן אויטאָ. איין פּערזאָן דערהרגעט, דריי פֿער־ וואונדעט.

ביים משוגעים שפּיטאָל אין טוואָרקי איז אַ טראַמוואַי אַרויף אויף אַן אויטאָ, וועלכער האָט גע־ פֿיהרט צוויי קראַנקע אין משוגעים שפּיטאָל. דער שאָ־ פֿער פֿון אויטאָ משעכאָמסקי איז דערהרגעט געוואָ־ רען אויפֿן אָרט. די צוויי קראַנקע נאָוואַצקי און באַנ־ צעזיש זענען שווער פֿערוואונדעט געוואָרען. ס'איז אויך פֿערוואונדעט געוואָרען דער מאַשיניסט פֿון טראַמוואַי מאַיעווסקי.

געשמוגעלטע יאַפּאַנישע עלעקטרי־ שע לעמפּלעך קיין פּוילען.

ס'איז פֿערענדיגט געוואָרען די אויספֿאָרשונג וועגען די געשמוגעלטע עלעקטרישע לעמפּלעך פֿון יאָקאָהאָמאַ קיין פּוילען.

די אַפֿערע איז ענטדעקט געוואָרען אין דעצעמ־ בער 1935, אַ גרויסע צאָהל געשמוגעלטע לעמפּ־ לעך האָט מען געפֿינען אין דער פֿירמע „דוקס“ אין לעמבערג. ס'איז פֿעסטגעשטעלט געוואָרען אַז די דאָ־ זיגע פֿירמע האָט בעשטעלט אין אַ ווינער פֿירמע „ברידער ראוך“ אנדערהאַלבען מיליאָן יאַפּאַנישע עלעקטרישע לעמפּלעך און אויך אַנדערהאַלבען מי־ ליאָן ברענערס, די געשמוגעלטע סחורות זענען גער־ גאַנגען פֿון יאָקאָהאָמאַ קיין טריעסט, פֿון דאָרט קיין טשעכאָסלאָוואַקיי... דייטשלאַנד, טשעכיען און וויען. אינגיכען וועט פֿאָר־ קומען דער פּראָצעס וועגען דעם דאָזיגען גרויסען יאַפּאַנישען שמוגעל.

גנבות אויפֿן יודישען בית עולם אויף אָקאָפּאָווא גאַס.

זייט אַ לענגערער צייט ווערען סיסטעמאַטיש בע־ גנבעט די קברים אויפֿן יודישע[ן] בית עולם אויף אָקאָפּאָווא גאַס. ס'זענען פֿעסטגעשטעלט געוואָרען פֿיל פֿאַלען פֿון גנבענען קאָסטבאַרע טיילען און אַפֿילו שטיינער־פּליטעס. מאַרמאָר־טיילען, פֿערצויר־ טונגען א.א.וו. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט די פּאָליציי אָנגעהויבען אַן אויספֿאָרשונג, ביי אַ מצבה קריצער אויף גענשא גאַס האָט מען געפֿינען שטיי־ נער מיט אויסגעקריצטע נעמען פֿון מענשען וועל־ כע זענען געשטאָרבען מיט יאָהרען צוריק. די אויס־ פֿאָרשונג איז אין גאַנג.

פֿערסמט זיך מיט גאַז אין אַ מתים־ שטיבעל.

דער 19־יאָהריגער מאיר שפּירא האָט נעכטען ביי נאַכט פֿערטריטען זיין פֿאָטער אויפֿן בית־עולם אין ברודנאָ. דער פֿאָטער איז אַ שומר ביי די מתים, ווען מ'איז נעכטען אַריינגעגאַנגען אין מתים שטיבעל האָט מען געפֿינען שפּיראַן ליגענדיג מיט שוואַכע סמנים פֿון לעבען, אין מתים שטיבעל האָט זיך גער־ פֿיהלט אַ ריח פֿון גאַז, ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט איז שפּירא פֿערטשאַדעט געוואָרען, די פּאָגאָטאָווע האָט איהם אָפּגעפֿיהרט אין שפּיטאָל.

אָנפֿאַל אין זאַקסישען גאָרטען.

נעכטען 10 אַ זייגער אין אָוונד איז אין זאַק־ סישען גאָרטען בעפֿאַלען און צושלאָגען געוואָרען דער 25־יעהריגער משה לעהער, וועלכער איז ערנסט פֿערוואונדעט געוואָרען. די פּאָגאָטאָווע האָט איהם ערטייטלט הילף.

דאָנערשטאָג — איזאַ קרעמער

יוי בעקאַנט האָבען נאָך דעם אומגעהויע... דערפֿאָלג פֿון איזאַ קרעמער'ס קאָנצערטען, ... לעצטען שבת און זונטאָג געזאָלט פֿאָרקומען ... צוויי קאָנצערטען פֿון דער דאָזיגער וועלט־בערי... טער מייסטערין. צוליב גרויסע טעכנישע מניע... זענען אָבער די דאָזיגע קאָנצערטען נישט פֿ... געקומען.

פֿאַר די פֿיל פֿערעהרער פֿון איזאַ קרעמער... גרויסער קונסט, איז עס געווען אַ שטאַרקער ... דרוס און ענטוישונג.

מיר טיילען דעריבער מיט, אַז די מניעות זע... אָפּגעזוינדעט געוואָרען, און שוין דעם היינ... גען דאָנערשטאָג וועלען מיר האָבען די געלעגנ... הייט און נחת רוח צו הערען אונזער בעליב... מייסטערין.

Dr. Wołkowyski

ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02

ספּעצ. פֿאַר טריפּער. סיפֿיליס און הויט־קראַנק... בעהאַנדלונג פֿון מענער־שוועכע

נעמט אָן פֿון 8—11 בייטאָג און 4—9 אָוו...

Dr. med. AL. FOKSZANSKI

כירורג

נעמט איצט אָן: אין דער רעטונגס־ „POMOC“, דיטאַנאָווסקי 1 (רוג באַלוטער פּלאַץ) פֿון 11—1 טעל. 101-29.

פּריוואַט־וואוינונג פּעטריקאַווער 101 פֿון 5—7 אָוונט. טעל. 210-76

פֿאַר אָרבייטסלאָזע — הנחה.

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווע 28. טעל. 120-93

ספּעציאַליסט

פֿאַר מענער - שוועכע - בעהאַנדלונג

סעקסועלע בעראַטונגען פֿון פּסיכאָ - אַנאַליזען

נעמט אָן פֿון 8—11 פֿון 5—8 אָוונט.

יומטאָג און חגאות פֿון 9—1

קלאַנג־קינאָ־טעאַטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פֿאָלג. טעג!

דראַמע פֿון לעבען פֿון אַ פֿאַריזער מענש

פֿון המון א. נ.

לעבעדיג מענש צו זינדיג

אין די הויפּט־ראָלע:

Charles Bauer i Magdalena Ozerdy

— II —

דער שענסטער און פֿרעהליכסטער

פֿילם, וואָס רופֿט אַרויס ענטציקונג

ביים פּובליקום א. נ.

אַ וואַלץ פֿאַר דיר

אין די הויפּט־ראָלען:

Kamilla Horn, Luis Graweure

אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג.

דער דייטשער סטראטעגישער פלאן

איז געווענדעט אויף מערב און דאן ערשט אויף מזרח

אין דער רוסישער ציימונג „סאוועצקאיא" איז פאר עפענטליכט א ארטיקעל אין וועלכען עס רעדט זיך ארום די פראגע פארוואס די דייטשע סטראטעגיע ווענדעט איהר אויפמערקזאמקייט אויף מערב. פאר וואס די דייטשע רעגירונגען וואס האט געזוכט „פרייע הענט" אין אן אנדערע ריכטונג האט זיך פלוצלונג אויסגעדריקט אין דער באווענונג פון דייטשען מיליטער קיין מערב.

דער אויטאר, א באקאנטער רוסישער סטראטעגער ווייזט אן, אז דער ענטפער אויף די פראגען דארף מען זוכען אין די מיליטערישע פאליטישע פרינציפען אויף וועלכען עס איז אויפגעבויט דער פראנצויזיש־ווייטישער אפמאך. די אידעע פון געגענזייטיגער אונטערשטיצונג פון פראנקרייך און ראטען פערבאנד באשטימט שוין פון פאראויס אז דייטשלאנד דארף זיך רעכענען מיט צוויי פראנטען — אויף מערב און אויף מזרח — און עס קען זיך אלזא שאפען א ענליכע סטראטעגישע לאגע ווי אין 1914 דאס וויטער הערפיהרט צו דערזעלבער לעזונג פון דער סטראטעגישער אויפגאבע, ווי די דייטשען האבען געהאט אויסגעקליבען אין אנהויב פון דער גרויסער מלחמה, ד.ה. צו פיהרען די ענטשיידענדע אפעראציעס אויפן מערב פראנט און נישט אויפן מזרחדיגען.

אבער א חוץ דער דאזיגער אנאלאגיע קומט מען נאך לאגיש צום זעלבען אויספיהר אויפן יסוד פון אנדערע באטראכטונגען. און באמת האט דאס דייטשע מיליטער אין 1914 מארשירט צוערשט קיין פראנקרייך און נישט געגען רוסלאנד? עס איז דאך באקאנט אז ביז 1905 איז אין דייטשען גענעראל־שטאב געווען א פלאן וואס איז געווען פונקט דער היפוך פון פלאן וואס איז אדורכגעפיהרט געווארען דורך די דייטשען אין אנהויב מלחמה — דער פלאן פון מאלטקע דעם עלטערען, וועלכער האט פאראויסגעזעהען צוערשט א מארש אויף רוסלאנד און דאן ערשט אויף פראנקרייך.

אין יענעם לערן־בוך פון סטראטעגיע קען מען געפינען א עלעמענטארע פארמולע אז אויב מען האט געגען זיך איינינגע געגנער דארף מען קודם כל אנגרייפען דעם שטארקסטען. מאלטקע דער עלטערער האט מאקע פאר דעם שטארקערען געגנער געהאלטען רוסלאנד און נישט פראנקרייך. די רוסיש יאפאנישע מלחמה האט אויסגעוויזען די שוואכקייט פון די רוסישע בעוואפענטע כחות און דערפיהר איז מאלטקעס פלאן אין יאהר 1905 אויסגעטוישט געווארען אויף דעם פלאן פון פעלדמארשאל פאן שליפען.

די צווייטע סיבה פארוואס דייטשלאנד האט אין 1914 אנגעהויבען די קריגס אפעראציעס אויף מערב איז געווען דער דורך פון דער רוסישער מאביליזא ציע. שליפען האט גערעכענט אז עס איז זעהר גע פעהרליך צו פיהרען א אנגריף געגען רוסלאנד אויף איין רוקען וועט בעדראהען די פראנצויזישע אר מעע, וואס איז שוין פערטיג אויפ'ן 8־טען טאג פון דער מלחמה. דערביי האט דער פראנצויזישער מל־ חמה־פלאן — דער בעריהמטער פלאן נומער 17 פון גענעראל שזאפר פארגעזעהען דאס אריינדרינגען פון דער פראנצויזישער ארמעע קיין דייטשלאנד.

דאס איז געווען א חשאלע דראהונג און דער דיי טשער גענעראל שטאב האט זיך געמוזט רעכענען דער מיט. די לאנגזאמערע רוסישע מאביליזאציע וואלט לויט שליפענס אויסרעכנונגען געגעבען איהם די מעג ליכקייט צוצופרעכען דעם פראנצויזישען וויידער שטאנד פריהער אידער די רוסישע ארמעען וועלען בעוויזען צו קומען צו הילף. אויך איצט מוז דער דייטשער גענעראל־שטאב נעמענדיג אין אכט דעם פראנצויזיש סאוועטישען אפמאך, זיך רעכענען מיט די דאזיגע בעדינגונגען און ער קען נישט אנהויבען א אנגריף אויף מזרח, ווייל ער וועט וויטער האבען אין רוקען אנ'ערשטקלאסיגע פראנצויזישע ארמעע.

דערפאר אבער האט די דייטשע ארמעע געדעקט דעם רוקען מיט דעם בריטען פאס פון פוילען.

אזוי ארום ברענגט א גאנצער קאמפלעקס פון סיבות צו דעם אונפערמיידליך קאטעגארישען אויס־ פיהר: די ערשטע אויפמערקזאמקייט ווענדעט דער גענעראל שטאב אויף מערב. אין חעם בעשטעהט דער גאנצער מיליטעריש־פאליטישער קורס פון דער איטצטערנאציאנאלער לאגע און דעריבער איז קלאר אז די וועגען פון דער דייטשער סטראטעגיע פיהרען קיין מערב — צו דער פראנצויזישער גרעניץ. די טאנקען, אעראפלאנען, שווערע ארטילעריע נעהמען אין אכט אין דער ערשטער רייה די פראנצויזישע בעפעסטיגטע „ליניע מאזשינא" — דאס איז דער ערשטער ציל נאכן אויספיהרען דעם סטראטעגישען פלאן.

די לעצטע געשעהענישען בעווייזען אז לויט דער קאנצעפציע פון דער דייטשער סטראטעגיע וועלען אנ גענומען אלע מיטלען צו ליקווידירען די לאגע, וואס איז געשאפען געווארען אין נאוועמבער 1918. פאר לוידענדארפן איז דאן נישט געווען קיין אנדערער אויסוועג ווי אויף דעם אדער אנדערען אופן אפשטע לען די מיליטערישע אקציע בכדי צו ראטעווען די דייטשע ארמעען פון א פולשטענדיגען צוזאמענברוך.

די ווידערשטאנדס קראפט פון די היינטיגע פעל קער וואס שטיצט זיך אויף דעם מאטעריעלען און קולטורעלען רייכטום פון לאנד, איז אזוי גרויס אז בלויז די אויסערליכע סמנים פון מיליטערישער קא טאסטראפע בעדייטען נאך נישט אפילו קיין פול־ שטענדיגע מפלה. בכדי צו צופרעכען א מאדערנע מעכטיגע איראפעאישע נאציע און ספעציעל א קריגע רישע — איז נויטיג נישט נאר צו זיגען אויפן שלאכט פעלד נאר עס איז אויך נויטיג אז דאס בעוואוסטזיין פון דער מפלה זאל טיף אריינדרינגען אין דער נשמה פון פאלק און אין הארץ פון זיינע פיהרער. א חוץ מאטעריעלע נצחונות איז נויטיג, אז די דאזיגע פיה־ רער זאלען פאקטיש דערפיהלען אז ווי זעגען מיט־ אמאל אפגעריסען געווארען פון די מאסען, וואס זע־ נען ביז איצט זיי נאכגעגאנגען. ערשט דאן קען קו־ מען די צייט פון א פולשטענדיגער מפלה, די שעה פון א אמתער נאציאנאלער קאטאסטראפע.

קריג אהן א קריגס־ערקלערונג

פון י. חאמסקי

אמאל האט מען גע'װאוסט, ווי אזוי מעהר־ וויניג א קריג ברעכט אויס. פריהער איז דא עפעס א סיבה, א דינאסטישע אדער טעריטאריאלע מייסטענס. געפינט מען שוין א פרעטעקסט, מען דראהט זיך מיט מאביליזאציעס, מען טענה'ט זיך אויס מיט שארפע אולטימאטומס — און צום סוף גיט מען צוריק דעם אמבאסאדאר זיינע פאפירען, דער קריג ווערט ערקלערט און די ארמעען הויבען אן מארשירען איינע געגען דער צווייטער ביז זיי טרעפען זיך צונויף אין ערשטען אנגריף.

איצט איז אלעס געענדערט.

א נייער עלעמענט איז צוגעקומען:

די שנעלקייט!

די ארמעען זענען מאטאריזירט, גרויסע אב טיילונגען מיליטער קען מען בליק־שנעל איבער־ ווארפען פון איין גרעניץ צו דער צווייטער. די קריגס־אוויאנען מאכען לייכט 250 קילאמעטער א שעה. אפט איז דער גאנצער לויף פונ'ם קריג געווענדעט אינ'ם אנהויב, און דער אנהויב ווערט דעצידירט בלויז אין עטליכע שעה'ן איינגאנצען טאקע אין שעה'ן בלויז. —

פערשידענע טעאריעס ווענען דא וועגען אנ הויב פון קריג אין די מיליטערישע שולען. אין דייטשלאנד איז מען פאר א קריג, וועלכער הויבט זיך גלייך פון דער ערשטער מינוט אן מיט אלע מיטלען: מאטאריזירטע ארמעע, אוויאציע, שרפה באמבעס, שטיקענדע גאזען, מיקראבען־קולטורען, פון אנשטעקענדע קראנקהייטען, ווי כאלירע, פעסט, טיפוס. אלע מיטלען פון דער ערשטער מי־ נוט אן. פראפעסאר באנזע פון די מיליטערישע קורסען ביים האנאווער־אוניווערזיטעט שטרייכט אונ טער אין זיינע אפיציעלע לעקציעס, אז דער קריג דארף זיך אנהויבען אהן שום פריהערדיגער קריגס־ ערקלערונג, און די אוויאציע דארף גלייך בעזוצט ווערען סיי געגען מיליטער, סיי געגען דער ציווי־ לער בעפעלקערונג. גענעראל גערינג האט לעצטענס געזאגט, בעהאנדלענדיג די פראגע פון דער דיי־ טשער אוויאציע: „אומזיסט געבען די פראנצויזען אויס זייער געלד אויף בעפעסטיגען די גרעניץ. מיר וועלען אריבערשפרינגען איבער דעם"...

אמקלארסטען האט דאס שווערע פראבלעם גע־ זעהען דער קאלאנעל זשאן פאברי, אליין א מי־ ליטער־מאן און לאנגיעהריגער פרעזידענט פון דער מיליטערישער קאמיסיע ביים פארלאמענט, איז זשאן פאברי געווען אכט מאנאטען פראנצויזישער קריגס־מיניסטער. ער האט אלזא גע'װאוסט פיל מער, ווי יעדער איינער אנדערער קען דערביי וויסן קאלאנעל זשאן פאברי שילדערט אזוי דעם אויס־ ברוך פון נייעם קריג:

— אהן שום קריגס־ערקלערונג, אהן שום פ״ע־ טעקסט אפילו, וועט עס אין איין נעפעלדיגער נאכט פארקומען. וועט מען וועט זיך אויף גארנישט ריכטען, וועט דייטשלאנד אנגרייפען אויף צוויי ערטער מיט איין מאל. פאריז ליגט אינגאנצען 240 קילאמעטער פון דער דייטשער גרעניץ, אלזא עפעס מער ווי איין שעה פאר א באמבארדירונגס־ עסקאדרע. אין דער פינסטערער נאכט — קאלאנעל פאברי שטרייכט עס אונטער.

— אין א פינסטערער, נעפעלדיגער נאכט ריה רען פון דער דייטשער גרעניץ אין דער פראנצויזי שער ריכטונג מאטאריזירטע שנעלע מיליטער־אבטיי־ לונגען און אנ'אעראפלאן־עסקאדרע. די מיליטע־ רישע אבטיילונגען בעמיהען זיך צו פערכאפען דורך א סיורפריז די פראנצויזישע פארטיפיקאציעס. די אעראפלאנען קומען אן אין עפעס מעהר ווי א שעה ארום אויף פאריז און הויבען אן א מערדערישע באמבארדירונג פון דער הויפט־שטאט, אויפרייס־ באמבעס, ברען־מאטעריאלען, גאזען און באקטעריע־ קולטורען. דאס האט איין ציל. דורך דעם סיורפריז און אומגעריכטקייט ארויסרופען א מוראדיגע פא־ ניק, און צומישונג ביי דער בעפעלקערונג און אזוי ארום פאראליזירען די ווידערשטאנדס - פע־ היגקייט פונ'ם לאנד זיך צו ארגאניזירען. פון פאריז פערשפרייט זיך שנעל די פאניק איבער דעם לאנד. די ערשטע עטליכע טעג געהען אוועק אין טומעל און צומישונג. מען קען נישט מאביליזירען די רעזערוויסטען, מען פערשפעטיגט מיט דעם פער שטארקען די גרעניץ־גארניזאנען, און דערווייל אר־ בייטען שנעל די דייטשע מאטאריזירטע מיליטער־ טיילען און זיי רוקען זיך מיט א גרויסער שנעלקייט, פערכאפען דורך סיורפריז די מאזשינא־ליניע און רוקען זיך כסדר אלץ טיפער און טיפער אין לאנד. דער גאנצער קריג ווערט שוין געפיהרט — אויב אפילו די פראנצויזישע ארמעע הויבט אן נאך דער ערשטער איבעראשונג שטעלען א ווידער־ שטאנד — אויף פראנצויזישער ערד. די דייטשען שיצען זיך אין די פראנצויזישע קאזאמאטען פון דער בעריהמטער מאזש נאל ביע, די דייטשע רהיין־ אינדוסטריע איז שוין געשיצט, און דער זיג איז שוין אין זיין ערשטען פעריאד פאר די דייטשען פיל בעקוועמער.

אזוי געהט צום נאהענטסטען דייטשען אנפאל נישט קיין אנדערער, ווי דער געוועזענער קריגס־ מיניסטער זשאן פאברי.

דער אינטערנאציאנאל אין דער וועלט־ליטעראטור

אין זשענעווע עקזיסטירט א אינטערנאציאנאלער קאמיטעט פון הילף פאר פליטים אינטעליגענטען. אין דער שפיץ פון קאמיטעט שטעהט דער שווייצא־ רישער פראפעסאר וויליאם ראפאר. לויט זיינע בער שיידענע מעגליכקייטען ארדענט דער קאמיטעט אין די דאזיגע קאטעגאריע פליטים אין פערשידענע לענ־ דער, ארגאניזירט געלד זאמלונגען, פארלעזונגען און קאנצערטען, צו די פערשידענע אופנים פון געלד־ זאמלונגען איז איצט צוגעקומען נאך איינער: 16 אנ־ געזעהענע שריפטשטעלער פון פערשידענע לענדער האבען געשטעלט צו דער דיספאזיציע פון קאמיטעט זייערע ליטעראַרישע שאפונגען און דער קאמיטעט האט ארויסגעגעבען אין ציריכער פערלאג אפרעכט א באנד ערצעהלונגען אונטער דעם זאמעל־נאמען: „דיסטער העלפען". זיי העלפען אייטעלע און פרעמ־ דע וואס האבען פערלוירען דאס פאטערלאנד און וואס זענען זיי נאהענט לויט ערציהונג און גייסטי־ גען ניווא.

פראפ. ראפאר פרעגט אין דער פארדערע צו דעם דאזיגען אינטערנאציאנאלען ליטעראַרישען אלמאנאך צי עס עקזיסטירט א קולטורעלע געמיינזאמקייט פון די געבילדעטע? צי עקזיסטירט בכלל אין אונזערע צייטען דאס געמיינזאמע געפיהל פון מענשליכקייט? עס איז נישט קיין פוסטע פראזען. דאס לעבען האט אין דער לעצטער צייט געגעבען נישט ווייניג ביי־ שפילען וואס האבען דעם אנגעזעהענעם שווייצארי־ שען פראפעסאר בעוואוגען צו צווייפלען אין א סך זאכען וואס פריהער האבען זיי זיך איהם אויסגעווי־ זען פאר אונבעשטרייטבאר.

די 16 אויטארען וואס זענען פעראייניגט אין דעם בוך בעמיהען זיך צו צוקלאפען די ספקות פון פראפעסאר ראפאר און צו בעווייזען אז די קולטו־ רעלע געמיינזאמקייט פון דער געבילדעטער מענש־ הייט איז נישט צושטערט, אז דער גייסט לעבט נאך. און שלום אש, בערנאר ברענטאנא, זשאראו, הוהאר מעל, לעא פעררערא, סעלמא לאגערלעף, עמיל לודוויג, אנדרע מאלרא, הייגריך און טאמאס מאן, אנדרע מא־ רוא, אפטאן סינקלער און אנדערע האבען זיך פער־ איניגט נישט אויף א עפעס א געמיינזאמע פאליטי־ שע פלאטפארם. דאס זענען אויטארען פון די פער־ שידענסטע געביטען פון נאציאנג און געפיהל, אין זייערע ערציהונגען שפיגעלט זיך אפ די וועלט, די גאנצע וועלט — פון בערלין ביז שאנכיי פון רהיין ביז צום נילוס, פון באלטימאר ביז יוטלאנד. זיי אלע פעראייניגט איין טעמע, די אייביג געהיימנישפולע און שטענדיג לאקענדע. די דאזיגע טעמע איז דער — מענש.

פאר דעם יודישען לייענער שטעלט מיט זיך דער גרעסטער אינטערעס פאר די פרעכטיגע ערצעהלונג פון שלום אש פול מיט פיינע פסיכאלאגישע ניואנ־ סען „דער כישוף פון מונדיר" דאס איז א ערצעה־ לונג וועגען דעם ווי א געוויסער ראבינאוויטש וועל־ כער איז אמאל אין „די אלטע גוטע צייטען" געווען א פאדריאדטשיק אין יעקאטערינאסלאוו האט אויף א פאריזער בולוואר געטראפען זיין אמאליגען גו־ בערנאטאר. ביידע זענען זיי — עמיגראנטען. אין דער פערגאנגענהייט איז צווישען זיי געלעגען א דיסטא־ נאנץ נישט אויסצומעסטען, וואס האט ראבינאָ־ וויטשען יעדעס מאל געמאכט ציטערען מיטן גובער־ נאטאר. איצט האבען זיי זיך געטראפען אויף אנ׳ אנדערען אופן און דער געוועזענער גובערנאטאר האט פארגעלעגט ראבינאוויטשען צו עפענען בשות־ פות א רוסישען רעסטאראן אין וועלכען ראבינא־ וויטש איז געווארען בעל־בית און דער גובערנאטאר א קוכער, וואס האט צוגעגרייט פערשידענע מאכלים אלץ איז געווען גוט ביז דער גובערנאטאר האט נישט זיך איינגעקויפט פאר 300 פראנק וואס ער האט ביי ראבינאוויטש'ן גענומען אלס אוואנס, א גענעראל־ סקען מונדיר וואס איז געבליבען ביי דער אלמנה פון זיין אלטען בעקאנטען... דער דאזיגער מונדיר האט אנגעמאכט א איבערקעהרעניש — שלום אש האט געפינען נענוג ווארימע ווערטער בכדי צו שיל־ דערן די פערוויקעלטע פסיכאלאגישע איבערלעבונ־ גען פון גובערנאטאר־קוכער וואס האט צוריק בעקו־ מען זיין מונדיר און זיין נייעם פריינד ראבינא־ וויטש וואס איז זעהר ווייט צו פערשטעהן די פסי־ כאלאגיע פון א גובערנאטאר.

אין דער זאמלונג געפינט זיך אויך א אויסצוג פון עמיל לודוויגס דראמע „ווערסאיל". עמיל לוד־ וויג ברענגט דארט צווישען אנדערעס פאלגענדע סצע־ נע: לאיד דזשארדזש געהט צו צו פאדערעווסקין ווער כער איז דעמאלט געווען דער פארשטעהער פון חעם אויפלעבענדען פוילען און זאגט איהם:

— איך בין זעהר צופרידען אייך צו זעהען מאר־ שטערא. איך האף אז מיר וועלען אייך נאך הייגט העהרען... די גאנצע קאנפערענץ רעדט וועגען אייך...

— צום בעדויערען אבער, נישט די ענגלענדער — ענטפערט פאדערעווסקי.

— איהר האט א טעות — זאגט לאיד דזשארדזש — מיר זענען פאר די קליינע פעלקער.

— אפשר מיר — האקט אפ פאדערעווסקי — זע־ נען א גרויס פאלק.

פאר דער יורידישער רעגולירונג פון דער לאגע פון דייטשע פליטים

פעלקערבונד שויז איינגעלאדען רעגירונגען אויף אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ. — די טאג־ארדנונג פון דער יוני־קאנפערענץ פאר פליטים־ענינים אין זשענעווע

זשענעווע. (יט״א) די אינטערנאציאנאלע קאנ פערענץ פון רעגירונגס־פארשטעהער צו רעגולירען דעם רעכטליכען מצב פון די פליטים פון דייטשלאנד איז, ווי יט״א האט שוין מיטגעטיילט, בעשטימט געווארען אויף דעם 2־טען יוני ה. י. אין זשענעווע. דער גענעראל־סעקרעטאר פון פעלקערבונד, אוועע נאל, האט שוין ארויסגעשיקט די איינלאדונגען צו דער קאנפערענץ צו די רעגירונגען פון אלע לענדער, וואס זענען מיטגלידער פון פעלקערבונד און חוץ־לוזה צו די פעראייניגטע שטאטען און בראזיליען.

צו די איינלאדונגען איז בייגעלעגט א רונד־ בריף פון הויך־קאמיסאר פאר פליטים־ענינים סער נעיל מאלקאלם וועגען דער טאג־ארדנונג פון דער קאנפערענץ. מאלקאלם שלאגט פאר קודם־כל, אז נאך איידער עס ווערט געשאפען א צווישענמלוכה־ שע קאנווענץ וועגען רעכטליכען מצב פון די פליטים זאלען געשלאסען ווערען פראוויזארישע בעשטימונ־ גען צווישען די בעזונדערע רעגירונגען. וויטער זאל די קאנפערענץ בעטראכטען די פארם פון אנ־ ענטשפרעכענדער קאנווענץ. לסוף זעהט מאלקאלם פאר, אז די קאנפערענץ זאל בעהאנדלען די פראגע וועגען ארויסגעבען די פליטים ציוויל־פאספארטען. וואס שייך די פראוויזארישע צווישענמלוכה'שע בע־ שטימונגען זאלען זיי תיכף אריין אין קראפט. לויט די דאזיגע בעשטימונגען זאלען — אין הסכם מיט'ן פראגראם פון א טאג־ארדנונג, וועלכען מאלקאלם האט אויסגעארבייט — איינגעשטעלט ווערען די קאטעגאריעס פון די פליטים, און עס זאלען פעסט־ געשטעלט ווערען די אדמיניסטראטיווע מאסנאהמען, וואס דארפען אנגעווענדעט ווערען לגבי פליטים, אין די פערשידענע לענדער (אגיוענדונג פון רעכט־ ליכע נארמען אין די בעזונדערע לעבענס־געביטען).

אין בעגלייט־בריף צו די איינלאדונגען פער־ רופט זיך דער גענעראל־סעקרעטאר אויף די בע־ שלוסען פון דער לעצטער סעסיע פון פעלקערבונד־ ראט און טיילט מיט, אז די קאנפערענץ אויפ'ן 2־טען יוני ווערט גערופען אין פערשטענדיגונג מיט סער נעיל מאלקאלם. דער גענעראל־סעקרעטאר בעט אייהם צוזיסען געבען ביזן 15־טען מאי, צי די רעגירונג, צו וועלכער די איינלאדונג איז אדרעסירט, האט בדעה צו זיין רעפרעזענטירט אויף דער דאזיגער קאנפערענץ, און אויב יא, בעט ער מיטטיילען איהם, ווער די רעגירונג בע־ שטימט אלס איהר פערטרעטער אויף דער דאזיגער קאנפערענץ. לסוף מאכט דער גענעראל־סעקרעטאר פון פעלקער־בונד אויפמערקזאם אויף דער דרינג־ ליכקייט פון דער אנגעלעגענהייט און בעמערקט, אז יעדע רעגירונג קען דעם פלאן פון דער פאר־ געשלאגענער טאג־ארדנונג ערגענצען מיט פאר־ שלאגס־פונקטען, וואס די געגעבענע רעגירונג האלט פאר נויטיג.

קאָלאָניזירן 12 ביז 15000 דייטשע יודן יעהרליך אין א״י
דער פּלאַן פון דער יודישער אגענץ

לאָנדאָן. (יט״א) די פאָרשטעהערשאַפט פון דער יודישער אגענץ האָט שוין ווי יט״א האָט מיט־געטיילט — פאָרגעשטעלט איהר פלאַן וועגען דער קאָלאָניזאַציע פון דייטשע יודען אין א״י אין די ראַהמען פון דעם הערבערט־סעמיועל־פלאַן, וואָס זאָל אויסגעפיהרט ווערען אונטער דער אויפזיכט פון „ראַט פאַר׳ן דייטשען יודענטום".

דער פלאַן זעהט פאָר, אז אין משך פון ערשטען יאהר זאלען געשאַפען ווערען בעדינגונגען פאַר דער אימיגראציע פון 12 ביז 15 טויזענד דייטשע יודען קיין א״י. דער פלאַן פון דער יודישער אגענץ נעמט אַרום יודען, וואָס האָבען אייגענע קאָלאָניזאַ־ציע מיטלען און פון 7 ביז 8 טויזענד אַזעלכע, וואָס זייער איינאָרדנונג וועט דאַרפען אינגאנצען אָדער טייל׳ווייז סובסידירט ווערען. דעם דאָזיגען פלאַן האָט די דעלעגאציע פון דער יודישער אַגענץ בראש מיט ד״ר חיים ווייצמאַן פאָרגעשטעלט די ברי־טישע מיטגלידער פון ראַט אויף אַ קאָנפערענץ, וואָס איז סוף פאַריגע וואָך פאָרגעקומען אין לאָנ־דאָן. די פאָרשלאַגען פון דער יודישער אַגענץ זענען אויספיהרליך דיסקוטירט געוואָרען אויף דער דאָזיגער קאָנפערענץ, קיין שום בעשלוסען זענען אָבער נאָך דערווייל נישט אָנגענומען געוואָרען.

לויט׳ן פלאַן פון דער יודישער אַגענץ, זאָל די סובסידירטע עליה אַרומנעמען פערזאָנען, וואָס האָבען נאָך נישט דערגרייכט דאָס 35. לעבענס־יאהר.

אויב די דאָזיגע עליה וועט אָננעמען גרעסערע פאָרמען, וועט עס געבען די מעגליכקייט צו קאָלאָני־זירען די עולים אויפ׳ן לאנד און אזוי אַרום געגענ־ווירקען אַ קאָנצענטראַציע אין די שטעט.

דער פלאַן זעהט פאָר, אז א בעשטימטע צאָהל נייע עולים פון דייטשלאַנד וועט געלענקט ווערען אין שוין עקזיסטירענדע קאָלאָניעס. אין משך פון די לעצטע צוויי יאָהר זענען מעהרערע לאַנדווירט־שאַפטליכע ישובים אויסגעוואַקסען און קענען, ביי ענטשפרעכענדער פינאנציעלער אונטערשטיצונג, נאָך ווייטער אויסגעבויט ווערען און דערמיט שאַ־פען אַרבייטס - מעגליכקייטען פאַר פרישע עולים־פּאַרטיעס.

ווייטער זעהט פאָר דער אַגענץ־פלאַן צו ברענ־גען קיין א״י אַנ׳ערך טויזענד ביז 1500 עולים, וואָס וועלען אויפ׳ן אָרט דורכמאַכען א שולונגס־קורס. דערביי וועט דער גרעסטער טייל פון די דאָזיגע עולים געשולט ווערען אין דער לאַנד־ווירטשאַפט און דער קלענערער — אין האַנדווערק.

אין די ווייטערע פונקטען פון אַגענץ־פלאַן ווערט גערעדט וועגען קרעדיטען פאַר מיטעלשטאַנדס עולים, וואָס זייערע קאַפּיטאַלען נויטיגען זיך אין פערגרעסערונג, וועגען סאָציאַלען שוץ און וועגען די איינאָרדנונגס־מעגליכקייטען פון פערזאָנען מיט אקאדעמישער בילדונג און ערפאַהרונג.

דער פּראָיעקט פון דער יודישער אַגענץ בע־האַנדעלט אויך אַ דרינגענד פּראָבלעם, וואָס איז שוין אויפגעשוואומען פאַר דער סעמיועל־קאָמיסיע און איז אויספיהרליך בעהאַנדעלט געוואָרען דורך אַ ספּעציעלע דעלעגאַציע פון דייטשע יודען, וועל־כע האָט ביז לאַנג געהאַט געווייַלט אין לאָנדאָן. די פּראַגע בעציהט זיך אויף אַנ׳ערך 2000 יודישע יונגעלייט אין דייטשלאַנד, וועלכע האָבען שוין דורכ־געמאַכט אַנ׳ענטשפרעכענדע הכשרה אין דייטשלאַנד און וואַרטען אויף עליה־מעגליכקייטען. הגם זיי האָבען שוין זייער קורס דורכגעמאַכט, געפינען זיי זיך אָבער ווייטער אין די קבוצים פאַר הכשרה, וואַרטענדיג אויף דער מעגליכקייט עולה צו זיין קיין א״י, און דערמיט בלאָקירען זיי דעם צוטריט צו די קבוצים פאַר אַנדערע, וועלכע קענען נישט אָנגענומען ווערען אויף הכשרה, צוליב׳ן בעגרענעצ־טען פּלאַץ, סיידען די פריהערדיגע חלוצים פאַר־לאָזען די קבוצים.

אין צוזאַמענשטעל פון דער פאָרשטעהערשאַפט פון דער יודישער אַגענץ, וועלכע האָט פאָרגעשטעלט דעם דאָזיגען קאָלאָניזאַציע־פּראָיעקט, געהען אַריין חוץ ד״ר חיים ווייצמאַן, דער פינאַנץ־דירעקטאָר פון דער „אַנגלאָ־פּאַלעסטיין באַנק" ס. האָפּיען און דער פאָרשטעהער פון דעפּאַרטאַמענט פאַר קאָלאָניזאַציע פון דייטשע יודען אין א״י ד״ר מאַרשין ראָזענבליט. די „התאחדות עולי־גרמניה" איז געווען רעפּרעזענטירט דורך פּראָפ. ל. נאַמיער און ד״ר לודוויג פינער.

ווי יט״א האָט שוין מיטגעטיילט, איז נאָך די־ווייל נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען ענדגילטיג דער צוזאַמענשטעל פון „ראַט פאַר׳ן דייטשען יודענטום". דערווייל פיהרען אָבער שוין אויס די בריטישע מיטגלידער פון ראַט זיינע אויפגאַבען; די בריטישע סעקציע פון ראַט בעשטעהט פון פאָלגענדע מיט־גלידער: סער הערבערט סעמיועל (פאָרזיצער), לאָרד בערסטעד, סער אָסמאָנד ד׳ אביגדור־גאָלדסמיד, ד״ר חיים ווייצמאַן און סיימאָן מאַרקס. די בריטישע סעקציע האָט געעפענט די מיליאָן־פונט־קאָמפּאַני אין ענגלאַנד. האָט אָפּגעהאַלטען קאָנפערענצען מיט פעראינטערעסירטע קרייזען און האָט אויפגענומען די בעהאַנדלונג פון מעהרערע פּראָיעקטען, וואָס בעציהען זיך אויף דער שפּעטערער טעטיגקייט פון ראַט פאַר׳ן דייטשען יודענטום. אין אַלע אַנגע־לעגענהייטען וועט ענטגילטיגע בעשלוסען אָננעמען דער ראַט נאָכדעם, ווי זיין פולער צוזאַמענשטעל וועט שוין זיין פעסטגעשטעלט.

בערלינער יודישע קהלה־פערוואַלטונג
אויפגעלעזט אויפ׳ן יסוד פון א געזעץ פון 1847
„עמאַנציפּאַציע־פעריאָד פון יודען אין דייטשלאַנד ווערט בעטראַכט אַלס נישט־עקזיסטירענד"

פּראַג, (יט״א). די גוט אינפאָרמירטע האַלב־אָפיציעלע „פּראַגער פרעסע" טיילט מיט פון בער־לין, אַז די אויפלעזונג פון דער בערלינער קהלה פער־וואַלטונג, וועלכע איז פאַריגע וואָך געוואָרען פּראָקלאַ־מירט דורך דעם נאַצי קאָמיסאַר פון דער שטאָט בער־לין דר. ליפּערט, איז צושטאַנדגעקומען אויפ׳ן יסוד פון אַ געזעץ פון יאָהר 1847, די צייטונג ווייזט אָן אַז דאָס אָנווענדען לגבי דער קהלה א געזעץ פון פאַר דער עמאַנציפּאַציע פון די יודען אין דייטשלאַנד דאַרף בעטראַכט ווערען אַלס סימבאָלישער אַקט, וואָס דאַרף בעווייזען אַז די פיהרער פון נייעם דייטשלאַנד בעטראַכטען אַלס נישט־עקזיסטירענד דעם גאַנצען עמאַנציפּאַציע פעריאָד פון דער יודישער געשיכטע אין דייטשלאַנד.

די „פּראַגער פרעסע" מאַכט אויך אויפמערקזאַם דאָס אין דער נייער קהלה פערוואַלטונג איז נאָמינירט געוואָרען דירעקטאָר געאָרג קאַרעסקי, וועלכער גע־ניסט — ווי די „פּראַגער פרעסע" גיט איבער — פון צוטרוי פון די אָפיציעלע נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישע קרייזען.

די זעלבע צייטונג טיילט מיט אַז די דייטשע גע־היים פּאָליציי האָט מתרה געווען די ליטונג פון דער יודישע ווינטער הילף אַקציע אין דייטשלאַנד נישט צו האָבען קיין שום מגע ומשא מיט פּליטים פון דייטשלאַנד אפילו נישט מיט אַ־זעלכע וואָס זענען טעטיג מצד אויסלענדישע יודי־שע הילפס אָרגאַניזאַציעס. יעדער ענטדעקטער קאָנ־טאַקט מיט דייטשע פּליטים וועט געשטראָפט ווערען מיט תפיסה.

גערינג, געבעלס און אַנדערע נאַצי־גדולים האַלטען אָן די יודענהעצערי־שע טראַדיציעס אין דער קאַמפּאַניע צו די רייכסטאַג - „וואַהלען"

בערלין (יט״א) הגם דער „יודישער מאָמענט" שטעהט ווייט און היינטערגרונד פון דער איצטיגער קאַמפּאַניע צו די רייכסטאַג־„וואַהלען" פון 29־טען ד. ח. וועלכע ווערט געפיהרט הויפּטזעכליך אונטער לאָזונגען פון דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק, האָט מען אָבער דאָך נישט אינגאַנצען פערגעסען אָן די יודען. אַרויסטרעטענדיג אין דאָרטמונד אויף א מאַ־סען־מיטינג האָט געניעראַל גערינג אָנגעגריפען די יו־דען, „וועלכע בעהאַלטען זיך אונטער פערשידענע מאַסקעס הינטער דעם וועלט פערניכטענדען באָלשעווי־זם". דר. געבעלס האָט אויף א צווייטען מאַסען מי־טינג אויסגעדריקט זיין גרויסע צופרידענהייט ווען ענדליך זענען די יודען אין דייטשלאַנד בעזייט־געוואָרען פון רעכט צו זאָגען זייער וואָרט אין דער דייטשער פּאָליטיק, אומיסטען האָט זיך אָבער גאַלאָפּירט דער גאַולייטער וואַגנער, וועלכער עפענענדיג א מיטינג אין קיעל, אויף וועלכען עס האָט נאָך איהם גערעדט היטלער, ערקלערט אַז בעהויפּט דאָס דייטשלאַנד האָט געבראָכען דעם לאָקאַרנאָ טראַקטאַט, קענען בלויז... אַכטיורען.

פערשפּילט דעם פּראָצעס פאַר לאָזען זיך פערטיידיגען דורך יודישע אַדוואָקאַטען.

בערלין, (יט״א). פאַר א געריכט אין בער־לין־שאַרלאָטענבורג איז פאָרגעקומען די טעג א כאַ־ראַקטעריסטישער פּראָצעס, פאַרן געריכט איז גע־שטאַנען א פונקציאָנער פון דער נאַצי פּאַרטיי, וועלכען זיין פרוי האָט אָנגעקלאַגט אין א געלד תביעה. די פרוי האָט אַלס איהרע פערטיידיגער אנגאַזשירט יודישע אַדוואָקאַטען. דאָס געריכט האָט תיכף נאָך פעסטשטעלען אַז די מאַנגערין ווערט פערטרעטען דורך יודישע אַדוואָקאַטען, אַרויסגעשלאָגען דעם אור־טייל, לויט וועלכען די תביעה פון דער מאַנגערין ווערט אָפּגעוואָרפען, דאָס געריכט האָט בכלל נישט דערלאָזען צו קיין פערהאַנדלונג און פערהער פון עדות, און צדדים, ערקלערענדיג אַז שוין דער פאַקט וואָס די מאַנגערין לאָזט זיך פערטיידיגען דורך יו־דען, נישט נעהמענדיג אין אַכט די שטעלונג וואָס איהר מאַן פערנעהמט אין דער פּאַרטיי, איז א בע־ווייז, אַז זי איז... אונגערעכט, היות זי האָט מיט דאָזיגער האַנדלונג איבערגעטריטען איהרע הייליגע רעכט.

„מישלינגען" זאָלען גענומען ווערן אין מיליטער אין דייטשלאַנד.

בערלין (יט״א). די „יודישע וואָכען־שריפט" האָט פערעפענטליכט אין איהר לעצטען נו־מער א לענגערען אַרטיקעל פון א הויכען בעאַמטען פון קריגס מיניסטעריום וועלכער פיהרט אויס אויפ׳ן סמך פון אַנ׳אַנאַליז פון די ענטשפּרעכענדע רעקרוטירונגס געזעצען און די נירענבערגער געזע־צען — אַז אויב יודען דאַרפען טאַקע נישט גענומען ווערען אין מיליטער, דאַרף אָבער די דאָזיגע פאָר־שריפט זיך נישט בעציהען אויף אַז. גער. „מישלין־גען", וועלכע דאַרפען יאָ אַריינגעצויגען ווערען אין מיליטער, הגם זיי טאָרען נישט אַוואַנסירען צום אָפי־ציר־שטאַנד אָדער פערנעהמען וועלכע־עס־איז העכערע אַמטען.

דאָס לעבען אין ארץ־ישראל
ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען אַגענטור

געהיימנישפולע פערהאַנדלונגען צווישען אַראַבישע פיהרער און דער א״י רעגירונג.

ירושלים. מיט גרויס געהיימניש זענען אַרומגע־רינגעלט די פערהאַנדלונגען צווישען דער רעגירונג און די פאָרשטעהער פון די פיהרענדע 5 אַראַבישע פּאַרטייען, ווי מען איז זיך משער בעציהען זיך די דאָזיגע פערהאַנדלונגען אויף די וויכטיגסטע א״י־פּראָבלעמען, ווי דער לעגיסלאַטיווער ראַט, יודישע איינ־וואַנדערונג און באָדען קויף־פערבאָט, און געגענזאַץ צו דער ביז איצטיגער פּראַקטיק האַלטען זיך אָפּ די אַראַבישע מיטער פון געבען אינפאָרמאַציעס דער פּרעסע.

די אָנגעזעהענסטע אַראַבישע צייטונגען פאָדערען גלייך צו פערעפענטליכען אינפאָרמאַציעס וועגען די פערהאַנדלונגען מיט דער רעגירונג.

דער נאַפט עקספּאָרט פון איראַק דורך די פאָרטען פון מיטעללענדי־שען ים.

חיפה, „איראַק פּעטראָלעאום קאָמפּאַני" האָט פערעפענטליכט א בעריכט וועגען די נאַפט טראַנס־פּאָרטען פון איראַק קיין אייראָפּע דורך די פאָרטען פון מיטעללענדישען ים. אין משך פון יאָהר 1935 זענען עקספּאָרטירט געוואָרען 3.550,000 טאָן נאַפט. דערפון — 2.589,750 קיין פראַנקרייך, 351,170 טאָן קיין ענגלאַנד. 34.000 טאָן קיין איטאַליען און 22.700 טאָן קיין בעלגיען.

ווי מען רעכענט וועט דער עקספּאָרט אין יאָהר 1936 בעטרעפען העכער 4 מיליאָן טאָן.

חבלי עליה.

ירושלים. „אל ליוואַ" טיילט מיט אַז אויף דער גרעניץ פון עבר־הירדן האָט די פּאָליציי אַרעסטירט א גרופּע איראַקער יודען און א גרופּע יודישע פרויען אין מוזולמענישער קליידונג, וועלכע האָבען געוואָלט אַריינקומען אין לאַנד אויף אַנ׳אומלעגאַלען אופן.

די אַראַבישע צייטונג „א דיפאַע" טיילט מיט אַז די פּאָליציי האָט אַרעסטירט אויף דער סירישער גרע־ניץ 15 יודען, וועלכע האָבען געוואָלט אַריינקומען קיין א״י אָהן וויזעס.

פערמשפּטע פון יאָהר 1929 ווערען בעפרייט פאַר דער צייט.

ירושלים. די אַראַבישע פּרעסע טיילט מיט, לויט ידיעות פון פערשידענע קוועלען אַז די פערמשפּטע פאַר די בלוטיגע געשעהענישען פון אויגוסט 1929 וועלען בעפרייט ווערען מיט עטליכע חדשים פריהער ווי דער הויך קאָמיסאַר האָט זייערציט בעשטימט. וואַהרשיינליך וועלען זיי בעפרייט ווערען דעם 23־טען יוני אין געבורטסטאָג פון ענגלישען קעניג עדוואַרד דעם 8־טען.

פייערליכע ערעפנונג פון העברעאי־שען טעאַטער אין חיפה.

חיפה, די טעג איז אין חיפה פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון העברעאישען טעאַטער „אוהל" מיט שעקספּירס דראַמע „אָטעלאָ" דער טע־אַטער זאַל איז געווען פול געפּאַקט. די פאָרשטעלונג האָט געהאַט גרויס ערפאָלג.

עקזעקוטיוו - מיטגליד משה שער־טאָק קראַנק.

ירושלים. משה שערטאָק, דער מיטגליד פון פּאָ־ליטישען דעפּאַרטמענט פון דער יודישער אַגענץ איז קראַנק געוואָרען, שערטאָק געפינט זיך אין הדסה־שפּיטאָל וואו ער דאַרף דורכמאַכען א בלינד־דאַרם אָפּעראַציע.

בעלעבונג פון בוי מאַרק אין חיפה.

חיפה, „הארץ" טיילט מיט פון חיפה אַז עס מערקט זיך דאָרט לעצטענס א שטאַרקע בעלעבונג פון בוימאַרק, בעת אין די ערשטע חדשים פון קרי־זיס זענען יעדען חודש נאָר דריי נייע בנינים צוגעקו־מען אויפ׳ן הר הכרמל (אין דער צייט פון דער שטאַר־קער בוי טעטיגקייט — 15 א חודש). קומען איצט צו יעדען חודש 10 נייע בנינים און עס איז צו האָפען אַז חיפה וועט באַלד דערגרייכען איהר פריהערדיגען בוי רעקאָרד דערצו איז גורם דער שאַרפער מאַנגעל אין היות ווי אויך דער פאַקט וואָס דער היפּאָטעקען מאַרק איז נישט מעהר אַזוי ‚פערשטיפּט' ווי פריהער.

ז. מראד
דאָן־דאָמינגאָ
ראָמאַן

46

נאַכדרוק אין א טאָג - צייטונג, אפילו טיילווייז — פערבאָטען.

האָט כואַנאַ אויפגעטאַנצט און מיטגעשוטיטעט.

— איך אויך נישט. איך אויך נישט, דאָמינגאָ, קום מיט מיר — האָט זי זיך שקלאַפיש ביי איהם גע־דרייט; קום מיט מיר, וואוין מיט מיר, אין מיין ראַנטשאָ, אויף מיין בעט, קאַוואַלער מיינער, בחור שיינער.

און אַז ער האָט פעסטער אַריינגעשוויגען אין איהרע רייד, האָט זי ווייטער אָנגעהויבען חנען פאַר דעם:

— זעה, איך האָב אַזוי פיל געלד, נעהם עס דיר ב׳עול אַרבייטען פאַר דיר, דאָמינגאָ, קערידאָ, קער־ידאָ!

און זי האָט מיט די פינגער געקעמט זיינע האָר. דאָניע, וואָס האָט בכלל געבענקט נאָך צאַרט־קייט פון א פרויען־האַנט, האָט זיך געפיהלט צעשוויבט אין איהרע לאַסקעס. פאַר איהם איז איצט קיין נפקא מינה נישט געווען, וועלכע פרוי עס צערטעלט אַזוי זיינע אָנגעצינדענע געהורען, אין פנים אַריין האָט ער מורא געהאַט איהר צו קוקען, ער האָט אָפּגעמעקט איהר געשטאַלט פון פאַר זיינע אויגען. ער האָט זיך געפיהלט גוט און זיך נישט געפונען קיין אָרט.

* * *

אין דער האַנטשע האָט ער ברייט אַריינגעאָטעמט און זיך די פרישע לופט, וואָס האָט זיך אָנגעטראָגען פון טייכעל. די שטילקייט פון וואַלד האָט די ערש־טע צייט געשוואומעט אין זיינע אויערן און האָט זיך ביסלעכווייז אויסגעמעקט. בחנם האָט כואַנאַ גע־וואָלט, אַז איהר חלום זאָל פערוואָמת׳ט ווערען, אַז ער זאָל זיך מיט איהר זעצען צווישען פון טייכ־פלוס און ביידע וואָלען דאָרטען לאָזען שווענקען זייערע פיס. דער יונג האָט זיך אויסגעצויגען אויף דער „קאַטרע", וואָס איז געשטאַנען אין דער ראַנ־טשע און געשוויגען ווי דער וואַלד, וואָס האָט זיך אָנגעגלויהט מיט היציגע לופט און איינגעפרעסט גע־וואָרען אין היץ.

כואַנאַ האָט איהם געלאָזט שווייגען. מיט קיין איין וואָרט, מיט קיין איין ריהר האָט זי איהם נישט בעלעסטיגט, זי האָט זיך אַרומגעפּלאָנטערט צווי־שען די געדיכטע ווילד־פערדרייטע צווייגען און בייט־לעך. זי האָט פּאַמעלעך געזונגען אין זיך „אווע מאַריאַ" און געביטען, אַז דער ווייטער רויש פון די וואַסערפאַלען זאָל זיין רוהע נישט צעשטערען.

זי האָט נישט געוואוסט פון דעם עסעניש אין זיין האַרץ, אַז וואָס מעהר ער וויל אויסמעקען א געשטאַלט פון פאַר זיינע אויגען, אַלץ בולט׳ער קריכט עס אַרויס, אַלץ דייטליכער צייכענט עס זיך זיך אָן. האַלט ער אָפען די אויגען, שטייט זי פאַר איהם, אַנדושע, מיט דער מלכות׳דיגער רויקייט! ווי זי מעסט דאָס זיין געציין און שטייכעלט אין זיך, און ווען ער האַלט צוגעמאַכט די אויגען זעהט ער זי. אַזאַ איינגעוויקעלטע אין בלויען פּחדער, אַזאַ איינ־געטונקענע אין שטילער ליכטיגקייט און שווייגט פרום, הייליג.

כואַנאַ האָט זיין געפרעסטען שווייגען צוגענומען אויף איהר חשבון. זי האָט גערעכענט, אַז נעכטען איז ער אַנדערש געווען, אַז פון נעכטען ביינאַכט אָן האָט זיך עפּעס אין איהם איבערגעקעהרט און אַז זי איז די סיבה דערצו, אַז מיט דעם, וואָס זי איז נישט קיין שיינע, קיין גראַציע ווי די אַנדערע, קעהרט זיך זיין האַרץ אָפּ פון איהר און זיינע אויגען ווענדען זיך אַוועק. נאָר געפיהלט האָט זי, אַז דער שיינער בחור, דער „רוסאָ" וועט נאָך, להכ־עיס אַנדערע, זיין איהר קאָמפּאַניעראָ און אפשר נאָך....

דאָס טראַכטען צעגיסט זיך אין א זיסקייט אי־בער אַלע גלידער און הילט עפּעס אויף איהר נשמה. זי ווייסט נישט דאָס זיסערקייט פון דעם תענוג, נאָר עס גיסט זיך פון זיך אַליין, גלייך עס וואָלט זיך ביי איהר נישט אָנגעפרעגט, צי זאָל עס איהר גוט מאַכען, צי נישט — נאָר עס ווערט אַלץ גוט פון זיך זעלבסט, גלייך ווי עפּעס א גוט געפיל האַלט זיך צו איהר אַריינגעצויגען אויף קעסט.

זי האָט איינגערויסען, זיצענדיג אויף דער שוועל, איבערגעצייַלט איהר געלט, וואָס די פּאָליציאַנטען האָבען נישט געוואָלט נעהמען. זי האָט בעשלאָסען, אַז עס איז צו־ווייניג, אַז ווי זאָל דאָמינגאָ געפעלען דערמיט, האָט זי פאַרנאַכט־צו, גאַרנישט זאָגענדיג דאָניען, גענומען דאָס מעכטיגישע רעקעל אויף זיך און איז פערשוואונדען ביז דעם צווייטען זונט פאַרטאָג.

———

דאָניע האָט געוואוסט, וואו זי איז געגאַנגען צוריק אין מייזעלאַך אַריין, נאָר וואָס האָט איהם געאַרט? וואָס איז איהם אַנ׳אונטערשיד, ווי די פאַהלע טוט דאָרטען? ער איז איהר בחור אָדער חבר? איהם איז גוט געווען אַזוי צו ליגען און זעהען, ווי עס ווערט אַלעמאָל פינסטערער און פינסטערער און דאָס זשומעריי פון אַלערליי זשוכען האָט זיך אויפגעהויבען פון די טאָלען. ער האָט געהערט פערשידענע שטימען אינם זשומען. אַ מאָל האָט זיך געדאַכט, אַז אין יעדען הערט ער אַנ׳אַנדער געוויין און אַנ׳אַנדער געשריי און פון געשריי וואָלט ער געקענט דערקענען יעדענס אויסזעהן.

ווען כואַנאַ איז געקומען פאַרטאָג איינע אַליין צוריק אין דער האַנטשע, האָט זי דאָמינגאָן געטראָ־פען אַלץ אין דער זעלבער אויסגעצויגענקייט ליגען ווי ווי זי האָט איהם געלאָזען.

(פאָרטזעצונג קומט.)

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

מיר הויבען זיך אן צוריק צו דערמאהנען?

דער ענין שחיטה האט דעריויל אוועקגעשטעלט אין א זייט אלע אנדערע יודישע פראבלעמען, מיר האבען פערגעסען אין אלץ וואס איז פריהער וועגען אונז גערעדט געוואָרען און וואס פארא פלענער מ׳טראכט צו פאר אונז.

מיר דארפען זיך אבער איצט דערמאהנען, אז בעת דער בודושעט־דעבאטע אין די קאמיסיעס, און פלענומס פון סיים און סענאט איז די יודען־פראגע ארויסגעטראגען געוואָרען מיט דער גאנצער שארפקייט; כמעט אויף אלע זיצונגען זענען געהאלטען געוואָרען אפענע אנטיסעמיטישע רעדעס, אדער אין בעסטען פאל פערשלייערט „דעליקאט״. כאראקטעריסטיש איז, אז מיט אזא מין רעדע איז אין דער בודושעט־קאמיסיע פון סענאט אויך ארויס בעטרעטען דער קאנסערוואטיווער סענאטאר גראף ראסטוואראווסקי.

„דאס יודישע פראבלעם — האט דער דאזיגער סענאטאר געזאגט — ווערט וואס אמאל שארפער און עס איז נישטא קיין אויסזיכטען, אז די שארפקייט זאל אזוי שנעל קאנען אבגעשטומפט ווערען. די צאהל יודען אין פוילען איז א צו גרויסע, און אונזער געזעלשאפטליך וירטשאפטליך לעבען מוז געהן אין א ריכטונג פון ענטוויקלען דאס קאאפעראציע־סיסטעם, און פערקלענערן די פערמיטלונג. אזוי ארום ווערט ביסלעכווייז פערשוואונדען דער באדען אונטער די פיס פון די יודישע מאסען, וואס זוכען בעשעפטיגונג״. זוכענדיג א לעזונג פאר׳ן דאזיגען פראבלעם געפינט ער איין, אז דאס יודישע פראבלעם אין פוילען קאן רעגולירט ווערען נאר אויף דער פלאך, אז אין פוילען איז פאראן א מיליאן יודען צופיל.

עס פערשטעהט זיך, אז אויף אזעלכע „לאגישע אויספיהרונגען״ וועגען א לעזונג פון דער יודען־פראגע אין פוילען, האט די יודישע פרעסע, די עפענטליכקייט ווי געהעריג אבגעענטפערט און, אויב מיר. יודישע קליינהענדלער, יודישע סוחרים, סיהייסט די אזוי גערופענע „אומנוצליכע פערמיטלער״ נעהמען אויך א ווארט אין דער דאזיגער פראגע איז עס דערפאר, וואס כמעט אלע טעאריעס און עקספערימענטען, וועלכע מען וויל אנווענדען ווערען זיי קודם כל אנגעווענדעט אויף אונזערע לייבער.

עס שטעלט זיך א פראגע: רעכענט מען טאקע אויף אזא אופן, אייליג, ראשיג, על רגל אחת צו ליקווידירען די „ווירטשאפטליכע איבערוואוקס״ אין דער יודישער געזעלשאפט? עס איז דאך קלאר, אז בשעת די טויערען פון אלע לענדער זענען געשלאסען אויף זיבען שלעסער און א מאסען־עמיגראציע איז א אויסגעשלאסענע זאך, איז א מעכאנישע בעהאנדלונג פון אזא פראבלעם פשוט אן־אבסורד.

אמת טאקע, אז אלץ ארום וויל אונז צוטרעטען און פערניכטען, אבער מ׳מוז דאך בעגרייפען, אז אזעלכע טעאריעס זענען בלויז פראוואקאציע וועגען וועלכע עס לאזט זיך לייכטער רעדען, ווי אדורכפיהרען א״ז לעבען און דערפאר מוז עס טאקע, על כרחך בלייבען ביים אלטען. עס פרעגט זיך דעריבער: טא צו וואסושע האט גענוצט צו מאכען די דאזיגע אנרעגונג? — דעם תמציה פון די דאזיגע רייד פערשטעהען מיר אויסגעצייכענט. אהן די מינדעסטע ספקות איז די כוונה א קלארע: דא געהט עס קודם־כל וועגען א מלחמה מיט׳ן יודישען מסחר, — און דאס איז דער זין.

ס׳איז נישט קיין סוד, און אויך מיר ווייסען דער פון, אז דאס יעצטיגע מאנעווירירען, דאס ארויסרוקען די אל משונה׳דיגע פלענער און דאס וינקען צו די אינסטינקטען פון די אומצופרידענע מאכען, איז אין נאמען פון אייגענע צוועקען אינ׳ם קאמף פאר דער מאכט. מיר ווייסען אויך אויסגעצייכענט, אז מ׳האט נישט פאר אונז א גוט ווארט, אפילו א פריינדליכע מינע נישט, אבער אז מען איז נישט יושר׳דיג מוז מען דאך על כל פנים זיין קאנסעקווענט...

דאס לעבען האט שוין איבערצייגט, און איבערצייגט יעדער מינוט, אז מיט אזא סטראטעגיע קאן מען אין דער מלחמה מיט אונז א סך פערשפילען, און די מלוכה וועט דערפון נישט רייכער ווערען; אפילו א פשוט׳ער בירגער, אויב ער קוקט נישט אויפ׳ן רעאלען לעבען דורך שווארצע ברילען, ווייסט אויסגעצייכענט, אז ס׳גרויסע ראד פון דער מלוכה־מאשין טאר מיט גאר נישט געהאמעוועט ווערען און דאגעגען, פערשטעהט זיך, איז מען מיט אזעלכע ארויסטרעטונגען מסוגל נאר אבצושוואכען די ענערגיע, טויטען דעם אונטערנעהמונגס־גייסט און דער רעזולטאט פון דעם איז, אז עס לאזען זיך אראב די הענד און עס ווערען נאך מעהר פערניכטעט די צווייגען פון ווירטשאפטליכען לעבען אין לאנד.

אלס בירגער פון לאנד זאגען מיר, אז אזעלכע מאנעווירירענדע רעדעס זענען פון אלגעמיין־מלוכה־שען שטאנדפונקט נישט געזונד, אבער גלייכצייטיג איז ממש נישט צו בעגרייפען פארוואס זאגט מען יושב׳דיגע מענשען נישט וועלען זעהען דעם אמת? פארוואס שאצט מען נישט אפ אונזער שווערע פרישע ארבייט, אונזער ריהרעוודיגע איניציאטיווע און מען קוקט נישט אויף אונז, ווי אויף א נוצליכען און שעפערישען עלעמענט, נאר ביי יעדער געלעגנהייט, ביי אלע „אייגענע״ חשבונות דארפען מיר, יודען, דינען פאר א שפרינג־ברעט, אדער אזא

ווער וועט מוזען פיהרען האנדעלס־ביכער

לויט דער פראיעקטירטער פעראָרדנונג פון דער רעגירונג

די רעגירונג האט שוין ענדגילטיג אויסגעארבייט א נייע געזעץ וועגען צוואנג צו פיהרען האנדעלס־ביכער און וועלכע אונטערנעהמונגען עס זענען מחויב צו פיהרען האנדעלס־ביכער.

לויט דער נייער פראיעקטירטער פעראָרדנונג וועלען מוזען פיהרען האנדעלס־ביכער פאלגענדע קאטעגאריעס אונטערנעהמונגען.

א) אלע פירמעס, וועלכע בעזיצען פאטענטען פון דער ערשטער קאטעגאריע. ב) סוחרים פון צווייטער קאטעגאריע, וועלכע פיהרען א דעטייל־האנדעל, דאס הייסט אביסעל אין הורט צו ווידער פערקויפער און צו קאנסומענטען, אלע סוחרים פון קאמיס־האנדעל, עקספעדיציע־אונטערנעהמונגען פון צווייטער קאטעגאריע, טראנספארט־אונטערנעהמונגען, האנדעלס־פערמיטלונגס־ביוראס.

פון די אלע אויסגערעכענטע האנדעלס־אונטערנעהמונגען פון צווייטער קאטעגאריע וועלען בעפרייט זיין פון האנדעלס־ביכער נאר די וואס וועלען האבען בעשייניגונגען פון דער האנדעלס־קאמער, אז זיי פיהרען א קליינע אונטערנעהמונג.

סוחרים פון צווייטער קאטעגאריע, וועלכע פערקויפען בלויז קאנסומענטען וועלען קיין ביכער נישט מוזען פיהרען.

ג) אלע פאבער־קאנטען וואס האבען פאטענטען פון ערשטער, צווייטער, דריטער, פערטער און פינפטער קאטעגאריעס מוזען פיהרען האנדעלס־ביכער.

ד) אלע אינדוסטריעלער פון זעקסטער, זיבעטער און אכטער קאטעגאריע וועלען מוזען פיהרען האנדעלס־ביכער אויב זיי האבען געשעפטען וואס פערקויפען זייערע אויסארבייטונגען און האבען דע־רויף א האנדעלס־פאטענט פון ערשטער אדער צווייטער קאטעגאריע.

די אלע אויסגערעכענטע סוחרים און אינדוסטריעלער וועלען מוזען פיהרען האנדעלס־ביכער אהן אונטערשיד ווי גרויס ס׳איז זייער אומזאץ.

ה) אלע אנדערע אונטערנעהמונגען וועלען מוזען פיהרען האנדעלס־ביכער אויב זייער אומזאץ איז העכער ווי 100 טויזענד זלאטעס, מאסגעבענד איז דער אומזאץ וואס ווערט געשאצט ווערען דורך דער שטייער־מאכט.

די דאזיגע פעראָרדנונג וועט איינגיכען ערשיינען אין „דזשענניק אוסטאוו״ און וועט אריין אין קראפט.

די אינסטיטוציע פון די שטייער־עקספערטן

און די רעכט פון שטייער־צאהלער

אין צענטראלען קליינהענדלער פעראיין, פאמארסקא 15 גייט נישט אראפ פון טאג־אָרדנונג, די פראגע וועגען שאצען דעם אומזאץ־שטייער און ווי אזוי זיך פערטיידיגען אין פאל ווען מ׳ווערט בעוולה׳ט. ווען מיקוקט אדורך די ליסטע פון די עקספערטען, געפינען מיר אויך נעמען פון פערזאנען, וועלכע האבען זיך דארט נישט געדארפט געפינען, מענשען וועלכע געפינען זיך נאר דערפאר ווייל די אלגעמיינע צאהל עקספערטען, בעטרעפט ביז טויזענד מאן און אין דעם פאל איז מעגליך אדורכצולאזען אויך איינציגע נישט ענטשפרעכענדע און אט דוקא די לעצטע אין להיפך צו די איבריגע, מאכען אלע אנשטרענגונגען, דאס דער גורל פון ארויסווּפען צוה שאצען, זאל פאלען אויף זיי. און אט קומט די שטייער - אָרדינאציע צו הילף דעם וועלכער ווערט פון די דאזיגע עקספערטען בעוולה׳ט, דער ארט. 73 פאר. 1 זעהט פאר, דאס דער פעטענט קען פאָדערען אויסצוהערען דעם עקספערט אונטער א שבועה, און דאס אין געריכט דעריבער האט דער בעוולהטער דאס רעכט צו שטעלען דעם עקספערט פראגען. דאס אלץ גיט דעם בעוולה טען צאהלער מעגליכקייטען צו בעווייזען דאס דער עקספערט האט אבגעגעבען בייזוויליגע אינפארמאציעס, וועלכע שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט. דערפאר קען ער ווערען צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט פאר אריינפיהרען בכיוון דעם שטייער־אמט אין א טעות. דעריבער איז דאס ערשטע וואס א בעוולהטער דארף טון אבגעבען א ביטע אין שטייער־אמט און פערלאנגען גענויע אינפארמאציעס: אפיניעס פון די עקספערטען, זעדנאניעס פון עדות א. א., דער שטייער אמט איז מחויב דאס אלעס ארויסצוגעבען שריפטליך און ערשט דערנאך שרייבען דעם רעקורס. אין רעקורס דארף אויך דער בעוולהטער בעטען ארויסצורופען איהם ביים בעטראכטען דעם רעקורס, אין דעם פאל דארף מען אומבעדינגט ביים בעלייגען דעם רעקורס איינצאהלען א האלב פראצענט פון דער שטרייטענדע סומע. דא מוזען מיר אונטערשטרייכען דאס אין הסכם מיט׳ן ארטיקעל 115 קען דער צאהלער איינצאהלען די בעטרעפענדע סומע און פאָדערען ארויסצורופען איהם צו דער זיצונג פון דער אפעלאציאנס־קאמיסיע נאר אין פערלויף פון טערמין וועלכער איז פאראויסגעזעהען פאר׳ן אריינטראגען דעם רעקורס. די איינגעצאהלטע סומע בעקומט דער פעטענט צוריק. אין פאל ווען דער רעקורס ווערט ערלעדיגט אין שטייער־אמט (דער שטייער־אמט האט רעכט צופערקלענערן ביז 300 ג.) און ווערט צו דער אפעלאציאנס־קאמיסיע נישט איבערגעשיקט, אויך דאמאלט ווען די קאמיסיע פערקלענערט דעם אומזאץ בעקומט מען דאס איינגעצאהלטע געלד צוריק.

פעראנטווארטליכקייט פאר אומזאץ־שטייער

ביי׳ם איבערנעהמען אנ׳אונטערנעהמונג

די פעראנטווארטליכקייט פאר׳ן אומזאץ - שטייער גייט נישט איבער אויפ׳ן נייעם בעזיצער פון דער אונטערנעהמונג, אויב דאס גאנצע געשעפטס־איינריכטונג מיט אלע סחורות זענען פערקויפט געוואָרען דורך א ליציטאציע ווען אפילו אין דעם פאל דער נייער אייגענטימער וועט ווייטער פיהרען דעם זעלבען מסחר אין זעלבען לאקאל. (ארט. 140 שט. א.).

ביז׳ן 31 מערץ מוזען די אלע, וועלכע געניסען פון די שטייער־הנחות און וועלכע אלטע שטייערען זענען פראלאנגירט געוואָרען ביז ענדע מערץ (א טייל) און ביז׳ן (די רעשט) 1938, דארפען אומבעדינג אין פערלויף פון דעם חודש איינצאהלען די סומע (דער טייל) וועלכער איז פערלאנגט געווא רען ביז׳ן 4|1 1936 אין געגענפאל פערלירט מען די ווייטערע הנחות (פון פראלאנגירען ביז 1938).

אהן שום ספעציעלע ביטעס, מצד די שטייער־צאהלער. ווערען אנולירט מאנכע פערלעגענע שטייערען. ד״יב דער טערמין פון צאהלבארקייט איז געוועזען נישט שפעטער, ווי ביז׳ן 31־טען דעצעמבער 1933 און אויב די סומעס בעטרעפען נישט מעהר ווי 400 זל. דער וואס איז שולדיג מעהר קען ביז׳ן 31|3 צוצאהלען דעם אונטערשיד כדי די 400 זל. זאלען געשטראכען ווערען. דעם אונטערשיד קען מען איינצאהלען מיט ווערט־פאפירען אין דעם דאזיגען ענין, ווי אויך אין אלע אנדערע ענינים ערטיילט גענויע אינפארמאציעס דער סעקרעטאריאט פון צענטראלען קליינהענדלער־פעראיין, פאמארסקא 15.

וועגען קריטישען מצב אין דער דרוקעריי־בראנזשע

ווערט גערופען אנ׳אויסערגעוועהנליכע אלגעמיינע פערזאמלונג

אין צוזאמענהאנג מיט׳ן שטרייק פון די ליטאגראפישע ארבייטער, וועלכער דויערט שוין די 7־טע וואך, זענען א גרופע יודישע ליטאגראפיע־בעזיצער צוליב רייך־מאטעריעלע טעמים געצוואונגען געווען אונטערצושרייבען דעם אפמאך מיט די ארבייטער און די דאזיגע יודישע ליטאגראפיעס זענען שוין טעטיג 2 וואכען אויף די נייע בעדינגונגען.

היות אבער דער פוילישער דרוקעריי־בעזיצער־פערבאנד האט דעם אפמאך ב שט אונטערגעשריבען איז דעריבער געקומען צו א געוויסע אונצופרידענהייט מצד דעם פוילישען דרוקעריי־בעזיצער־פערבאנד צו דער קארפאראציע פון דער גראפישער אינדוסטריע און עס האט אפילו געהאלטען ביים איבערשרייען די בעציהונגען צווישען די 2 פערבאנדען, וועלכע זענען ביז איצט געשטאנען אין קאנטאקט אין אלע פראגען, וועלכע האבען א שייכות צו דער גראפישער בראנזשע.

זעהענדיג, אז דער דאזיגער ברוגז קען ברענגען צו נישט געווינשטע רעזולטאטען, האט דער פרעזעס ה׳ מ. שייניאק מיט פערשידענע מיטלען געוואלט דערפיהרען דערצו, אז דער קאנטאקט מיט׳ן פוילישען דרוקעריי־בעזיצער־פערבאנד זאל אויך אויף ווייטער אנהאלטען, און געוואלט געהען אויף פערשידענע הנחות. דאס איז איהם אבער נישט געלונגען, און צוליב דעם האט ער זיך אנגעגעבען אין דימיסיע. די פערוואלטונג האט די רעזיגנאציע פון פרעזעס ש׳ייניאק נישט אנגענומען, וואס דער לעצטער וויל אבער אין קיין פאל מעהר נישט טראגען די אחריות פאר דער קארפאראציע צוליב דעם סכסוך מיט׳ן פוילישען דרוקעריי־בעזיצער־פערבאנד.

די פערוואלטונג האט דעריבער אויף איהר לעצטער זיצונג בעשלאסען צונויפצורופען אנ׳אויסערארדענטליכע אלגעמיינע פערזאמלונג אויף זונטאג, דעם 29. מערץ ד. י., כדי צו וועהלען א נייעם פרעזעס אויפ׳ן ארט פון אפטרעטענדען ה׳ שייניאק און אויך ארומצורעדען אלע אנגעוועהטאגטע ענינים, וועלכע ענטשטעהן איצט טאג־טעגליך אין צוזאמענהאנג מיט דעם קריזיס אין אינזער בראנזשע.

אויף דער דאזיגער פערזאמלונג דארף אויך ברייט ארומגערעדט ווערען דער לעצטער צירקולאר פון דער לאדזשער סטאראסטווא, וועלכע מיר האבען ערשט נעכטען ערהאלטען, וואו עס רעדט זיך וועגען פערשידענע דרוק־ארבייטען, וועלכע טארען מעהר נישט אויסגעפערטיגט ווערען, ווייל אויב די קאנטראלעס, וועלכע וועלען אדורכגעפיהרט ווערען אין די בעזונדערע דרוקערייען וועלען געפינען א געוויסע אונפינקטליכקייט, וועט דער דאזיגער דרוקעריי־בעזיצער צוגעצויגען ווערען צו שטראפליכער געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט לויט׳ן ארטיקעל 7, פאר. 2 פונ׳ם אוסטאוו פון 2. אויגוסט 1926, וועלכער האט א שייכות מיט אונעהרליכער קאנקורענץ.

דער דאזיגער צירקולאר האט א וויכטיגע בעדייטונג פאר א גרויסען טייל דרוקעריי־בעזיצער בכלל און פאר די ליטאגראפיסטען בפרט. עס ליגט דעריבער אין אינטערעס פון אלע מיטגלידער פינקטליך צו קומען צו דער פערזאמלונג, כדי אנצונעהמען א געהעריגע שטעלונג אין דעם דאזיגען ענין, ווי אויך בכלל ארומצורעדען אלע ענינים, וועלכע האבען א שייכות צו אונזער ווייטערדיגער עקזיסטענץ.

די פערוואלטונג שטעלט זיך אויך פאר אבאו׳ס גאבע, אז באלד נאכדעם, ווי זי וועט קאמפלעטירט ווערען, זאל זי זיך א נעהם טון צו אנ׳אינטענסיווער טעטיגקייט, כדי צו פערבעסערן די לאגע אין דער גראפישער בראנזשע, ווייל מען זעהט שוין בעשייבפערליך, אז אזוי געהען ווי עס געהט ביז איצט קען עס נישט מעהר. עס דארף דעריבער קודם־כל א׳ועקגעשטעלט ווערען א געוויסע אָרדנונג און איינהייט אין אונזערע אייגענע רייהען. נאר וואס וואלט אונז געגעבען דעם אימפולס פאר א ווייטערדיגען ווידערשטאנד, דאגעגען איצט בעת מיר זענען נישט פעראייניגט און יעדער ציהט אין אנ׳אנדערער ריכטונג איז עס גאנץ פערשטענדליך, אז די גאר וויכטיגסטע ענינים ווערען פערנאכלעסיגט.

די זונטאג׳דיגע אלגעמיינע פערזאמלונג וועט טאקע דארפען ארויסזאגען איהר ווארט בנוגע די אלע פראגען און די פערוואלטונג וועט ווייטער האבען די אויפגאבע אין דער איצטיגער קאדענץ די אלע איהר אנפערטרוי׳טע ענינים אדורכצופיהרען.

ר״יב פרויים.

די „אובעזפיעטשאלניע״ פאר אנגעשטעלטע

יעדער אנגעשטעלטער, וואס איז נאר בעשעפטיגט אין א געשעפט, מוז זיין פערשריבען אין דער אובעזפיעטשאלניע, אהן אונטערשיד צי ער נעהמט פענסיע, אדער ארבייט בלויז פאר׳ן עסען און זאגאר ווען דער אנגעשטעלטער א בחור אדער מיידעל ארבייט אומזיסט. דאס ארבייטען אויף דער לעהר בעפרייט נישט פון צו זיין פערשריבען אין דער אובעזפיעטשאלניע. אפילו א אייגען קינד, זיהן אדער טאכטער, וועלכע איז שטענדיג בעשעפטיגט אין געשעפט אלס אנגעשטעלטער מוז דורכאויס זיין פערשריבען אין דער „אובעזפיעטשאלניע״

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג, 24 מערץ
א׳ ניסן תרצו
זון-אויפגאנג 5.36
זון-אונטערגאנג 5.57

די שטרייק בעוועגונג אין לאדז

נעכטיגער דעמאנסטראציע שטרייק פון די טאקסובקעס.

דעלעגאציע אין דער וואיעוואודזטווע

נעכטען איז אין לאדז און אין אלע שטעט פון לאדזשער קרייז אויסגעבראכן א דעמאנסטראציע-שטרייק פון די טאקסובקעס.

זונטאג 12 א זייגער ביינאכט זענען אלע טאקסובקעס אריינגעפארן אין די גאראזשן.

8 אינדערפריה זענען די טאקסובקעס צוגעפארן צו די ערטער וואו זיי שטעהען געוועהנליך, און נישט אויפגענומען קיין שום פאסאזשירן. די טאקסובקעס זענען געווען דעקארירט מיט פערשידענע פאדערונגען פון די טאקסובקע בעזיצער.

10 א זייגער איז פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג וועלכע האט אויסגעוועהלט א דעלעגאציע וואס זאל פעסטשטעלן די פאדערונגען פון די שטרייקענדע אין דער וואיעוואודזטווע.

די דעלעגאציע איז אויפגענומען געווארן דורך דעם לייטער פון די קאמוניקאציע אפטיילונג אינזש. בארקעוויטש.

די דעלעגאציע האט געבעטען איבערצוגעבן דעם מיניסטעריום די רעזאלוציע פון די שטרייקענדע.

דער שטרייק פון די קאטאן ארבייטער אויף א טויטען פונקט.

(א) נעכטען זענען פארגעקומען בעראטונגען פון דער קאמיסיע וועלכע פיהרט דעם שטרייק פון די ארבייטער אין דער קאטאן אינדוסטריע, וואו עס שטרייקען 5500 ארבייטער.

ס׳איז פעסטגעשטעלט געווארן, אז די לעצטע קאנפערענץ האט נישט געגעבען קיין רעזולטאט צוליב דער עקשנות׳דיגער שטעלונג פון די אינדוסטריעלער, ס׳איז בעשלאסען געווארן זיך צו ווענדען צו דער אדמיניסטראטיווער מאכט אז זי זאל מאכען א דרוק אויף דער צאהלונגס און ארבייטס- בעדינגונגען דורך אונטערשרייבען א צוגאב קאלעקטיווען אפמאך. העראוויל דויערט דער שטרייק און קיין שום קאנפערענץ ווערט נישט פארגעזעהן.

דויערענדער שטרייק אין דער לעדער-אינדוסטריע.

היינטיגע וואך קומען פאר צוויי קאנפערענצען.

(א) אויף היינט איז צונויפגערופען געווארן א קאנפערענץ ביים ארבייטס-אינספעקטאר וועגן פעסט שטעלען די בעדינגונגען און אונטערשרייבען א קאלעקטיווען אפמאך פאר דער גארבער אינדוסטריע.

אין דער אינדוסטריע דויערט שוין דער שטרייק די דריטע וואך, און נעהמט ארום 500 ארבייטער.

* * *

מארגען מיטוואך קומט פאר אנ׳איינזייטיגע קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון די שוסטער און קאמאשען-מאכער צעכען, ווי אויך מיט די שיך געוועלבער. די קאנפערענץ האט דעם ציל ארומצורע...

דען די בעדינגונגען פון די ארבייטסגעבער און ... אייער רעוואלטאט איז אפהענגיג דאס צונויפרופען ... פארשטעהער פון די שטרייקענדע שוסטער און ... מאשען מאכער ארבייטער.

דער שטרייק דויערט שוין די זעקסטע וואך ... נעהמט ארום 12 טויזענד ארבייטער אין לאדז ... אויף דער פראווינץ.

נישט געלונגענע קאנפערענץ א... דער בוי-בראנזשע.

דער קאמף פאר א נייעם קאלעק... ווען אפמאך.

(א) ווי מיר האבען ״״״ מיטגעטיילט האט ... פעראיין פון די בוי אונטערנעהמער געקינדיגט ... קאלעקטיווען אפמאך וועלכער פערפליכטעט ... 31טען מערץ.

צוליב דעם וואס עס דערנעהנטערט זיך דער ... זאן פאר בוי-ארבייטען האט דער פעראיין פון די ... ארבייטער דערינבער אויסגעארבייט א נייעם טעק... פון קאלעקטיווען אפמאך און זיך געווענדעט צום ... בייטס אינספעקטאר וועגן צונויפרופען א קאנפ... רענץ מיט די אונטערנעהמער.

די קאנפערענץ האט געזאלט פארקומען נעכט... אבער זי איז נישט צושטאנד געקומען צוליב ... וואס די פארשטעהער פון די בוי אונטערנעהמער ... נען צו דער קאנפערענץ נישט געקומען. זיי האב... צוגעשיקט א בריף אז דעם 24טען ד.ח. קומט ... אנ׳אלגעמיינע פערזאמלונג פון די בוי אונטערנ... מער, אויף וועלכער ס׳וועט בעטראכט ווערען די ... גע פון נייעם קאלעקטיווען אפמאך און ס׳וועלען ... וועהלט ווערען דעלעגאטען צו אונטערהאנדלען מ... די ארבייטער. צוליב דעם איז די קאנפערענץ אפ... לעגט געווארן אויף א וואך צייט.

וועגען א קאלעקטיווען אפמאך צווישען דער שטאט - פערוואלטו... און די סעזאן ארבייטער.

(א) צוליב דעם שעהגעם וועטער זענען ש... טיילווייז אנגעהויבען געווארן די סעזאן ארבייט... אויף די פלאנטאציעס און ביים ברוקירען די גאס...

די פראפעסיאנעלע סעזאן ארבייטער פעראיינ... שטרעבענדיג צו רעגולירען די פראגע פון לוין און ... לויפענדען יאהר פארן אנהויבען ארבייטען האט א... געהויבען בעמיהונגען ביי דער שטאטישער מא... וועגען פיהרען אונטערהאנדלונגען און אונטערשר... בען א קאלעקטיווען אפמאך פאר די סעזאן ארבייט...

אויף היינטיגען דאנערשטאג איז בעשטימט ... וואהען אין דער שטאט פערוואלטונג א קאנפערענ... מיטן אנטייל פון די פארשטעהער פון די בעזונדע... פראפעסיאנעלע סעזאן ארבייטער פעראיינען.

אויף דער קאנפערענץ וועט פעסטגעשטעלט ו... רען דער טעקסט פון אפמאך אויפן היינטיגען יא...

וועגען נאוועליזירען דעם הכנסה-שטייער

די האנדעלס-קאמער טיילט מיט, אז זי ה... איבערגעשיקט צו די ווירטשאפטליכע ארגאניזאצ... אז זיי זאלען זיך ארויסזאגען וועגען פראיע... פון א פעראָרדנונג צום געזעץ וועגען מלוכה׳ש... הכנסה-שטייער. דער דאזיגער פראיעקט, וועל... איז שוין גענוי בעטראכט געווארן דורך ... האנדעלס-קאמער, וועט דיסקוסירט ווערען או... דער זיצונג פון דער פינאנץ-קאמיסיע ביים פ... באנד פון די האנדעלס-קאמערן, דאן וועט ה... פראיעקט בעטראכט ווערען דורך דעם שטייע... קאמיטעט ביים פינאנץ-מיניסטעריום.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: שטאקל, ... מאנאווסקיעגא 37; יטקעלעוויטש, סטארי רינעק ... סטאנקעוויטש, פאמארסקא 91, בארקאווסקי ... וואדזקא 45; גלוכאווסקי, נארוטאוויטשא 6, הא... בורג, גלובנא 50; פאוולאווסקי, פעטריקאווער 07...

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 49-07
ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע-ב... האנדלונג און סעקסועלע בעראטונ...
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע - פרייזען

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים א... הויט-קראנקהייטען,
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעהמט אן פון 8—11 פארמ. און פון 6—9 א...
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

צוגאב פאבאר-קאמיסיע

ווער דארף זיך צושטעלען

דעם 28-טען 8 פריה וועט אין לאקאל פעטריקאווער 165 אנהויבען אמטירען די צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר לאדז שטאט.

צושטעלען זיך דארפען די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1914 און עלטערע, וועלכע האבען זיך נאך ביז איצט נישט געשטעלט צו דער פאבאר-קאמיסיע. צושטעלען דארפען זיך דיפאבאראוועס, וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 טע פאליציי-קאמיסאריאטען און האבען דערהאלטען כאמענטליכע אויפפארערונגען פון דער שטאטישער סטאראסטווע.

טאקטיש בעהאנדלען די קליענטען אויף דער פאסט

(א) לעצטענס האט די פאסט-דירעקציע ארויסגעגעבען א צירקולאר וועגן ערלעדיגען אינטערעסאנטען אויף דער פאסט, דער צירקולאר בעאויפטראגט זיך טאקטיש און רוהיג צו פערהאלטען וועגן אפילו די קליענטען זענען נישט אזוי איידעל, הערת א קאנפליקט מיט א קליענט דארפען די בעאמטע אליין דעם ענין ליקווידירען און אויסמיידען די אינטערוועניץ פון דער פאליציי, בכלל בעאויפטראגט דער צירקולאר, אז די בעאמטע זאלען זיך טאקטיש בעגעהען מיט די קליענטען.

די פראפעסיאנעלע זאמלען בעת פערשידענע אפציכענס-טעג

וועלען שטארק קאנטראלירט ווערען

(א) פריהלינגס צייט מעהרט זיך די צאהל אפציכנונגס טעג פאר פערשידענע וואוילטעטיגקייטס און געזעלשאפטליכע ארגאניזאציעס.

צוליב דעם איז ווידער געווארען אקטועל די פראגע פון פראפעסיאנעלע זאמלערס, לעצטענס האט זיך געשאפען אזא פאך און די זאמלערס פערדינגען זיך יעדעס מאל צו אנ׳אנדער ארגאניזאציע, צוליב דעם וואס אין פיל פאלען בעגעהען די זאמלער מיס-ברויכען איז בעשלאסען געווארען צו פערשטארקען די קאנטראל און איינפיהרען א ספעציעלע ליסטע פון פערזאנען וועלכע פערנעהמען זיך מיט דעם דאזיגען „פאך״.

וועגען גאראנטירען די זיכער-קייט ביי דער ארבייט

(א) אין צוזאמענהאנג מיט די אפטע פארפאלען בעת דער ארבייט אין די פאבריקען ווי אויך די פארפאלען בעת שרפות אין די פאבריקען, זענען ארויסגעגעבען געווארען פעראָרדנונגען וועגען מאכען איינריכטונגען, וואס זאלען אויסמיידען די געפאהר ביי דער ארבייט און בעת א שרפה זאל פערזיכערט ווערען די מעגליכקייט פון ארויסראטעווען זיך פון די פאבריקס-מויערען.

איצט איז די מאכט צוגעטרעטען אדורכצופיהרען א קאנטראל אין די פאבריקען צו די פעראָרדנונגען ווערען אפגעהיטען.

לאדז, 24-טער מערץ 1936

קאמוניקאט

פון טעאטער

„ראזמאיטאשטשי״

צו דער לאדזשער יוד. בעפעלקערונג!

טויזענטער, טויזענטער לאדזשער יודען אנהייבענדיג פון דער סאמער הכסטער אינטעליגענץ ביז די פאלקס-מאסען, שטראמען שוין 4 וואכען אוונט פאר אוונט אין אינזער טעאטער צו זעהען

מאריס שווארץ׳ן

אלס גיעשאווער רבי

אין זיין וועלט-אויפפיהרונג

יאשע קאלב

און עוסט נאך 30.000 יודען האבען ביז היינט נעהאט די מעגליכקייט צו זעהען די פארשטעלונג.

אויף הונדערטער שריפטליכע און מינדליכע בקשות פון יחידים און אינסטיטוציעס. האבען מיר אויסגעפועלט ביי מאריס שווארץ צו פערבלייבען אין לאדז מיט זיין קונסט-טעאטער אויף נאר איינעגע געציילטע:

בלויז 9 פארשטעלונגען —

פון מאנטאג, ד. 23 ביז זונטאג, ד. 29 מערץ איינשל.

און די הויפט זאך. מאריס שווארץ האט בעוויליגט — נישט קוקענדיג אויף די קאלאסאלע הוצאות — רעדוצירען די פרייזען אויף אלע 9 פארשטעלונגען זיי זאלען צוטריטליך זיין אויך פאר דער ארבייטערשאפט און פאלקס אינטעליגענץ לויט-געלט פאר די ברייטע פאלקס-מאסען, דערמעגליכען פאר אלעמען צו זעהען „יאשע קאלב״.

די דירעקציע.

פרייז-צעטעל 9 אוונט
מיט אלע שטייערן!

לאזשע פארטער		3.30
״ באלקאן		2.50
פאטעלן סוו	1—10	3.30
״	11—17	2.50
״	18—24	2.—
אמפיטעאטר	1—4	1.70
״	5—8	1.30
גאלעריע		80

טעגליך 9 אוונט
שבת און זונטאג 4 נאכמ.

פרייז-צעטעל 4 נאכמ.
מיט אלע שטייערן!

לאזשע פארטער		2.50
״ באלקאן		2.
פאטעלן	1—6	2.50
״	7—12	2.20
״	13—17	2.—
״	18—24	1.70
אמפיטעאטר	1—4	1.30
״	5—8	1.09
גאלעריע		70

7 טעג אונבעדינגטען ארעסט

פאר בעליידיגען די עפענטליכע מאראל

(א) אין סטאראסטע-געריכט איז נעכטען פארגעקומען דער פראצעס פון אנ׳אריגינעלען איזאנטורניק.

דעם 8. מערץ 1936 ארום 2 א זייגער ביי טאג איז אויף לוטאמירסקא 17 געווארען א גרויסער צוזאמענלויף.

ווי ס׳האט זיך ארויסגעשטעלט איז דער צוזאמענלויף פארגעקומען צוליב דעם שולד פון קעלנער עוגעניוש ווראנסקי פון מיעלטשארסקיעגא 15.

ווראנסקי האט פערבארט צו זיך מיידלעך און דערביי זיי געוויזען אויפן גאס דעם געשלעכטס-ארגאן. דאס סטאראסטע געריכט האט איהם פערמשפט פאר בעליידיגען די עפענטליכע מאראל אויף 7 טעג אונבעדינגטען ארעסט.

קיין לאנדאן
פון 4-טען ביז׳ן 18-טען אפריל 360 זל.
קיין בריסעל
פון 4-טען ביז׳ן 18-טען אפריל 280 זל.
קיין פאלעסטינא
אינדיווידועלע רייזעס.
די נאהענטסטע אפרייזעס:
דעם 1-טען און 16/4 ד. י.
Wagons Lits Cook
Piotrkowska 68,
tel. 170-70

IZA KREMER

זאַל פילהאַרמאָניע טעל. 213-84
דאָנערשטאָג דעם 26-טען מערץ, 8.30 אָוונד
איין-איינציגער קאָנצערט
פאַר'ן אָפּפאָהרען קיין אַמעריקאַ
פון דער באַקאַנטער זינגערין פון וועלט-רוהם
אין אַ בייטען איבטערבאַצ. רעפּערטואַר פון לידלעך אין אַ צאָהלרייכע שפּראַכען.
בילעטען פערקויפט די קאַסע פון פילהאַרמאָניע.
די אויסגעקויפטע בילעטען אויף די קאָנצערטען פון 21-טען און 22-טען ד. ח. זענען גילטיג דעם 26-טען ד. ח.

קופּעס מיט ציגעל אויף סאַלנאַ גאַס

דער מאַגיסטראַט קען נישט פערקויפען דאָס מאַטעריאַל פון דעם פונאַנדערגענומענעם הויז, ווייל דער שטייער-אַמט האָט געלעגט אַ סעקוועסטער

דאָס הויז אויף סאַלנאַ גאַס נומער 11 האָט שוין באַלד אַנ'אייגענע געשיכטע, ס'איז נאָך אין זכרון די קאַטאַסטראָפע, וועלכע האָט געדראָהט דעם דאָזיגען הויז און צוליב דעם האָט די שטאַט-שע מאַכט בעפוילען דאָס הויז גלייך פונאַנדערצו-נעהמען, די איינגעטימער האָבען זיך אָבער אָפּגע-זאגט דאָס צו טון, דאַן האָט די בוי-אָפּטיילונג ביי דער שטאַט-פערוואַלטונג געשיקט אַרבייטער און פו-נאַנדערגענומען דאָס הויז אויפ'ן חשבון פון מאַגי-סטראַט, דאָס האָט די שטאַט געקאָסט 6000 זל. הזות יוי די שטאַט האָט געוואָלט צוריקבעקומען דאָס געלד, האָט זי פערעפענטליכט אַ ליציטאַציע אויף דעם מאַטעריאַל וועלכעס איז געבליבען נאָך דעם פונאַנדערגענומענעם הויז, ווען די ליציטאַציע האָט שוין געזאָלט פאַרקומען האָט פלוצלונג דער שטייער-אַמט געלעגט אַ סעקוועסטער אויף די ציגעל און האָלץ פון דעם הויז, ווייל די הויזבעזיצער זע-נען שולדיג געבליבען אַ גרויסע סומע שטייערען. די ליציטאַציע האָט דעריבער געמוזט אָפּגערופען ווערען. איצט ליגען די ציגעל אויף מיטען פון דער סאַלנאַ גאַס, מ'קען זיי נישט פערקויפען און מ'-קען זיי אויך נישט אַוועקפיהרען פון אָרט, מיט וואָס די געשיכטע וועט זיך ענדיגען איז דערווייל נישט בעקאַנט.

Olbrzymie transporty nowych wiązań
i deseni WEŁEN i JEDWABI
na sezon wiosenny już nadeszły
A. Rabinowicz
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 10, tel. 218-84.

ענדגילטיג פעסטגעשטעלט דעם טערמין פון פּראָצעס

פון 27 בעשולדיגטע אין אָרגאַניזירן און אויספיהרען די פּעטאַרדע-אַטענטאַטען

אויף דער וואַרשאַווער אַפּעלאַציאָנס געריכט איז ענדגילטיג פעסטגעשטעלט געוואָרען דער טערמין פון פּראָצעס געגען 27 בעשולדיגטע אין באַנקיירען און אויספיהרען די פּעטאַרדע און באָמבען אַטענטאַטען אין לאָדז.

ווי באַקאַנט איז די ערשטע פּעטאַרדע געוואָרפען געוואָרען אויף זאַוואַדסקע 27 אין אַ יודיש כשר עלב פון דער אַלמנה גראָבאָווייצקא. דער צווייטער אַ-טענטאַט איז אויסגעפיהרט געוואָרען אויף ווינצענטים פּאַריצלאַן געשעפט פּעטריקאָווער 33. דער פּאָליציי איז אויך געלונגען צו אַרעסטירען אויף שפּעקוויי-טשע גאַס אַ פּערזאָן וועלכער האָט געטראָגען אַ באָמבע.

די פּאָליציאיישע אויספאָרשונג האָט געבראַכט צו דער בעשולדיגונגען געגען 27 פּערזאָנען וועמענס פּראָצעס ס'וועט זיך אָנהויבען אין לאָדזשער קרייז-געריכט דעם 1טען אַפּריל.

די לעצטע צייט האָבען שוין בעקומען די אויפ-פאָדערונגען זיך צו שטעלען אין געריכט, אין פּראָ-צעס טרעטען אַרויס אַ צאָהלרייכע פערטיידיגער פון וואַרשע און לאָדז, דער האַריגער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס וועט ערוואַרט מיט דער גרעסטער שפּאַ-נונג.

אַ „פאַרשטעהער" פון אַ פילאַנ-טראָפּישער געזעלשאַפט

האָט געזאַמעלט געלד פאַר זיך אין טאַש אַריין

(אַ) אין חודש דעצעמבער און יאַנואַר האָט אין לאָדז זיך אַרומגעדרעהט אַ שווינדלער און אָנגעגעבען זיך אַלס פאַרשטעהער פון אַ וואוילטעטיגקייטס געזעלשאַפט האָט ער געזאַמעלט נדבות.

דער שווינדלער האָט זיך לעגיטימירט מיט אַ פאַלשער צייגניש, דאָס געזאַמעלטע געלד ביי פער-שידענע פירמען און פּריוואַט אינסטיטוציעס האָט יעדער שווינדלער גענומען פאַר זיך. ענדליך איז דער שווינדלער דעם 17, יאַנואַר דעמאַסקירט געוואָ-רען ווען ער איז געקומען אין אַ פירמע.

דער פערהאַלטענער איז געווען דער 34-יעה-ריגער אַנטאָני וויעכושיצקי, אַ פּראָפעסיאָנעלער גנב, בעכטען האָט דאָס שטאָטישע געריכט פער-משפט אַנטאָני וויעכושיצקי אויף אַ יאָהר טורמע.

Radjoodbiorniki
ELEKTRIT Cº
zawsze przodują!

KINO TEATR
MIRAŻ
הייַנט פּרעמיערע!
די פּרעכטיגע פּוילישע קאָמעדיע
ליב נור מיך
אין די הויפּט-ראָלען:
LIDJA WYSOCKA
SIELANSKI
ZNICZ
JUNOSZA-STĘPOWSKI
ZACHAREWICZ

קליינער פעליעטאָן

קעגען דעם, וואָס איהר זאָגט...

— עס קאָן אַמאָל אַדורך אַ יאָהר און צוויי און דריי — זאָגט שמיל-שמעלקי — און מיר קומט נישט אויס צו פאָהרען! נעבעך אָבער, ווען די זון האָט גע-לויכטען, ווי אַ קופּערנער שטערען פון אַנ'עטרעס, אויסגעטשישערט אויף פסח, האָט זיך מיר פער-גלוסט מאַכען אַ יאַזדע...

אַזעלכע זאַכען טרעפען זיך — זאָגט מען — בלויז מיט משפחה'ס פּריינדשאַפט, אַז פּלוצים פערגלוסט זיך זיי, און טייטש מיט מאַנסטעראַנגען... אָבער פאַרפאַלען! מיר האָט זיך פּלוצים פער-וואָלט „מאַכען אַ שפּאַצירעל" ווי מען זאָגט עס, און דווקא אויף אַ טאַקסיבקע...

איז אָבער געכאַפּט געשען אַ מערקווירדיגע זאַך: די טאַקסיבקעס זענען געשטאַנען אויף זייערע פּלעצער און זיך נישט גערירט פון אָרט...

פרעג איך: — הלמאַי, פאַרוואָס שטייט מען? ענטפערט מען מיר: — אַז עס גייט נישט, שטייט מען...

— וואָס טייטש?

— גאָר פשוט... שטרייקען!... אַ טאַקסיבקע — זאָגט מען — איז געגליכען צו אַ לאָרנער סוחר: דערקוטשעט דער פּאַראַטעק, און עס ווערט נישט אויסצוהאַלטען, שטעלט מען זיך אָפּ...

— ס'הייסט?

— ס'הייסט? ס'הייסט?... ס'הייסט — גאַרנישט, הייסט עס!

— נו, און ווייטער?

— ווייטער פטור! ווייטער וועלען זיי שוין הייבט ווידער גיין!.. ס'איז בלויז אַ פּראָטעסט אַזאַ ביי זיי, ביי די טאַקסיבקעס, און אַז זיי וועלען האָבען גע-מאַכט דעם פּראָטעסט, וועט שפּעטער זיין לייכטער צו מאָהגען... עלעהוי, אַ פּראָטעסטירער וועקסעל!

— איך האָב גאַרנישט פערשטאַנען און שוין ווייטער מעהר גאַרנישט געפרעגט — זאָגט שמיל-שמעל-קע — און כ'האָב זיך שוין געוואָלט אַרויפזעצען אויף אַ דראָזשקע.

האָט אָבער ס'דראָזשקאָרסקע שקאַפּעלע קרום אַ קוק געטון אויף מיר מיט אַנ'אויג, און אַ שמייכעל געטון:

— טאַק, בראַטשיע! ס'איז איצט אַ פערדישע צייט, מיין צייט! — האָט דאָס שקאַפּעלע, ראַכט זיך, געוואָלט זאָגען — איך, וואָס גייט עס מיך אָלץ אָן?.. צרות, שלעק, פּאַסקודסטווע? וואָס אַרט עס מיך?.. איך בעליידיג זיך נישט און נעהם זיך נישט אָי-בער!... איך פּראָווע נישט קיין פּאָליטיק, און וויל פון גאַרנישט וויסען!... איך בין מיר אַ פּשוט פערד, וואָס קייט שטעקעס און איך שטרייק נישט און פּאַנקראָ-טיר נישט...

— נו, מאַכט מען אַ קורס?! — האָט זיך אָפּגע-רופען דאָס יודישע דראָזשקער'ל פון דער יודישער הכנעה־דיגער שקאַפּע.

איך האָב שוין אָבער פערלוירען דעם חשק צו „מאַכען דאָס שפּאַצירעל" אין דער ליכטיגער וועלט מיט די פינסטערע מענשען!

שמילשמעלקי

אויפן דערנער-וועג

שפּאַנענדער סענסאַציאָנעל-ערטישער ראָמאַן

62

— פאַר מיר?! — האָט רעדל פערוואונדערט אויסגערופען און שאַרף אָנגעקוקט דעם אומבע-קאַנטען, — פאַר מיר גלייכער?

— נו, יאָ, פאַר אייך, — האָט דער אומבעקאַנ-טער שאַרף בעטאָנט יעדעס וואָרט. — דער ענין וועגען וועלכען איך האָב בדעה מיט אייך צו רעדען, האָט אַ שייכות צו אייך, און דעריבער וואָלט איך בעסער געוואָלט, אַז אונזער געשפּרעך זאָל פון קיי-נעם נישט ווערען אונטערגעהערט. אויף וויפיל איך ווייס, ווערען אַלע געשפּרעכען אין אייער קאַבינעט אונטערגעהערט, איך וואָלט אייך דעריבער גערא-טען, אין אייערע אייגענע אינטערעסען, אַז דאָס מאָל זאָל עס נישט געשעהען, ווייל דאָס וואָלט אייך געקאָנט ברענגען שאָדען.

רעדל קוקט אויפ'ן אומבעקאַנטען מיט אַ שאַר-פען דורכדרינגליכען בליק. דאָס ערשטע מאָל זעהט ער ביי זיך אין קאַבינעט אַזאַ געהיימנישפולען בעזוכער. אין רעדל'ס מח געהען דורך פערשידענע געדאַנקען, אָבער ס'איז איהם שווער צו פערשטעהן, וואָס אייגענטליך דער דאָזיגער פאַרשוין וויל, דער עיקר וואָס פאַר אַ פערבאָרגענע כוונות ער האָט.

„מיינע אייגענע אינטערעסען... אינטימער ענין.. אַ שייכות צו מיר... צו אַלדי טייוועל, וואָס זענען דאָס פאַר אַ רייד!" — בערעכט זיך רעדל דעם קאָפּ וועגען דעם וויזיט פון דעם דאָזיגען געהיימנישפולען אומבעקאַנטען.

דער עיקר וואונדערט איהם אויפ'ן זיכערען, דרייסטען און כמעט חוצפה'דיגען טאָן פון'ם פרעמ-דען פאַרשוין. עס טרעפט דאָס ערשטע מאָל, אַז אימיצער זאָל מיט אַזאַ טאָן רעדען צו רעדל'ן!

און כדי יענעם אַביסעל אָראָפּצוקלאַפּען פון דער זעלבסטזיכערקייט זייבער, פרעגט רעדל מיט אַ שאַרפען טאָן:

— פון וואַנען ווייסט איהר, אַז ביי מיר אין קאַבינעט הערט מען אונטער?

— איך ווייס, — ענטפערט דער אומבעקאַנטער מיט אַ פעסטער שטים.

— זענט איהר זיך נישט אַמאָל טועה?

— ניין. איך ערקלער נאָך אַמאָל, אַז דער ענין, וועגען וועלכען איך בין אהערגעקומען, איז אייך נוגע. פון מיינעטוועגען קאָן מען אונזער געשפּרעך אונטערהערען. פאַר מיר איז עס אַלץ איינס, אָבער פאַר אייך, הער פּאָלקאָווניק, איז עס ווייט נישט אַלץ איינס...

און ווידער רעדט דער אומבעקאַנטער גאַסט מיט אַזאַ פעסטער און זיכערער שטים, אַז רעדל ווערט אַזש אויפגערעגט. איהם, דעם אַלמעכטיגען שעף פון עסטרייכישען שפּיאָנאַזש-ווערק, וואָס אַלע ציטערען פאַר איהם, דערבערווירט שנאַק די חוצפה'-דיגע, אַרויספאָדערנדיגע האַלטונג פונ'ם גע-היימנישפולען אומבעקאַנטען בעזוכער.

עס פאַלט איהם איין אַ געדאַנק, דעם דאָזיגען אומבעקאַנטען פאַרשוין גלייך אויפ'ן אָרט צו אַרעס-טירען, ווייל זיין האַלטונג איז זעהר אַ פערדעכטיגע. אָבער באַלד בערעכענט זיך רעדל, אַז דאָס וואָלט געווען אַ פעהלער. צוערשט מוז ער דערגעהן, ווער דער פאַרשוין איז און וואָס ער וויל.

— צי קאָן מען וויסען, ווער איהר זענט, ווי איהר הייסט? — פרעגט רעדל.

— הער פּאָלקאָווניק, אין איצטיגען פאַל איז דאָס אַנ'איבריגע זאַך. איך האָב אייך דאָך שוין געזאָגט, אַז איך בין געקומען וועגען אייערס אַ פערזענליכען ענין, וועגען אַנ'ענין, וואָס האָט אַ שייכות צו אייך... וואָס-זשע דאַרפט איהר וויסען מיין נאָמען? איבריגענס וועל איך אייך זאָגען מיין נאָמען, ווער איך בין און נאָך אַ סך אַנדערע זאַכען, אָבער פריהער מוזט איהר זעהן, אַז קיי-נער זאָל אונז נישט הערען.

רעדל'ס אויפרעגונג שטייגט פון מינוט צו מינוט. דעם דערפיהלט ער אַנ'אינסטינקטיוו שרעק פאַר דער דאָזיגער געהיימנישפולער פערזאָן. ער ווייסט אַלייך נישט פאַרוואָס די דאָזיגע פערזאָן רופט אין איהם אַרויס שרעק. דער אומבעקאַנטער אינטריגירט איהם איצט געוואַלדיג: ווער איז ער? וואָס וויל ער? פון וואַנען אַזאַ זיכערער טאָן?

ענדליך בעשליסט רעדל צוליב צו טון דעם אומבעקאַנטענס פאָדערונג. ער געהט צו צום הער-קעסטעל וואָס כאַפּט אויף די שטימען פון זיינע בעזוכער און מאַכט אַ פאָנאָגראַף-רעקאָרד פון דעם און פערשטעלט דעם „מויל". ער פערשליסט אויך די עפענונג פונ'ם אַטאָמאַטישען פאָטאָגראַפישען אַפּאַראַט, וואָס געפינט זיך אין די אויגען פון אַ פּאָרטרעט, וואָס הענגט אויף דער וואַנד. נאָכדעם נעמט ער אַרויס דעם רעוואָלווער פון טאַש, לעגט איהם אַוועק נעבען זיך אויפ'ן שרייב-טיש און גיט האַסטיג אַ זאָג:

— נו, איצט קאָנט איהר רעדען!

אָבער אַנשטאָט אָנהויבען עפּעס צו רעדען, בעהמט דער אומבעקאַנטער אַרויס פון זיין פּאָרט-פעל אַ פּעקעל פּאַפּירען. ער קוקט זיי צום ערשטען דורך, דערנאָך דערלאַנגט ער זיי רעדל'ן, זאָגענדיג בלויז איין וואָרט:

— ביטע!

— וואָס איז דאָס אַזעלכעס? — פרעגט רעדל, נאָך איידערוואָר קוקט אַריין אין די פּאַפּירען.

— ביטע, לייענט דורך.. — ענטפערט דער אומבעקאַנטער מיט אַ רוהיגען, אָבער גענוג שניי-דענדען טאָן.

רעדל נעמט די פּאַפּירען אין דער האַנד אַריין און הויבט אָן אין זיי אַריינקוקען. אָבער שוין אין די ערשטע עטליכע מינוטען ווערט זיין פּנים שרעק ליך בלאַס און זיינע הענד הויבען אָן צו ציטערען. די אויגען עפענען זיך אַלץ ברייטער און ברייטער, ווי ער וואָלט דערזעהן עפּעס אויסטערלישעס און אויסערגעוועהנליכעס.

רעדל נעמט קוקען [illegible] די פּאַפּירען אַריין, דאָ אויפ'ן געהיימנישפולען אומבעקאַנטען, ווי ער וואָלט איהם עפּעס געוואָלט פרעגען. אָבער דער אומבעקאַנטער זיצט רוהיג און פערשטייפט און זיין געזיכט זעהט איצט אויס ווי פערגליווערט. דאָס פּנים פונ'ם אומבעקאַנטען גיט אפילו נישט קיין צוק, קיין ציטער. ער קוקט פאַר זיך מיט אַזאַ קאַלטער, פערשטייפטער גלייכגילטיגקייט.

וואָס מעהר רעדל קוקט אַריין אין די דאָזיגע פּאַפּירען, אַלץ שטאַרקער נעמען איהם ציטערען די הענד און פיס, דאָס פּנים ענדערט זיך אַלע ווייל אַט איז עס בלייך ווי קרייד און אַט איז עס רויט ווי צונטער. די אויגען זענען ברייט אויפגע-ריסען און די נאָזלעכער ציטערען. די אונטערשטע ליפּ פאַלט מעהר אַראָפּ און דאָס מויל איז האַלב געעפענט.

רעדל קאָן קוים דעם אָטעם כאַפּען. ער פיהלט ווי עס שטיקט איהם אין האַלז, אין קאָפּ מישט זיך. ער איז ממש נאָהענט פון משוגע ווערען. ער וויל עפּעס זאָגען, ער וויל אנהויבען צו רעדען, אָבער עס געהט נישט. די ווערטער בלייבען שטע-קען אין האַלז.

ענדליך שטרענגט ער זיך אָן. ער קוקט אויפ'ן אומבעקאַנטען, וועלכער'ז יצט אין דערזעלבער פער-גליווערטער פּאָזע און מאַכט זיך נישט זעהן דעם שרעקליכען, צושמעטערענדיגען איינדרוק, וואָס די פּאַפּירען האָבען אויף רעדל'ן געמאַכט. מיט די לעצטע כחות שטאַמעלט רעדל אַרויס:

— פון וואַנען!.. פון וואַנען... קומט דאָס... צו אייך?

(פאָרטזעצונג קומט)

קהל־ה־ראט בעשטעטיגט די פסח־אקציע אויף א סומע פון הונדערט טויזענד זלאטים

נאך פסח וועט די קהלה־פערוואלטונג ערלעדיגען די פראגע פון א הויפט־רב פאר לאדז

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון לאדזער קהלה־ראט. אויף דער טאג־ארדנונג האט זיך געפונען די פראגע פון בעפולמעכטיגען די פערוואלטונג אויסצושטעלען וועקסלען אויף א סומע פון 100 טויזענד זלאטים, כדי צו קאנען אדורכפיהרען די פסח־אקציע.

די זיצונג האט זיך אבער נישט בעגנוגענט מיט דער דאזיגער פראגע אליין און ס'זענען בעריהרט געווארען פערשידענע אנדערע פראגען.

אין אנהויב פון דער זיצונג ווערט בעעהרט מיט אויפשטעהן פון די ערטער דער אנדענק פון דעם ראקאמשאווער גאון און פון די **פשיטיקער קדושים.**

דאן רעפערירט פרעזעס מינצבערג די פראגע פון דער פסח־אקציע. ער זאגט, אז א געוויסע בע־פרידיגונג איז דאס, וואס די לאדזער קהלה פיהלט זיך איצט בכוח אדורכצופיהרען א פסח־אקציע, אויף וועלכער ס'ווערט אויסגעגעבען 100 טויזענד זל. די אקציע האט זיך אמת, אנגע־הויבען צו שפעט, אבער דאס איז געשעהן דערפאר, ווייל דער קהלה־בודזשעט איז ביז איצט נאך נישט געווען בעשטעטיגט דורך דער אויפזיכטס־מאכט, ערשט נעכטען איז אויף א קאנפערענץ אין דער וואָ־יעוואדזטווע קלאר געווארען די לאגע פון בודזשעט אזוי, אז די קהלה האט שוין פרייע הענט צו דיס־פאנירען מיט דער בודזשעט־סומע, וועלכע איז פרע־לימינירט געווארען פאר דער פסח־אקציע, דער פרע־זעס בעט צו בעפולמעכטיגען די פערוואלטונג אויס־צושטעלען וועקסלען אויף די 100 טויזענד זל., כדי אדורכצופיהרען די אקציע.

פרנס צעדערבוים פאדערט, אז די 10 טויזענד זל., וועלכע די קהלה האט נישט אויסגענוצט פאר דער קוילען־אקציע זאלען איצט צוגעלעגט ווערען צו דער פסח־אקציע.

פרנס פרידענזאן פערלאנגט, אז די טעכנישע זייט און די ארגאניזאציע פון דער אקציע זאל גע־ענדערט ווערען, ער לעגט פאר, אז צו דער פסח־קאמיסיע, וועלכע איז געוועהלט געווארען דורך דער קהלה־פערוואלטונג זאלען צוגעוועהלט ווערען 3 מיטגלידער פון ראט.

פרנס האלפערשטאט פערלאנגט, אז די אקציע זאל אדורכגעפיהרט ווערען אונפארטייאיש.

פרנס ראזענבערג זאגט, אז הגם 100 טויזענד זל. פאר דער פסח־אקציע איז א גרויסע סומע, איז זי אבער נישט אין קיין שום פערהעלטניש צו **דער נויט. וואס הערשט צווישען דער יודי־שער בעפעלקערונג** אין לאדז. הונדערטער ירידים־פאהרער, פויזנער פאהרער און אנדערע זע־נען פעראומגליקט געווארען, טויזענדער קליינהענד־לער האבען פערלוירען זייער עקזיסטענץ, פרנס ראָ־זענבערג איז אויך דערפאר, אז מ'זאל די 10 טוי־זענד זל. פון דער נישט פארגעקומענער קוילען־אק־ציע פערווענדען איצט צו דער פסח־אקציע. ער פער־לאנגט אויך, אז צו דער פסח־קאמיסיע זאל צו־קאאפטירט ווערען א פארשטעהער פון די קליינהענד־לער־פעראיינען.

נאך דער ערקלערונג פון פרעזעס מינצבערג ווע־גען דעם, אז די קהלה־פערוואלטונג וועט זיך בעמי־הען ווי ווייט מעגליך צו פערגרעסערן די פסח־אק־ציע ווערען אלע אריינגעטראגענע פארשלאגען צו־ריקגעצויגען און איינשטימיג ווערט בעשלאסען צו בעפולמעכטיגען די פערוואלטונג אויסצושטעלען די וועקסלען אויף דער פסח־אקציע.

פרעזעס מינצבערג טיילט דאן מיט, אז די אויפ־זיכטס־מאכט האט אין היי־יאהריגען בודזשעט גע־וואלט שטרייכען אלע חובות, וועלכע די קהלה איז שולדיג פערשידענע אינסטיטוציעס פאר די נישט־אויסגעצאהלטע סובסידיעס. ס'האט זיך אבער איינ־געגעבען אויסצופועל'ן, אז די סובסידיע חובות זא־לען בלייבען, דערצו איז אבער נויטיג א בעשלוס פון קהלה־ראט צו בעפולמעכטיגען די פערוואלטונג אויס־צוצאהלען די דאזיגע חובות אין פערלויף פון יאהר 1936. פרעזעס מינצבערג ערקלערט אויך, אז די פערוואלטונג וויל **אין פערלויף פון היינטיגען יאהר די דאזיגע חובות פאר די אינסטי־טוציעס אויסצאהלען.**

איינשטימיג בעשליסט דער ראט צו בעפולמעכ־טיגן די פערוואלטונג אויסצוצאהלען די דאזיגע חובות.

דאן טרעט מען צו צו די דרינגענדע פארשלאגען. דער ערשטער פארשלאג איז פון פרנס פרידענזאן וועגען **דאנק און אנערקענונג פאר דעפ. מינצבערג.**

דער פארשלאג לויטעט: דער קהלה־ראט דריקט אויס דאנק און אנערקענונג די יודישע פארלאמענ־טאריער פאר זייער שטעהן אויף דער וואך ביים פערטיידיגען דעם הייליגסטען עיקר פון יהדות — די שחיטה לויט'ן יודישען דת. נאר בעזונדערס איז שטאלץ דאס יודישע לאדז אויף די מסירת־נפש'־דיגע ארויסטריטען פונם ראש־הקהל דעפוטאט מינצ־בערג אפצושלאגען די אטאקעס פון יודישע שונאים אויף יודען און יודישקייט. דאס יודישע לאדז רופט ווייטער איהר געטרייען שליח, דעם דעפ. מינצבערג, מוטיג צו שיצען דעם כלל ישראל און זיינע הייליג־טימער אויפ'ן פארום פון פוילישען פארלאמענט.

פרנס פרידענזאן בעגרינדעט זיין פארשלאג. ער זאגט, אז דאס יודישע לאדז, וועלכע האט געוועהלט דעם דעפ. מינצבערג, דארף איהם צוגעבען מוט און כוח צו ווייטערדיגען מסירת־נפש'דיגען קאמף פאר דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען.

עס נעמט א ווארט דעפ. מינצבערג, וועלכער זאגט, אז דער דאזיגער מאמענט איז פאר איהם אן אמת'ע סאטיספאקציע פאר דער באמת שווערער ארבייט. דער גורל פון די דריי יודישע פאר־לאמענטאריער, אויף וועלכע עס איז אויסגע־פאלען די אחריות פאר'ן איצטיגען שווערען מאמענט, איז באמת א מורא'דיגער. ס'איז אבער א דערפרייענדיגע דערשיינונג די אחדות, הארמאניע און סאלידאריטעט, וואס הערשט צווישען די יודישע פארלאמענטאריער אין איצטיגען מאמענט פון ניפט און שנאה. ווען איך האב דעם כבוד צו זיין דער שליח־צבור פון יודישען לאדז, בין איך אויך ווייטער גרייט צום קאמף פאר אונזער פאלק. זאל אבער שוין קומען א צייט, ווען מען וועט נישט דאר־פען אויסדריקען אזעלכע אנערקענונגען די יודישע רעפרעזענטאנטען.

דאן ווערט איינשטימיג אנגענומען א רעזאלוציע פון פרנס פרידענזאן.

דאן טראגט אריין פרנס פרידענזאן א דרינגענ־דען פארשלאג **וועגען פערעפענטליכען א קאנקורס אויף א הויפט־רב.** דער פארשלאג לויטעט: דער קהלה־ראט פאדערט אויף די קהלה־פערוואלטונג שפעטסטענס במשך א חודש צייט צו פערעפענטליכען דעם מיט נאך צוויי יאהר צוריק בעשלאסענעם קאנקורס אויפ'ן אמט פון א הויפט־רב אין לאדז. דער קהלה־ראט שטעלט פעסט, אז כל זמן דאס פסא־הרבנות אין לאדז איז נישט בעזעצט האט די יודישע קהלה נאך נישט דערפילט איהר חוב צו געבען דעם יודישען לאדז די געהעריגע אוי־טאריטעט און צו זיכערן די גייסטיגע הנהגה פון דער קהלה אין דער צוקונפט לויט דער אלט־יודישער טראדיציע.

דעם פארשלאג בעגרינדעט פרנס פרידענזאן. ער זאגט, אז ער רעדט איצט נישט אין נאמען פון קיין פארטיי און נישט צו קיין פארטיי. ס'געהט איהם אויך נישט וועגען קיין דיסקוסיע אין דער רבנות־פראגע נאר וועגען א פרינציפיעלען ענין. מיר רעדען נישט וועגען קיין קאנדידאטען נאר וועגען דעם, אז מ'דארף, לויט'ן בעשלוס פון 2 יאהר צוריק, צוטרעטען אויסצושרייבען דעם קאנ־קורס אויף א הויפט־רב אין לאדז.

ס'געהט איצט א קורס פון רדיפות אויפ'ן יו־דישען דת און טראדיציע. וואס פארא מיטלען בע־זיצען מיר צו פערפאנצערן דעם דת. שווער איז איצט דער קאמף, וואס ווערט געפיהרט פאר דער יודישער בעפעלקערונג און די יודישע פאר־שטעהער, אבער ווען לאדז, ווארשא, קראקא, לעמ־בערג, לובלין, קאליש און אנדערע שטעט וואלטען געהאט אויטאריטאטיווע רבנים, וואלט די ווירקונג פון אונזער קאמף געווען שטארקער, די קאדענץ פון דער לאדזער קהלה האלט שוין ביים סוף און די קהלה האט נאך נישט ערלעדיגט די פראגע פון א הויפט־רב פאר לאדז. נאר אן אויטא־ריטאטיווער רב וועט קענען צעמענטירען די יודישע בעפעלקערונג און אפשלאגען אלע ווייטערדיגע אנ־פאלען אויפ'ן דת, וועלכע ווערען צוגעגרייט. ווער ווייסט, צי די אנטיסעמיטען וועלען נישט קומען מיט קיין פארשלאגען וועגען דעם, אז יודען דאר־פען בכלל נישט קיין רבנים.

פרעזעס מינצבערג זאגט, אז אויף דער לעצטער זיצונג פון ראט האט ער צוגעזאגט צו רופען א בעראטונג פון אלע ריכטונגען אין דער רבנות־פראגע. די בעראטונג האט אבער נישט געקענט פארקומען.

פרעזעס מינצבערג זאגט ווייטער, אז ער שטייט אויפ'ן שטאנדפונקט, אז לאדז מוז האבען א רב און דעריבער וועט ער באלד נאך פסח צונויפרופען א בעראטונג פון די דערמאהנטע ריכטונגען, כדי ענדגילטיג צו ערלעדיגען די פראגע, איצט אבער איז דער פארשלאג אנ'איבריגער.

פרנס רומקאווסקי זאגט, אז אין מאמענט, ווען ס'איז פערהאן דער ערשטער שיין פון אחדות, קומט מען מיט פארשלאגען, וועלכע קענען צו־פלאקערען נייע מחלוקות. ער איז געגען פארשלאג.

אויך פרנס לימאן איז צוליב די דערמאהנטע סיבות און צוליב פרינציפיעלע טעמים געגען נעה־מען א רב פאר לאדז אין איצטיגען מאמענט.

פרנס לימאן נוצט אויס די געלעגענהייט און זאגט ווייטער:

— איך האב נישט געוואלט שטערען דעם פייערליכען מאמענט, ווען ס'איז אויסגעדריקט גע־ווארען אנערקענונג דעם דעפוטאט מינצבערג פאר זיין פארלאמענטארישער ארבייט. איך האב אליין דערפאר געשטימט. אבער איך מוז בעטאנען, אז מינצבערג פון יאהר 1936 איז נישט דער מינצבערג פון יאהר 1934. איצט רעדט ער אויף אונזער שפראך איצט האט ער זיך ערשט געפינען. די אגודה האט פערשפילט אין איהר פאליטיק און דערנעהנטערט זיך צו אונז. זאל זי דאס טון דרייסטער. זאל זי געדענקען, אז אונזער איינציגער שטראהל ליכ־קייט איז ארץ־ישראל. זאל די „אגודה" צוזאמענ־ארבייטען מיט יודען און מיט יודישע ידעי, זאל זי פערגעסען וועגען דעם, אז פון דרויסען וועלען יודען בקומען הילף. דער אחדות איז דער לא־דזער קהלה קען איצט געשאפען ווערען, ווען די קהלה וועט שטיצען שטארק דעם קרן־הישוב, דעם קרן־היסוד און קרן־קימת.

ס'נעהמט נאך א ווארט פרנס פרידענזאן, וועל־כער שטרייכט נאכאמאל אונטער די וויכטיגקייט פון אויסשרייבען א קאנקורס אויפ'ן אמט פון א הויפט־רב אין לאדז.

צום סוף ווערט גענומען צו קענטניש די ער־קלערונג פון פרעזעס מינצבערג, אז באלד נאך פסח וועט צונויפגערופען ווערען א בעראטונג וועגען דער רבנות־פראגע אין לאדז.

ס'ווערט דאן אנגענומען א פארשלאג פון עטליכע פרנסים, אז דער קהלה־ראט דריקט אויס א דאנק די אדוואקאטען לאיאן וואכטעל און הענ־ריק פירשטענצווייג פאר זייער ווירדיגער פערטיידיגונג פון די יודישע סוחרים אין פראצעס געגען „ארעג־דאוניק", וועלכער האט געווארפען א בלבול אויף די יודישע סוחרים, אז זיי ציהען ארויס דעם זאפט פון פאמעראנצען און פערגיפטען די פרוכטען.

די זיצונג ווערט געשלאסען מיט דער מיט־טיילונג פון פרעזעס מינצבערג, אז אין נייעם בו־דזשעט וועלען די פאזיציעס פון די רבנים נישט מעהר פיגורירען אין דער אפטיילונג פון סאציא־לער הילף, נאר אלס נארמאלע פאזיציעס.

Komunikat.

Jedna z wielu a PIERWSZA DOTYCHCZAS zdobyta w Łodzi

PREMJA

„Wielkiego Konkursu PHILIPSA"

przypadła p. G. Dancyglerowi Bałucki Rynek 2

nabywcy radjoaparatu PHILIPSA w firmie

„WISŁA"

Sp. Akc. Oddział w Łodzi

MONIUSZKI 2 tel. 114-14

Dalsze nagrody czekają nabywców radioaparatów PHILIPSA w naszej firmie.

Najnowszy rewelacyjny odbiornik „PHILIPS 55A" już do nabycia.

Dogodny system ratalny Philipsa.

די לאדזער בעפעלקערונג וועט אונטערשטיצען די זאמעל־אקציע פאר די ארימסטע

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, וועט ... די טעג פון 29 און 31 מערץ און 1 אפריל ... פארקומען א זאמלונג ארגאניזירט פון שטאטיש... קאמיטעט פאר די ארימסטע. ס'זענען צוגעגר... געווארען פערשידענע אימפרעזעס, ווי: קאנצער... פון ארקעסטער און כארען אויף די גאסען ... עפענטליכע פלעצער. אויף די גאסען וועלען ... שטאט אפצייכנונגען, פערקויפט ווערען זאנגען... פערזאנען, וואס ווילען זיך בעטייליגען אין ד... אקציע, ווערען געבעטען זיך צו ווענדען אין ד... סאציאלער הילף־אפטיילונג ביים מאגיסטראט (... וואדזקא 11, טעל. 163־15).

ווי ס'איז צו זעהען, ווערט די זאמעל־אק... ארגאניזירט מיט א ברייטען פערנעהם און ס'... צו האפען, אז די לאדזער בעפעלקערונג וועט א... טערשטיצען די פאר פסח־אקציע פון קאמיט... פאר די ארימסטע אין אונזער שטאט.

שרעקליכער פארפאל מיט א ציקליסט

געפאלען אויף די שטיינער און שטער... לעך פערוואונדעט געווארען

(א) אויף נאווראט־גאס איז פארגעקומען ... פארפאל מיט דעם ציקליסט סטאניסלאוו גאלעמבי... פון נאווראט 108, גאלעמביאק פאהרענדיג מיט ... גרויסער שנעלקייט איז פלוצלונג אומגעפאל... מיט'ן קאפ אויף די שטיינער און איז זעהר שו... פערוואונדעט געווארען. דער דאקטאר פון פא... טאוויע האט דעם ציקליסט אין א בעוואוסטלא... צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אויפגעהאנגען זיך א 50־יעהריגער ארבייטסלאזער

(א) אין זיין אייגענער וואוינונג אויף ... שטשושקי 17 (אין כאיני) איז בעגאנגען זעלבס... מארד דער 50־יעהריגער ארבייטסלאזער אדא... לאווערמאן. ער האט זיך אויפגעהאנגען אויף ... האק, וועלכען ער האט אריינגעקלאפט אין וואנ... מ'האט איהם אפגעשניטען פון דער תליה שוין ... טויטען.

גנבות

(א) אין דער וואוינונג פון לודוויג קאר... פאמארסקא 19 האבען זיך אריינבעקומען גנבים א... צוגענומען פערשידענע חפצים אין דער ווערט ... 600 זלאטעס.

א צווייטע גנבה איז פארגעקומען אין ... כאנישער בעקערייי פון קעללער אויף 11 ליסטאפ... 44. דער שאדען איז נישט בעדייטענד.

אין דער וואוינונג פון טעאפיל פאדלאשען פ... שטישקאנער 31 האבען זיך אריינבעקומען גנב... און צוגענומען מלבושים פאר 600 זלאטעס.

אין דער וואוינונג פון זיגמונט קאספראוו... אויף זאווישי 25 האבען גנבים צוגענומען מלב... שים און אנדערע חפצים פאר 1000 זלאטעס.

די פאל צייכנט אין אלע פאלען די גנבים.

Dr. med.

HALTRECHT

ספעציעל־ארצט פאר הויט, געשלעכט... קראנקהייטען און מענער־שוואכע...

נעמט אן פון 8.30 ביז 9.30 אווענד.

פיעטריקאווער 10, טעל. 21־45...

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פריי...

נעמט אן אויך אין דער ווענעראלאגישער לעטשני... פעטריקאווער 161 פון 9 פריה ביז 2 מיטא...

היינט פאהרט ארויס קיין פשיטיק א דעלעגאציע פון היגען הילף־קאמיטעט

היינט פאהרט ארויס קיין פשיטיק און די שכנות'דיגע שטעטלעך א דעלעגאציע פון היגען הילף־קאמיטעט פאר די פשיטיקער געליטענע.

די דעלעגאציע, וואס בעשטעהט פון הרב שמחה טרייסטמאן, דאזאר מ. ח. רומקאווסקי און יוסף אלפוס, וועט אויפ'ן ארט זיך בעקענען מיט דער לאגע פון די געליטענע יודען און וואס פארא אופן איינצוארדענען די הילף־אקציע.

ווי מ'טיילט מיט, ווערט אין די שטעט גע־זאמעלט גרעסערע סומען, וועלכע ווערען ארייג־געטראגען אין די בענק, וועלכע ווערען אנגעווי־זען געווארען אין די פריהערדיגע קאמוניקאטען. שפענדען ווערען אויך אנגענומען אין צענטער. סוח־רים־פעראיין (פיעטריק 10).

שטייער־הנחות פון נייע הייזער

דאס פינאנץ־מיניסטעריום האט צוגעשיקט א נייעם צירקולאר וועגען די פארמאליטעטען ביים ער־טיילען שטייער־הנחות פון נייע הייזער:

1) הייזער, וועלכע מען האט געבויט נאכ'ן יאהר 1922 ביז'ן 16. דעצעמבער 1930 ווערען בע־פרייט פון שטייערן אויף פופצעהן יאהר אהן שום ביטע צו דער מאכט. אויב די שטייער־מאכט האט יא אויסגעמאסטען א שטייער, קאן מען זיך ווענ־דען צום פרעזעס פון דער פינאנץ־קאמער מיט א רעקורס.

2) הייזער, וואס מען האט געבויט נאך דעם 16־טען סעפטעמבער 1930 ביז'ן 1־טען אפריל 1933 ווערט מען בעפרייט פון שטייערן אויף פופצעהן יאהר נאר אויב מען דערלאנגט א שריפטליכע בי־טע, מען קאן אויך איצט דערלאנגען אזא ביטע. אהן א ביטע קען מען די שטייערן מאהנען און מען וועט זיי מוזען צאהלען. די דאזיגע קענען דערלאנ־גען ביטעס צו יעדער צייט.

3) די, וואס האבען געבויט הייזער נאכ'ן 1. אפריל 1933 דארפען די ביטע דערלאנגען אין משך פון 60 טעג נאכ'ן אנהויבען וואוינען. אויב זיי טוען דאס שפעטער, קען מען דעם־טייל אויסמעסטען שטייערן און מען מוז זיי צאהלען. און די הנחה פאר דער קאטעגאריע וועט אנגעווענדעט ווערען ערשט ווען מען וועט דערלאנגען א ביטע און די 15 יאהר רעכענען זיך פון דעמאלט, ווען מען הויבט־אן בעוואוינען דאס הויז.

Dr. med. **H. LUBICZ**

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראנקהייטען

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43). טעלעפאן 32־141

עמפאנגס־שעה'ן 8־10, 12־2 און 5־8 אווענט

אויספלוג קיין וויען!

26 מערץ אויף 4 און 28 טעג. 95 זל.

קייז בריסעל 275 זל.

פון 8/4 ביז'ן 21/4־1936.

קייז פראג, וויען און בודאפעשט

מיט פולער בעקעסטיגונג. 215 זל.

פון 9/4 ביז'ן 15/4.

פסח אין יוגאסלאוויע. וויען, זאגרעב, סוסאק, אויפענטהאלט דורך צוויי וואכען אין פענסיאנאט אין דובראווניק. 580 זל. פון 6. ביז'ן 30. אפריל

אויף פסח קיין פאלעסטינע

הנחות פאר די ה"ה סוחרים און דאקטוירים.

הנחה־פעסער קיין עסטרייך און טשעכאסלאוואקיי

„ארביס", פיעטריקאווער 18

(„מעווא") טעל. 249־40.

זאל פילהארמאניע
טעל. 213-84.
בילעטן צום פרייז פון 70 גר. צו בע־קומען אין קאסע פון „פילהארמאניע".

שבת, דעם 28. מערץ 1936, 9 אוונד איינציגער אויפטריט פון דער אונפערגלייכליכער ארטיסטין-רעציטאטארין
רחל האלצער
טובים, טעטמייער, קאראביינקאוו, מאלאדאווסקא, קיפלינג און אנדערע.
אין א אינטערעסאנטן נאך אין לאדז נישט געהערטן פראגראם פון די ווערק פון: נאדיר, קארן, בלאנק, כאש־טשעוואצקי, איינהארן, רייזמאן.

דער שכר פאר אויסדויער

אין א צייט, ווען עס קומט אן אזוי שווער צו פערזיכערן זיך און דער משפחה די בעשיידענסטע חיונה, איז פאר'ן אויסדויערענדען אפשפארער א נחת־רוח צו בעקומען, אויפ'ן יסוד פון א פרעמירטען אבשפארונגס־ביכעל פון פ. ק. א. טויזענד זל. — א סומע, וואס איז דאס רוב אונפראפארציאנעל צו זיינע קליינע וואקלאדען.

די געלעגענהייט צו בעקומען אזא שכר פאר'ן אויסדויער אין זאמלען קליינע אבשפארונגען מאכט זיך איצט א דאנק דער עדיציע פון פרעמירטע ביכ־לעך פון דער דריטער סעריע. עס איז גענוג זיך איינשאפען א פרעמירט פ.ק.א.־ביכעל און איינ־צאהלען יעדען חודש צו 8 זל., כדי צו האבען פיר מאל א יאהר די מעגליכקייט צו בעקומען איינע פון די פרעמיעס — 100, 250, 500 ביז 1,000 זל. אונאבהענגיג דערפון בעקומט דער אייגענטימער פון דעם ביכעלע 1,000 זל. נאכ'ן אבלויף פון 9 און א האלב יאהר. דאס ביכעלע, וואס האט געוואונען א פרעמיע, בעטייליגט זיך אויך אין די ווייטערע ציהונ־גען. חוץ־לזה קען פ. ק. א. נאך דריי יאהר פאר איינלייגען דאס פרעמיע־ביכעלע ערטיילען א הלואה ביז 80 פראצ. פון די איינגעטראגענע וקלאדען.

עדות איז שטייער-אמט

— דער שטייער - אמט קאן ארויסרופען אלס עדות און אויך אויספרעגען וועגען אנדערע סוחרים אין שטאט. אבער דער שטייער־אמט פרעגט אויס קאנקרעטע זאכען. ער שטעלט בעשטימטע פרא־גען אויף וועלכע מען מוז ענטפערען קאנקרעט. דער שטייער־אמט האט טאקע נישט קיין רעכט צו פרע־גען, למשל, אויף אזא אופן: וואס ווייסט איהר וועגען דער שטייער־פליכט פון דעם שכן. אבער ער האט רעכט צו פרעגען און מען מוז ענטפערען אויף אזא פראגע: וויפיל לערך לייזט אייער שכן אין אטאג, אין א וואך? צי האט ער א חוץ דעם געוועלב אויך א סקלאד? וויפיל אנגעשטעלטע זע־נען ביי איהם בעשעפטיגט, צי לייזט ער אין איינצעל, צי לייזט ער ביי סוחרים, ביי האנדיוע? קער מען מוז וויסען, אז דאס אויסהערען אין שטייער־אמט אלס עדות, האט דעם דין פון אויסהערען אונ־טער א שבועה און מען איז פערפליכטעט אזוי ווי אונטער א שבועה צו זאגען דאס וואס מען ווייסט.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20

דעטייל-פערקויף פון דער פירמע שייבלער און גראהמאן
איז נייעם לאקאל אויף פיעטריקאווער 53

די אויסארבייטונגען פון דער אקציען־געזעל־שאפט ק. שייבלער און ל. גראהמאן נויטיגען זיך בכלל נישט אין קיין רעקלאמע. אלע ווייסען, אז די לייווענד, עטאמינען, קרעטאנען און אנדערע צענדל־גער ארטיקלען, וואס ווערען אויסגעארבייט דורך דער פירמע, זענען פון די פיינסטע און בעסטע און זענען ממש א גענוס צו טראגען.

כדי צו קענען באקומען די וואונשען פון די קאנסומענטען, האט די פירמע איבערגעטראגען דאס דעטייל־געשעפט אין א נייעם פרעכטיגען לאקאל וואו ס'איז ממש א מחיה אהין אריינצוגיין קויפען די פרעציזסטע אויסארבייטונגען פון דער פירמע שייבלער און גראהמאן.

דער נייער לאקאל געפינט זיך אויף פיעטרי־קאווער 53.

ענגלישע און אינלענדישע מוסטערן
E. i L. KAHAN, Piotrkowska 80
450
Skł. Kom. Z. BORNSTEIN S. A.

על חטא
דער גרויסער יודישער פילם

אין פוילען איז פערטיג געווארען דער גרעסט־טער יודישער פילם „על חטא", לויט דעם ווערק פון בעקאנטען ליטעראט י. מ. ניימאן.

מען מוז מודה זיין, אז אין דעם פילם האבען זיך קאנצענטרירט די בעסטע יודישע קינסטלער־כוחות. מיט דער רעזשי פיהרט אן דער בעקאנטער שוישפילער אלעקסאנדער מארטען. די דעקארא־ציעס האט געמאכט דער גרויסער יודישער קינסטלער יאנקעל אדלער און די מוזיק דער בעקאנטער קאמ־פאזיטאר הענעך קאן.

צווישען די שוישפילער זעהען מיר רחל האל־צער, דינה האלפערן, מארעווסקי, סאמבערג, דזשי־גאן, שומאכער, בוזגאן און אנדערע.

די דערמאהנטע נעמען גיבען די זיכערקייט פון א גראנדיעזען יודישען פילם. וועלכער וועט בקרוב דעמאנסטרירט ווערען אין לאדז.

פון טישלער-צעך

די פערוואלטונג פון טישלער־צעך האט אויף איהר לעצטער זיצונג בעשלאסען אנטיילצונעהמען אין דער האנדווערקע־ – אויסשטעלונג.

די פערוואלטונג האט אויך בעשלאסען צו שא־פען א פאנד פאר דער פסח־אקציע.

אויף חול־המועד פסח וועט גערופען ווערען א גרויסע פערזאמלונג וועגען ענטגילטיג צו ארגא־ניזירען און אנהויבען די טעטיגקייט פון דער גמילות חסדים־קאסע ביים צעך.

די מעטאל-פלאסטישע אויס-שטעלונג פון פראפ. כהנא
ווערט שוין געשלאסען ד. 29-טען ד. ח.

די אויסשטעלונג פון די מעטאל־פלאסטישע ארבייטען פון קינסטלער פראפ. כהנא, וועלכע גע־פינט זיך אין לאקאל פון „בני־ברית" (פיעטריק. 90), וועט נאך אפען זיין ביז זונטאג, ד. 29 ד.ח.

די אויסשטעלונג ווערט טעגליך בעזוכט פון פיל בעזוכער, צווישען וועלכע מ'זעהט די אנגע־זעהענסטע פערזענליכקייטען פון האנדעל, אינדוס־טריע, קינסט און ליטעראטור.

די, וואס האבען נאך די אויסשטעלונג נישט געזעהען, דארפען אויסנוצען די געלעגענהייט און זי בעזוכען, ווארום שוין דעם קומענדיגען זונטאג ווערט די אויסשטעלונג געשלאסען.

פון סטושעלעץ

דאנערשטאג, דעם 26 מערץ פון 6 ביז 8 אין אוונד, וועלען אין לאקאל פון סטושעלעץ, פיעטרי־קאווער 157 צום לעצטען מאל ארויסגעגעבען ווערען די פאנטען פון דער דריטער גרויסער לאטעריע, וועלכער איז אויסגעלאסוועט געווארען דעם 9 פעברואר ה. י.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג
(קאמוניקאטען)

נאך א וואך „יאשע קאלב"
מיט מאריס שווארץ אלס ניעשאווער רבי

אויף הונדערטער שריפטליכע און מינדליכע בקשות פון יחידים און אינסטיטוציעס, וועלכע האבען ביז אהער אלץ נישט געהאט קיין מעגליכקייט צו זעהען „יאשע קאלב" מיט מאריס שווארצ'ן — טיילווייז צו־ליב רוימליכע סיבות (במשך די 34 פארשטעלונגען, וואס „יאשע קאלב" ווערט דא געשפילט, זענען אדורכגעגאנגען 35.000 צושויער) טיילווייז אויך צוליב די הויכע פרייז־זען, וואס זענען געווען א דרינגענדער פועל־יוצא פון די קאלאסאלע הוצאות, וואס אזא פארשטעלונג ווי „יאשע קאלב" בעטרעפט — האט מאריס שווארץ איינגעוויליגט צו פערבלייבען אין לאדז נאך אויף 9 פארשטעלונגען פון מאנטאג 23-טען ביז זונטאג 29 מערץ ה. י. און די תויפט זאך צו רעדוצירען די פרייזען פון די בילעטען אזוי, אז זיי זאלען שוין זיין צוטריטליך פאר אלע שיכטען פון דער בעפעלקערונג. פאר דער ארבייטערשאפט און ארבייטער־אינטעליגענץ: פון 80 ביז 3.30 אין אוונט, און פון 70 גר. ביז 2.50 בייטאג.

איזא קרעמער ווידער אין פילהארמאניע

דעם קומענדיגען דאנערשטאג, דעם 26-טען ד. ח. 8.30 אוונד, קומט פאר אין פילהארמאניע א קאנצערט פון דער בעקאנטער זינגערין איזא קרעמער פאר איהר אפ־פאהרען קיין אמעריקא און דאס מאל וועט די בעגאבטע קינסטלערין אויספיהרען א נייעם פראגראם, וואס בע־שטעהט פון לידער און לידלעך אין א צעהנדליג שפרא־כען. ס'איז צו האפען, אז דער אפשידס-קאנצערט וועט אראפ מיט א גרויסען ערפאלג.

רחל האלצער אין פילהארמאניע

שבת דעם 28 ד. ח. 9 אוונד וועט אויפטרעטען אין זאל פילהארמאניע די בעקאנטע רעציטאטארקע און אר־טיסטקע רחל האלצער מיט אנ'איין-איינציגען קאנצערט. אין פראגראם שאפונגען אין דער יודישער און פוילי־שער שפראכען פון די בעדייטענדסטע אויטארען, ווי: טעטמייער, טובים, קיפלינג, נאדיר, קארן, בלאנק, קרא־ביינקאוו, מאלאדאווסקא א. א. בילעטען אין דער קול־טור-ליגע.

פון פוילישען טעאטער

אין שטאטישען פוילישען טעאטער ווערט היינט 7.30 אוונד געשפילט די קאמעדיע פון בערנארד שאו „זשאלוזיעריזש אי באהאטער" מיט אלעקסאנדער ווענ־גערקא אין דער הויפטראל.

ראדיא - פראגראם
דינסטאג, ד. 24-טען מערץ.

6.34 גימנאסטיק, 6.50 פליטען, 7.20 ידיעות, 7.30 מוזיק, 7.55 אינפארמאציעס, 8 אודיציע פאר שולען, 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12.15 אודיציע פאר שולען, 12.30 קאנצערט, 1.25 הויזווירטשאפט, 1.30 פון ארבייטס-מארק, 1.35 פליטען, 3.12 לאדזער בעריזע, 3.15 עקספארט, 3.20 ווארשאווער בעריזע, 3.30 קאנצערט, 4 פון פ. ק. א., 4.15 האלצערנע אינסטורעמנטען, 4.45 „גאנץ פוילען זינגט", 5 רעפעראט, 5.15 פאפערי, 6.45 סאלאן-מוזיק, 7.20 רעקלאמע - קאנצערט, 7.50 אקטועלער שמועס, 8 מאנאלאג, 8.10 אפערע אין 3 אקטען פון וואג־נער, בעת די פויזעם — ידיעות און קאמוניקאטען.

פערשטערטע שמחות
סאוויעטישער פעליעטאן :—: פון ב. ריקליז

וויקטאר סערגעיעוויטש האט ליב קרעפלעך. וועגען וואס איהר זאלט נישט רעדען מיט וויקטאר סערגעיעוויטש — וועגען פערפרוירענעם ים, וועגען רוסישען באלעט, וועגען דעם איי־נשטיין — מיטעל צו געבוירען קינדער אהן וויטאגען ער פיהרט אלץ ארויף דאס געשפרעך אויף קרעפ־לעך.

אט אזא מענש איז וויקטאר סערגעיעוויטש.

און, דא נישט לאנג צוריק איז ער מיט אמאל געווארען זעהר שטארק בעגייסטערט.

— איהר האט געלייענט די לעצטע ניעס אין די צייטונגען? — האט ער אויסגעשריגען מיט גרויס פרייד. — וואס? איהר האט נישט געלייענט? ער, פריינד מיינער, איהר קענט קיין צייטונגען נישט לייענען. אט זעהט און לייענט אנ'אנאנס, וואס איז אלע יאהרען געווען דער שענסטער חלום מיינער. קרעפלעך! מ'שטעלט אייך צו קרעפ־לעך אהיים! אט איז דער אדרעס: „ערשטע קיך־פאבריק, לעניגראדער שאסעי". אויסגעצייכענט!

זאגענדיג דאס, האט ער פאר גרויס שמחה, אנגעהויבען שפאנען איבער'ן צימער אהין און צו־ריק, און מיט אמאל האט ער זיך געגעבען א שטעל אפ ווי א פערכשופ־טער:

— בערעכענט, מ'שיקט אייך צו די קרעפלעך אהיים! דאס איז דאך א גילדענער טרוים, א אי־דעאל!! נאך הייבט אויף דער נאכט וועל איך איינ־לאדען צו זיך אהיים מיינע פריינד און וועל זיי מכבד זיין מיט קרעפלעך.

און טאקע באלד איז ער אריין אין צווייטען צימער, וואו עס איז געשטאנען דער טעלעפאן, און ווען ער איז פון דארט אריינגעקומען צוריק, האט דאס פנים ביי איהם געשיינט פאר פרייד.

— ער, וואס פאר א קולטורעלען שמועס איך האב נאר וואס געהאט אויפ'ן טעלעפאן! — האט ער געזאגט, אנקיועלענדיג שטארק דערביי. — איהר האט געדארפט הערען די שהענע באסאוועט שטים, וואס האט מיר געענטפערט: „קרעפלעך? — מיט'ן גרעסטען פערגעניגען... ביין א זייגער אין אוונט זאל מען זיי אייך ברענגען אהיים? גוט..."

נייך א זייגער אין אוונט זענען מיר שוין אלע געווען ביי וויקטאר סערגעיעוויטש אין הויז. ארום און ארום זענען געקומען א צעהנצעהן געסט.

דער באלעבאס, די באלעבאסטע און זייערע קינדער האבען אונז אויפגענומען מיט גרויס פרייד. דער טיש איז געווען געדעקט, גאפעל און לעפעל און מעסערס זענען געלעגען גרייט. און ס'האט געהיי־סען, אז באלד־באלד וועט מען ברענגען די קרעפ־לעך.

זיצענדיג ביים טיש האבען מיר געפיהרט א שמועס, און וועגען וואס האבען מיר דען נישט גערעדט!! וועגען דעם אביסינישען קעניג האילי־סעלאסיע, וועגען דעם נישט געשטעלטען וועטער אין מאסקווע, און אויך די פראגע וועגען פאלקס בילדונג אין לאנד האבען מיר אנגערירט. און — קיין קרעפלעך אויפ'ן טיש האט מען נאך אלץ נישט געזעהען.

דער זייגער האט שוין געהאלטען עלף. וויקטאר סערגעיעוויטש איז צוגעלאפען צום טעלעפאן. קיי־נער ענטפערט נישט. ער האט אבער דאך געגלויבט ער איז געווען זיכער, אז ס'איז נישט אנדערש, נאר אז באלד וועט מען אוודאי ברענגען די קרעפלעך. מ'האט זיך פערשפעטיגט אביסעל.

זענען מיר ווייטער געזעסען און האבען גע־שמועסט, און דערביי האבען מיר געמאכט דעם אן שטעל, אז מיר ווייסען כלומרשט פון גאר נישט און ס'איז קיין זאך נישט געשעהן. אייבער פון אונז האט פערצויגען א לידעל, אבער קיינער האט דעם ניגון נישט אונטערגעכאפט. אנ'אנדערער האט דער צעהלט אנ'אנעקדאט, אבער קיינער האט נישט גע־לאכט. בגנבה האט אלע מאל אנ'אנדערער געכאפט א קוק אויפ'ן זייגער. און דער גאסטפריינדליכער באלעבאס האט געריסען שטיקער פונ'ם טעלעפאן און זיך געקריגט מיט'ן טעלעפאן־מיידעל, און די באלעבאסטע איז געווען אזוי צוטראגען, אז די גאנצע פארב פונ'ם פנים איז ביי איהר ארונטער.

דער זייגער האט באלד געהאלטען איינס ווען מיר זענען זיך פונאנדערגעגאנגען. יעדער איינער פון אונז האט געשמייכעלט און געפראוובט טרייס־טען וויקטאר סערגעיעוויטש'ן, אבער עס איז אונ־מעגליך געווען איהם צו טרייסטען; ער איז געווען זעהר אומעטיג. דער מענש איז אין די עטליכע שעה'ן עלטער געווארען מיט גאנצע צעהן יאהר.

אט די טרויעריגע געשיכטע האבען מיר נאכ־דעם דערצעהלט אונזער'ן אנ'אלטען פריינד, איינעם א ניקאלאי סערגעיעוויטש מעלניקאוו, האט ער אונז דוקא אויסגעהערט ביז'ן סוף, אבער איבער־אשט דערפון איז ער נישט געווען.

— איהר וואונדערט זיך פארוואס איך בין נישט איבערראשט — האט מעל יקאוו אונז גע־זאגט. — איך אליין בין אויך א קרבן פון דעם נייעם מין אנאנסען אין אונזערע צייטונגען... אט הערט: מיט עטליכע טעג צוריק איז געווארען פונקט צעהן יאהר זינט איך און מיין ווייב לעבען צוזאמען. האבען מיר בעשלאסען איינצולאדען צו זיך אהיים קרובים און בעקאנטע און פראווען א שטיקעל שמחה. פונקט דאן האב איך אין אייבער פון אונזערע צייטונגען דערזעהן אנ'אנאנס, אז מ'קען דורכן טעלעפאן בעשטעלען אין רעסטאראן אלץ וואס מ'וויל נאר אליין; די בעשטעלונגען ווערען אויסגעפיהרט פינקטליך; מ'דארף בלויז זאגען ווען מ'זאל דאס עסען ברענגען אהיים, און מ'ברענגט עס, פונקט צו דער מינוט. אזוי איז געשטאנען אין דער צייטונג. דאס איז מיר שטארק געפעלען, און ס'איז ביי אונז געבליבען, אז דאס ווייב וועט איינלאדען די געסט און איך וועל אין רעסטאראן, לויט איי־נעם פון די אנגעגעבענע טעלעפאנען, בעשטעלען וואס מ'דארף.

טעלעפאניר איך: 69-02-4. דאס איז, לויט'ן אנאנס אין דער צייטונג, דער טעלעפאן־נומער פון א רעסטאראן אויף דעם טווערער בולווא, נומער פינף. ענטפערט מיר פון דארט א פרויען־שטים, אז זי ווייסט פון גארנישט, אבער זי וועט באלד צורו־פען צום טעלעפאן דעם דירעקטאר אליין. היינט, זאגט ער, בעמט מען קיין בעשטעלונגען נישט אן... פאר וואס עפעס היינט נישט? אויף אט דער פראגע ענטפערט נישט דער דירעקטאר; ער איז א פערנומענער מענש און ער האקט אפ דעם גע־שפרעך, אויפהענגענדיג דעם טעלעפאן.

פראוב איך אנ'אנדער טעלעפאן־נומער: „ג. 1-21-57". דאס איז א רעסטאראן אויפ'ן ארבאט, נומער 38. ענטפערט פון דארט א פרויען־שטים. צושטעלען מאלצייטען אהיים?... מאדנע... זי ווייסט גארנישט דערפון... באלד וועט זי אנפרעגען ביי אנ'אנדערען, וואס ווייסט אפשר יא... ווארט איך... מיט אמאל דערהער איך, ווי מ'הענגט אויף דאס טרובקעלע און איך האב שוין נישט צו וועמען צו רעדען... קלינג איך ווידער אן... אך, דאס איז וועגען צושטעלען מאהלצייטען אהיים? פאר די איווענטען נעמען מיר אזעלכע בעשטעלונגען נישט אן...

טעלעפאניר איך: „05-73-5". אלץ לויט'ן אנאנס אין דער צייטונג, די זעלבע רעזולטאטען.

אזוי האב איך טעלעפאנירט אין די אלע ערטער, וואס זענען געווען אנגעגעבען אינ'ם אנאנס אין דער צייטונג, וואו ס'איז בפירוש געשטאנען, אז מ'קען שוין מאלצייטען בעשטעלען דורכ'ן טעלע־פאן און מען ברענגט די בעשטעלונגען אהיים. אבער מ'האט אין ערגיץ גארנישט געוואלט רעדען מיט מיר.

האב איך טעלעפאנירט אהיים צו מיין ווייב:
— זאג שוין אן די געסט, אז זיי זאלען היינט נישט קומען. די שמחה איז אפגעלעגט.
— וואס איז געשעהען? — פרעגט מיך דאס ווייב.
— מ'האט מיך אפגענארט. — האב איך איהר געענטפערט — ווען איך וועל קומען אהיים וועל איך דיר שוין אלץ דערצעהלען.

די געסט זענען נישט געקומען. בלויז איינער איז יא געקומען, ווייל דער טעלעפאן אין זיין וואוי־נונג איז געווען קאליע און מ'האט איהם דערפאר נישט געקענט אנזאגען, אז עס וועט שוין קיין שמחה נישט זיין...

אין דעם זעלבען טאג האט דער שרייבער פון אט די שורות זיך דערוואוסט וועגען נאך אנ־דערע עהנליכע פאלען. ער האט זיך דערוואוסט, אז מ'פערשפעטיגט מיט די בעשטעלונגען אויף דריי און אויף פינף שעה'ן. א געוויסער בירגער האט דורכן טעלעפאן בעשטעלט פראדוקטען, מען זאל זיי איהם ברענגען אויפ'ן וואקזאל אין צייט, ווייל ער דארף אוועקפאהרען. דער צוג איז אוועק און מ'האט די פראדוקטען נישט געבראכט.

דער שרייבער פון אט די שורות האט זין אויך דערוואוסט, אז אין דער קראם, וואס געפינט זיך ביים רעגירונגס-הויז פיהרט מען דעם האנדעל מיט הומאריסטישע אפנויגען: ווען איינער בע־שטעלט זייף, שיקט מען איהם צו פוטער, און ווען מ'בעשטעלט דארט דורכ'ן טעלעפאן אייער, שיקט מען צו שוועבעלעך.

צושיקען בעשטעלונגען צו די וגים אהיים איז געוויס זעהר א גוטע זאך. אבער שוין צו אפט ווערט די שמחה ביי אונז פערשטערט איבער דעם, וואס מיר האבען אזעלכע מענשען וועלכע ווילען איינפאך נישט ארבייטען אזוי ווי ס'פאסט פר קול־טורעלע מענשען. זיי, יענע פארשויגען, מאכען פשוט חוזק פון די קונים און טוען זיי אפ בייזוויליגע שפיצלעך. פארוואס זאל דאס אזוי זיין?...

פון רוסיש: ב. א.

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

הײַנט פּרעמיערע!

די מײסטערס פאסצינירענדע פרוי פון דער וועלט ANNA STEN און דער אינפּערגלייכליכער העלד GARY COOPER פון פילם „BENGALI"

„חתונה-נאכט"

אויסער'ן פּראגראם: אקטואליטעטן פון .A. T
אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכ
שבת און זונטאג—12 א זייגער בײ

די פערוואלטונג פון דער
יודישער קהלה
אין לאדז

מעלדט מיט, אז

דער דריטער און פערטער טייל פונ'ם עטאט-רעגיסטער פאר'ן יאהר 1936,

וועלכער ענטהאלט די עטאט-צאהלער פון די גאסען: פיעטריקאווער, פירעמאוויטשא, בערנער-פל., דאמבראוסקי-פל., קאשטשעלני-פל., רעימאנטא, פרייהייטס-פלאץ, פאדלעשנא, פאדזשעטשנא, פאיעזשערסקא, פאלודניאווא, פאמארסקא, פ.א.וו., פאזנאנסקא, פולנאצנא, פושציאזד, פרוסא, פזשענדזאלניאנא, פזשיראדניטשא, פוצקא, ראדוואנסקא, ראצלאוויצקא, ראקיטשינסקא, ריבנא, רזשגאווסקא, סאנאצקא, סענאטארסקא, שענקעוויטשא, שראדזקא, שערפניא, סקלאדאווא, סקארופקי, סלאוויאנסקא, סמוגאווא, סאקאלסקא, סאלנא, סאסנאווא, ספאצעראווא, סרעברזשינסקא, אלטער-מארק, שטערלינגא, סטאדאלניאנא, קאניאווער-שיטער, סוואלסקא, שאפנא, שלאנזקא, שרודמיעסקא, טארגאווא. טקאצקא, טראמוואיאווא, טראוגוטא, טרעמבאצקא, טילנא, אוניצקא, אורזשענדניטשא, וואפיענא, ווארשאווסקא. וועסאלא, וועגלאווא, וויערזשבאווא, וויגורי, וואדנא. וואדני-רינעק, וואלבארסקא, וואולטשאנסקא, וואשעטשניצקא, וויסאקא, וויספיאנסקי, זאכאדניא, זאציששע, זאגאיניקאווא, זאקאטנא, זאמענהאפא, זאוואדזקא, זאווישא, זגיערסקא, זיעלנא, זלאטא, זשאגיא, זשעראמסקיעגא, זשולקעווסקי, זשוראווא, זשווירקי, זשידאווסקא

ווערען אויסגעלעגט, אויפ'ן סמך פון די פארשריפטען. צום דורכזעהען במשך פון 8 טעג, ד. ה. פון דעם 24 מערץ ביז דעם 1 אפריל ה. י. איינשליסליך. אין דער קאנצעלאריע פון דער קהלה, פאמארסקא 18, אין די שעה'ן פון 10 ביז 1 נאכמ.

לאדז, ד. 23 מערץ 1936.

PIERWSZE PRYWATNE
Pogotowie Lekarskie
(1-טע פּריוואַטע גיכע הילף)
זשעלאנא 6 טעל. 12-333
(Legjonów 6)
טעטיג אהן איבעררייס בײטאג און בײנאכט.
גיכע ערצטליכע הילף אין אלע ספּעציאַליטעטן.

הילף און רפואה פאר ברוך-קראנקע

(רופּטורען) אויף צוויוינקעל, נאפּעל בײ מענער, פרויען און קינדער, אויך פאר פערהרימונגען פון רוקענביין (הויקערס), פיס, שיפע פלייצעס און שמערצהאפטע פלאַט-פיס. דאס ליידען איז נישט צו פערנאכלעסיגען, ווייל די פאלגען זענען פאר'ן לעבען ביטער און געפעהרליך. דורך מיין מטאדע ערפונדענע ספּעציעלע גומי-הייל-באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע געפערליכע ברוכען און בעזייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע אהן בלוטיגע אפּעראציע. מיין ספּעציאליטעט איז אויך: הייל-אפּאראטען און גארסעטען געגען אלערליי פערקריפּלונגען, פערקרימטע פלייצעס, פוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאַט-פיס. פאר אמפּוטירטע אינוואלידען אמעריקאנישע קונסט-פיס (סאלאָן-ארבייט).

ביים אראפּלאזען זיך פון מאגען, קישקעס און געבירס-מוטער, עמפעהל איך ספּעציעלע הייל-באנדאזשען לויט דעם סיסטעם פון פראפ. ד"ר גלענארד דער אמת'ער בעריהמטער איז גאנץ פוילען פון אוניווערזיטעטס-פּראפעסארען אנערקענט

ספּעציאַליסט Ortoped NATAN RAPAPORT

מיט 30-יעהריגער פּראקטיק אין ווין, דייטשלאנד און לעמבערג, נעמט אן פון 9 פריה ביז 1 בײטאג און פון 3 ביז 7 אָווענד
אין לאדז, פּילסודסקיעגא № 23
פּערזענליכעס ערשיינען פון קראנקע בײ מיר איז אונבעדינגט נויטיג.

לעטשניצע
פאר וועבערישע-קראנקע
מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספּעציאַליסטען
פּיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי-דאקטאר פון 1-11 און פון 5-7 אָווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
וועלכער האט געארבייט אין דער קראנקען-קאסע 12 יאהר ספּעציעל אויף ציין-ציהען און האט אן'אייגענע לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין, נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פּאמאץ" רוג. זגערזשער און ליטאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4—11 אָווענד אויף נארוטאוויטשא 13 צוגענגליכע פּרייזען. פאר ארבייטסלאזע תנחת.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספּעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אָווענט.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאר אויגען קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אָוו.
אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פּרייזען.

לעזט !!!!!! אויפמערקזאם!
ביליג רעעל פּינקטליך
עס איז שוין אריין אין קראפט די נייע פּרייזען פאר דרוק-ארבייט
אין דער בעקאנטער אין לאדז און אומגעגנד
שנעל-דרוקעריי
בראמבערג
לאדז, צעגעלניאנא 8
טעל. 255-09
וועלכע האט זיך שוין בעריהמט געמאכט מיט די שעהנע אויספיהרונג און עסטעטישען צוזאמענשטעל

א שעהנע שילד
בעצירט דאס געשעפט!
צום קומענדיגען פריהלינג-סעזאן, בעצירט אייערע געשעפטען מיט נייע, מאדערנע שילדען און רעקלאמעס, לויט די נייעסטע פאריזער מאדעלען
דויערהאפט! ◆ שעהן! ◆ ביליג!
נאר בײ דער בעוואוסטער פירמע
„FUCHS"
50 PIŁSUDSKIEGO 50
אלערארט בלעך, גלאז, ליכט-רעקלאמעס, ב בשטאבען האלצערנע, בלעכענע, מעטאלענע.
בראמירט געגילטע א. א. ה.

לעבער
ווערען אויסגענומען ביליג
בײ ג. נארדמאן
שרודמיעסקא 8

קליינע
אנאנסעז
1 זלאטי
אנאנסן ביז 15 ווערטער

פרייע פּאסטענס
ס'ווערט געזוכט א לערן-יונ... אין א קאנפעקציע-געשעפט בײ מ...
נאוואמיעסקא 4.

ראקאלען
צו פערדינגען 3 שטובען מיט קיך אויפ'ן 2. שט. פון זאפארט דירה... ביים ווירט. צו פרעגען ביים ווע... 11. ליטאנאווסקיעגא 16.

ספּעציעל פאר סוחרים!
מאדערן איינגעריכטעט, בעקוועם א נ... לעגער 1,25 זל. א צימער 1,50 לאדז, קילינסקעגא 41, אין הויף.

פערשידענעס
א דרוק-מאש...
(א צילינדער)
63 אויף 95
אין גוטען צושטאנד
פרייזווירדיג צו פערקויפ...
אפערטען אין אדמיניסטר. פון... ציישונג אונטער „.P. W".

2 צימערן א שלאפצימער און צימער (נייע) געלעגענהייטליך ביליג... פערקויפען אין דער פירמע פון מ. בעמ... שרודמיעסקא 54.

א קינדער-וועגעלע אין גוטען שטאנד צו פערקויפען. פּילסודסקיעגא... וואוינונג 37.

א פעהיגער אינטעליגענטער יונ... מאן, געוו. בוכהאלטער-קארעספּאנד... אויף דער פּראווינץ, קען פערפעקט... ליש, אויך רוסיש, דייטש, יודיש, ... גוטע רעפערענצען, זוכט בעשעפטי... בײ וואס ס'זאל נישט זיין בײ איינ... סיווער ארבייט, 100 זל. מאנאט... עוועגטועל אויף שטונדען בוכהאלטער... שפאט ביליג, אדער אלס אגענט א... אינקאסענט געגען פּראוויזיאן.
Żeromskiego 40, m. 11.

אכטונג! ווער ס'וויל האבען ... גאנצע הימען אויף Hückel ניי... פאסאנען, יודישע בעסערע היטלען... בענע און סאמעטענע, אלע שיקער-קינ... היטלעך נור אין דער בעוואוסטער פ... „שערלאנס". פּיעטריקאווער 10. קומט... איבערצייגט אייך! שבת אין מיין געש... געשלאסען.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט,
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען – א ספּעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

Dr. med.
M. GLAZER
ספּעציאַליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
ZACHODNIA 64, tel. 185-49.
נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אָווענד.
זונטאג און חגאות פון 10—12 בײטאג.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספּעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09.
נעהמט אן פון 4—8 אָווענד.

Dr. med.
L. TENENBAUM
אקושער-גינעקאלאג
פּילסודסקיעגא 15,
טעל. 206-75.
נעמט אן פון 8-10 פריה און פון 4-8 אָוו.

לאדזער יוד. לאקאטארען און סובלאקאטארן-פאריין
געפינט זיך
אויף פּיעטריקאווער 31, וו. 22
טעלעפאן 264-38.
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך פון 6 ביז 9 אָוונט. ס'ווערען געשריבען ביטעס, ערטיילט עצות, אויסגעגליכט סכסוכים און געפיהרט כל'ערליי דירות' און עקסמיטיע-פּראצעסען.

בעטיש-באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום
פ. שאַץ, לאדז
פּיעטריקאווער 37
פיהרט אויס זאמטל. ערצטליכע אנאליזען

DR. MED. H.
Różaner
ספּעציאַליסט פאר הויט, וועגערישע און סעקסועלע קראנק.
NARUTOWICZA 9,
tel. 128-98.
נעמט אן פון 9—1 פריה. און פון 5—9.

וויכטיג פאר לאדז און פּראווינץ!
קאמיסיאנס-לאגער
פון פערשידענע מאדערן
מעבעל
נייע און גענוצטע, ווי אויך היגיענישע מאטראצן, שעזלאנגען, קאנאפּעס, מאטראצן
אין דער פיינסטער אויספיהרונג, בעקומט איהר צו די ביליגסטע פּרייזען נור בײ
א. ווייצמאן,
שענקיעוויטשא 6, טעל. 191-00.
בעמ.: איך קויף אויך פערשידענע גענוצטע מעבעל, דיוואנעס, נייי-מאשינקעס, שרייב-מאשינען, פעלצען א.ז.וו.

Dr. W. Łagunowski
specjalista
chorób wenerycznych,
seksualnych i skórnych
(Gabinet Roentgeno- i światło-leczniczy)
PIOTRKOWSKA 70 tel. 181-83
Przyjmuje: od 8.30 do 10.30 rano, od 1-ej do 2.30 pp. i od 6 do 8.30 wiecz w niedzielę i święta od 10—1.

Dr. med.
J. Sołowiejczyk
ספּעצ. פאר הויט, וועגערישע און מענער-שוועכע-קראנקהייטען.
Piotrkowska 99, tel. 144-92.
נעהמט אן פון 2—3. פון 5—6 נ"מ און פון 8—9 אָווענד.
זונטאג פון 9 ביז 11 פארמיטאג.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאר טריפּער, סיפיליס און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פּראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אָווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספּעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען
6 שערפּיען 37 (בענעדיקטא)
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

וויכטיג פאר פאבריקאנטן!
אין האנדווערקער
שוויי-מאשינען,
מאשינען-טיילען
און רעפּעראטורען
פיהרט אויס ביליג
די מעכאנישע שלאסעריי
י. רעדער
11 ליסטאפאדא 11/13
(...)

Za wydawnictwo „Nejer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Nejer Folksblat", Piotrkowska 32.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman